

Uvodnik

Ubrzane promjene u hrvatskom društvu odrazile su se, između ostalog, i na djelovanje “neprofitnog sektora”, grupaciji kojoj pripada i Hrvatsko knjižničarsko društvo. Govoreći o neprofitnom sektoru, mislimo na pojedince i organizacije koji pomažu napretku zajednice kojoj pripadaju, a da im pritom svrha postojanja nije ostvarivanje profita. Bez obzira o kojoj je zajednici riječ, napredak te zajednice ovisi o osjećaju pripadnosti, odnosno potrebi njezinih članova da se međusobno štite i pomažu. U očekivanju prosperiteta hrvatskog knjižničarstva potrebno je na temelju zakonskih i etičkih normi uspostaviti uzajamni odnos pripadnika knjižničarske zajednice i ukupne društvene zajednice. Upravo je to jedna od zadaća našeg strukovnog udruženja koja zahtijeva sustavne promjene u načinu upravljanja i usvajanja novih vještina kako bi ono bilo što prepoznatljivije u široj društvenoj zajednici i postalo poželjnim za njegove članove i one koji bi to htjeli postati.

U tom je smislu prošle godine Stručni odbor HKD-a podržao inicijativu Edite Bačić za formiranjem Radne grupe za javno zagovaranje kojoj je svrha promocija i jačanje utjecaja knjižničarskih udruženja u cjelokupnom društvu. To “mlado” stručno tijelo tek mora ispitati sve moguće načine svoga djelovanja, ali zasad je sigurno da mu je jedan od prioriteta zadatka educiranje članova knjižničarske zajednice za uspješno javno zagovaranje strukovnih interesa. Početne aktivnosti Radna grupa je vezala upravo uz tu tematiku uključivši se u rad 5. dana specijalnog knjižničarstva (Opatija, 2003.) s poster-izlaganjem na temu *Edukacija knjižničnog osoblja za javno zagovaranje - pretpostavka i uvjet za daljnji napredak knjižničarstva*. Krajnji rezultat tog angažmana bio je prijedlog upućen Centru za stalno stručno usavršavanje da u svoj program za 2004. godinu uvrsti i radionice iz osnova javnog zagovaranja.

Što sve javni zagovarači moraju znati? - okvirna je tema predložene radionice unutar koje zainteresirani knjižničari mogu dobiti niz praktičnih savjeta, primjerice kako učiniti svoju knjižnicu ili udrugu vidljivom široj javnosti, kako osigurati sredstva za svoju djelatnost ili kako razviti dobre odnose s medijima. Radionica je zamišljena kao svojevrsni *case study*, a zagovaračke vještine bi se uglavnom obrađivale kroz domaća iskustva i praksu iz svijeta.

Ostale aktivnosti planirane u 2004. godini:

- promicanje i pomoć pri osnivanju klubova Prijatelja knjižnica
- savjetodavne aktivnosti vezane uz rad regionalnih društava
- izrada promotivnih materijala i letaka
- prezentiranje djelovanja Radne grupe na mrežnim stranicama HKD-a.

Na sličan su način organizirana i mnoga druga knjižničarska udruženja, pa i sama IFLA u okviru koje već dvadeset godina djeluje Okrugli stol za upravljanje knjižničarskim društvima. Zbog značaja i pojačanog interesa za tu problematiku 2002. godine, Okrugli je stol prerastao u sekciju pod nazivom IFLA Management of Library Associations Section (MLAS). Predsjednica sekcije

Christina Stenberg (Swedish Library Association) dugogodišnja je uspješna aktivistica koja će iduće dvije godine voditi MLAS. Hrvatsko knjižničarsko društvo u svibnju prošle godine uspješno je iskoristilo mogućnost kandidiranja svoga predstavnika u Standing Committee MLAS-a, što će, nadamo se, biti od velike pomoći u javnom zagovaranju naše djelatnosti.

Na prošloj sjednici MLAS-a u Berlinu usvojen je strateški plan za razdoblje 2004.-2005. koji glavninu svojih aktivnosti temelji na podršci nacionalnim knjižničarskim udruženjima i jačanju njihove uloge u određivanju IFLA-ine politike. Kao profesionalni prioriteti ističu se: a) podrška jačanju uloge knjižnica u društvu; b) obrana principa slobode informiranja; c) promocija opismenjavanja i čitanja; d) omogućavanje slobodnog pristupa informacijama; e) jačanje profesionalizma u knjižničarstvu; f) podrška knjižničarskim udrugama.

Glavne aktivnosti u idućem razdoblju vežu se uz savjetodavnu ulogu Sekcije u kreiranju IFLA-ine politike na međunarodnom planu vezano uz materiju koja je od interesa za nacionalna knjižničarska udruženja. Na polugodišnjem sastanku, koji će se održati u veljači ove godine u Rimu, detaljnije će se razraditi spomenute aktivnosti i izvršiti pripreme za Buenos Aires.

Sekcija izdaje niz praktičnih brošura i letaka koji su dostupni na velikom broju jezika, a HKD-ova Radna grupa za javno zagovaranje namjerava neke od njih prevesti i na hrvatski jezik.

Osim savjetodavnih usluga, MLAS također organizira i radionice na zahtjev, odnosno prema potrebi nacionalnih udruženja članica IFLA-e. Predsjednica HKD-a iskoristila je spomenutu mogućnost već u Berlinu i pozvala Christinu Stenberg u Hrvatsku.

Za kraj evo još samo kratkog izvoda iz MLAS-ovog promotivnog letka: Zašto se uključiti u rad MLAS-a?

“... rad u Sekciji otvara vam mogućnost da saznate informacije i dostignuća vezana uz knjižničarstvo iz cijelog svijeta te, surađujući s drugima, razvijate i osnažite profesiju u vlastitoj sredini.”

Edita Bačić

Sadržaj

- 2 Razgovarali smo
- 3 Iz rada Društva
- 10 Iz regionalnih društava
- 12 Iz knjižnica
- 20 Hrvatsko knjižnično vijeće
- 20 Međunarodna zbivanja
- 22 Vijesti iz EBLIDA-e
- 23 Skupovi i predavanja u zemlji
- 33 Skupovi u inozemstvu
- 39 Centar za stalno stručno usavršavanje knjižničara (CSSU)
- 42 Iz drugih društava
- 43 Novi naslovi
- 43 Prikazi knjiga
- 44 Osobne vijesti

Eliza Zmijewska

Eliza Zmijewska radi kao knjižničarka u knjižnici zatvora Havenstraat u Amsterdamu od 1997. godine. Nedavno je posjetila Zagreb kao sudionica Okruglog stola o slobodnom pristupu informacijama za sve, koji je Društvo organiziralo 10. prosinca 2003. u Gradskoj knjižnici u Zagrebu. Pitanja i odgovori razmijenjeni su elektroničkom poštom nakon njezina povratka u Nizozemsku.

Možete li za naše čitatelje reći kako su financirane i kako se vode zatvorske knjižnice u Nizozemskoj?

Zatvorske knjižnice u Nizozemskoj osniva i financira Ministarstvo pravosuđa. Svaki zatvor ima vlastiti proračun, koji ovisi o broju zatvorenika, stanju zatvora itd. Dio proračuna namijenjen je knjižnici, obrazovnim i sportskim aktivnostima. Uprava zatvora odlučuje koji će se iznos dodijeliti knjižnici, a koji drugim navedenim aktivnostima. Možete misliti da se knjižničari moraju potruditi dokazati da je knjižnica važna za ustanovu! Proračuni za zatvore u zemlji različiti su, proračun moje knjižnice, na primjer, velik je, jer je uprava zainteresirana za naš rad i shvaća njegovu važnost. Kolegica i ja pri izradi naših novih planova unosimo i razloge zbog kojih bi trebali biti prihvaćeni i predočujemo ih upravi. Mislim da je to dio uspjeha: shvaćamo ozbiljno naš rad i uprava nas mora shvatiti ozbiljno.

Stanje zatvorskih knjižnica poboljšalo se u posljednjih 25 godina. Nekad zatvorske knjižnice nisu bile specijalne knjižnice kao danas: knjižničari nisu uvijek bili školovani za struku pa su knjige pretežno prikupljane darovima i od povremenih sredstava različitih ministarstava, a ne kroz uravnotežen proračun.

Možete li opisati svoju knjižnicu i njezinu zbirku?

Zatvorske knjižnice u Nizozemskoj rade prema modelu narodne knjižnice, i to višejezične. Knjižnica Zatvora Havenstraat u Amsterdamu uslužuje 200 zatvorenika.

Kolegica i ja radimo četiri dana na tjedan. Naši su korisnici pripadnici različitih kultura, pa stvaramo zbirke na trideset jezika. Nastojimo naš izbor građe na svakom jeziku učiniti raznovrsnim s obzirom na teme i razinu pristupa. Možemo uvijek nadopuniti zbirke posudbom iz pomoćnih zbirki na stranim jezicima (*vidi pitanje 4.*)

Osim 12 000 knjiga, imamo i širok izbor jezičnih tečajeva, osobito nizozemskog za strance. Nizozemska je zemlja useljenika, ali ih više ne dočekuje tako rado: zato mnogi došljaci dolaze ilegalno, nemaju prihoda i završe kao zločinci. Imamo i velik izbor rječnika, ne samo nizozemskih nego i primjerice njemačko-urdski, francusko-arapski, talijansko-engleski itd.

Nedavno smo osnovali zbirku glazbenih CD-a sa svim glazbenim žanrovima i ona je velik uspjeh. Naši su korisnici većinom mladi koji prate nove glazbene žanrove, poput hip hopa, r&b-a, neki vole slušati glazbu iz svoje zemlje, a i svjetska je glazba popularna. A stariji ovisnici još uvijek slušaju Pink Floyd i Jimmyja Hendrixa...

Za one koji žele "ubiti vrijeme" imamo slagalice, a za one koji se ne mogu koncentrirati - stripove. Imamo širok izbor građe o psihijatriji i psihologiji jer je najveći broj zatvorenika duševno poremećen.

Koju vrstu građe korisnici najviše traže?

Mnogi su začuđeni kad čuju da je poezija vrlo popularna među našim korisnicima. Zapravo ne mislim da je to čudno: kad pomislite da zatvorenik provodi mnogo vremena sam, iza zatvorenih vrata, osjećajući samoću. Što mu treba? Televizija postaje dosadna nakon nekog vremena, a i ne liječi, za razliku od poezije. Štoviše, poezija prenosi osjećaje unutarnjeg života i misli u riječi i rečenice. Sve to nije zanimljivo mojim korisnicima u grozničavom *vanjskom* svijetu zločina, ali postaje zanimljivim u *unutarnjem* usamljenom zatvorskom svijetu....

Naravno, moji korisnici čitaju i prave krimice, napetice, mnogo o novom dobu, psihologiji... zapravo o svačemu. Neki čitaju svjetsku književnost koju su propustili tijekom svih tih godina ovisništva. Vole fantazije poput Harryja Pottera koji je uspješnica u vanjskom svijetu, ali i ovdje unutra... Vole knjige koje mogu usmjeriti misli drugamo.

Jesu li zatvorske knjižnice uključene u koju vrstu suradnje?

Da, postoji sjajna mreža svih zatvorskih knjižnica; svaka je knjižnica spremna posuditi građu iz svoje zbirke drugim knjižnicama u mreži. Krajem osamdesetih smo osnovali radnu skupinu zaduženu za koordinaciju nabave građe na stranim jezicima u zatvorskim knjižnicama u cijeloj zemlji. Cilj je bio omogućiti svakom zatvoreniku čitanje knjiga na vlastitom jeziku. O zbirkama na različitim jezicima u zatvorskim knjižnicama diljem zemlje govorimo kao o pomoćnim zbirkama na stranim jezicima.

Svi smo jako zaposleni, ali nastojimo organizirati sastanke u regiji svaka četiri mjeseca ili polugodišnje. Osnovani smo nekoliko radnih skupina (za softver, strane jezike, glazbene zbirke) koje djeluju u cijeloj zemlji. Nastojimo i organizirati posjete kolegama u drugim

zatvorima. Često razgovaramo telefonski, kada naručujemo građu, ali istodobno razgovaramo i o osobnim stvarima.

Kakve su veze između zatvorskih i narodnih knjižnica?

Zapravo slabe, svi smo članovi narodnih knjižnica, ali ne odlazimo tamo često. Imamo cjelovitu zbirku građe na zapadnim jezicima, a zbirke strane literature sastavljamo vrlo pažljivo. Nekad su zatvorske knjižnice posuđivale građu iz narodnih knjižnica, ali sad za to više nema potrebe. A imamo i vlastitu mrežu koja dobro funkcionira.

Osim stručnog znanja i komunikacijskih sposobnosti, koje još osobine, po Vašem mišljenju, mora imati dobar zatvorski knjižničar?

Smisao za humor, naravno! Kad razgovaram s korisnicima, mogu plakati ili se mogu smijati, a draže mi je smijati se... Morate razmišljati pozitivno i poštovati svakoga, čak i ovisnika kojeg ste prije nekoliko dana vidjeli kako prosi, dodijava svakome u trgovini, nafiksanova ili prostrtoga u vlastitoj nečistoći.

Zadivljujuće je, jer se susrećete s ljudima koje niste nikad prije susreli. Morate biti znatizeljni, voljeti ljude, ne smijete ih se bojati i najvažnije: ne smijete imati predrasude. Jednom riječi: morate biti mladi (ponovno), slobodoumni kao tinejdžer, ali istodobno iiskusni i odrasli.

Pitala i odgovore prevela A. Horvat

Iz rada Društva

9. sjednica Glavnog odbora HKD-a

9. sjednica Glavnog odbora Hrvatskoga knjižničarskog društva održana je 19. prosinca 2003. s početkom u 11 sati u prostorijama HKD-a.

Sjednici su prisustvovali: Alemka Belan-Simić (predsjednica HKD-a), Tanja Sušec (predsjednica Stručnog odbora HKD-a), Damjana Frančić (tajnica DB-a Istre, zamjena za Teu Grujić), Dražen Herman (predsjednik DK-a Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja), Nada Profozić (predsjednica DK-a Karlovac), Zoran Šutić (DK-a Like, zamjena za Jelku Pavičić), Emilija Pezer (predsjednica DK-a Slavonije i Baranje), Ružica Junačko (predsjednica DK-a Slavonski Brod), Martina Dragija Ivanović (predsjednica DK-a Zadar, zamjena za Elviru Katić), Marica Šapro-Ficović (predsjednica KD-a Dubrovnik), Borivoj Radojčić (predsjednik KD-a Međimurske županije), Senka Tomljanović (predsjednica KD-a Rijeka – 2. potpredsjednica HKD-a), Renata Rupčić (predsjednica KD-a Sisačko-moslavačke županije), Željkan Čeč (predsjednik KD-a Varaždinske županije – 1. potpredsjednik HKD-a), Dunja Seiter-Šverko (predsjednica Zagrebačkog KD-a).

Sjednici nisu prisustvovali: Edita Bačić (predsjednica DK-a Split), Suzana Deak (potpredsjednica KD-a Krapinsko-zagorske županije).

Od 17 članova Glavnog odbora, 9. sjednici prisustvovalo je 15 članova.

Ostali: Blaženka Peradenić-Kotur (predsjednica Etičkog povjerenstva HKD-a), Irena Pilaš (predsjednica Nadzornog odbora HKD-a), Rajka Gjurković Govorčin (glavna urednica niza Izdanja HKD-a), Tinka Katić (glavna urednica VBH-a), Sofija Klarin (glavna urednica mrežnih stranica HKD-a), Mirna Willer (glavna urednica niza Povremena izdanja HKD-a), Ana Barbarić (stručna tajnica HKD-a).

Sjednici nije prisustvovala Aleksandra Horvat (predsjednica Komisije za slobodan pristup informacijama i slobodu izražavanja HKD-a).

Dnevni red:

1. izvještaj sa 6. sjednice Izvršnog odbora
2. financijski izvještaj za razdoblje od 30. lipnja do 15. prosinca 2003.
3. plan raspodjele preostalih financijskih sredstava
4. usvajanje pročišćenog teksta Pravilnika i Poslovnika za dodjeljivanje Kukuljevićeve povelje
5. prijedlog kandidata za IFLA-ine odbore FAIFE i CLM
6. izvještaj predsjednice Stručnog odbora
7. izvještaji glavnih urednica izdanja
8. izvještaj sa sjednica Hrvatskoga knjižničnog vijeća
9. razno.

Ad 1

Predsjednica HKD-a Alemka Belan-Simić izvijestila je članove Glavnog odbora o odluci donesenoj na 6. sjednici Izvršnog odbora, održanoj 21. studenog 2003., da Društvo na konferenciji *Creating public paradise: building public libraries in the 21st century*, koja će se održati u Hagu 18. i 19. ožujka 2004., predstavlja Anica Grošinić, predsjednica Komisije za izgradnju i opremanje knjižnica, inače stručna suradnica za planiranje, izgradnju i opremanje knjižnica u Matičnoj službi Knjižnica grada Zagreba.

Na istoj je sjednici Izvršni odbor donio odluku da predstavnici HKD-a u Programskom odboru Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara budu kolegice dr. sc. Jelka Petrak, voditeljica Središnje medicinske knjižnice, i dr. sc. Daniela Živković, sveučilišni docent na Katedri za bibliotekarstvo Odsjeka za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta u Zagrebu.

Ad 2

Predsjednica HKD-a Alemka Belan-Simić, na temelju financijskog izvještaja, izvijestila je nazočne o utrošenim financijskim sredstvima u razdoblju od 30. lipnja do 15. prosinca 2003. te o rezerviranim sredstvima do kraja godine. U tom su razdoblju podmireni troškovi tiskanja više publikacija u izdanju HKD-a, isplaćeni su autorski honorari suradnicima više publikacija čija su izdanja u pripremi: broj 1/2(2004) VBH, UNIMARC A, Smjernice za gluhe te Smjernice za disleksiju. Podmireni su troškovi održavanja AKM seminara, Okruglog stola o slobodnom pristupu

4

Iz rada Društva

informacijama, a nabavljena je i veća količina potrebnog uredskog materijala.

Do kraja godine treba platiti članarine IFLA-i i EBLIDA-i, domenu mrežnih stranica Društva, honorare administrativnoj tajnici i webmasteru za prosinac te naknadu za uređivanje spremišta. U planirana financijska sredstva spadaju i troškovi božićnog domjenka HKD-a. Predloženo je da se i ove godine blagajniku i administrativnoj tajnici dodijeli božićnica.

Članovi Glavnog odbora jednoglasno su usvojili podneseni financijski izvještaj.

Alemka Belan-Simić izvijestila je članove Glavnog odbora o povećanom obimu poslova tajništva Društva zbog proširenja stručne i nakladničke djelatnosti. Glavni je odbor ovlastio predsjednicu Društva da u Ministarstvu kulture obavi potrebne razgovore s gospodinom Blažom Žilićem kako bi se zaposlila jedna osoba na mjestu administrativnog tajnika s punim radnim vremenom.

Ad 3

Članovi Glavnog odbora jednoglasno su usvojili predloženi plan Izvršnog odbora o raspodjeli preostalih financijskih sredstava.

Ad 4

Na 1. sjednici Ocjenjivačkog odbora za dodjelu Kukuljevićeve povelje, održanoj 14. studenoga 2003., odlučeno je da predsjednica Odbora Dora Sečić pregleda tekst Pravilnika i Poslovnika za dodjeljivanje Kukuljevićeve povelje te predloži izmjene kako bi se dotični dokumenti uskladili s važećim Statutom HKD-a (u Pravilniku se koristi izraz "osnovni članovi" koji ne postoji u Statutu). Prijedlog pročišćenog teksta Pravilnika i Poslovnika za dodjeljivanje Kukuljevićeve povelje članovi Glavnog odbora jednoglasno su usvojili.

Ad 5

Predsjednica HKD-a Alemka Belan-Simić izvijestila je članove Glavnog odbora o pozivima za kandidaturu članova u IFLA-ine odbore FAIFE i CLM. Kako Aleksandri Horvat, predsjednici Komisije za slobodan pristup informacijama i slobodu izražavanja, ističe drugi mandat u FAIFE-u, više se ne može kandidirati. A. Horvat je o tome izvijestila članove spomenute Komisije te ih pozvala da kandidiraju novog predstavnika HKD-a u FAIFE-u. Pristigle su kandidature Marice Šapro-Ficović i Drage Katalenca. Izvršni je odbor predložio da Glavni odbor kandidira novog predstavnika HKD-a u FAIFE-u te se pristupilo tajnom glasovanju. Većinom glasova GO je odlučeno da se kandidira Marica Šapro-Ficović.

S obzirom da predstavnici HKD-a u IFLA-inoj Komisiji za autorsko pravo i zakonska pitanja Danijeli Živković ističe prvi mandat, Glavni je odbor, slijedom preporuke Izvršnog odbora, podržao njeno ponovno kandidiranje.

Ad 6

Predsjednica Stručnog odbora HKD-a Tanja Sušec izvijestila je članove Glavnog odbora o aktivnostima Stručnog odbora u drugoj polovici 2003. Najavila je održavanje sjednice Stručnog odbora krajem siječnja 2004. T. Sušec izvijestila je i o nekim promjenama predsjednika pojedinih komisija i sekcija: Anica Grošinić postala je predsjednicom Komisije za izgradnju i opremu knjižnica, a Dora Sečić predsjednicom Komisije za teoriju i znanstveni rad, dok je nakon ostavke Maje Jokić privremenom predsjednicom Sekcije za specijalne knjižnice postala Irena Pilaš.

Ad 7

Tinka Katić, glavna urednica Vjesnika bibliotekara Hrvatske, izvijestila je Glavni odbor o planu rada Uredništva VBH-a u 2004. godini.

Ana Barbarić, glavna urednica HKD Novosti, izvijestila je Glavni odbor o planiranom objavljivanju Novosti u 2004. godini. Početkom studenoga Jadranka Slobodanac se zbog promjene radnog mjesta zahvalila na članstvu u Uredništvu HKD Novosti. Uredništvo je predložilo da novi član postane Zdenka Sviben. Prijedlog je jednoglasno prihvaćen.

Izvještaj o radu Uredničkog odbora, za niz Izdanja HKD-a, podnijela je glavna urednica tog niza Rajka Gjurković Govorčin.

Mirna Willer, glavna urednica niza Povremena izdanja HKD-a, izvijestila je Glavni odbor o radu na objavljivanju publikacija iz nizova *IFLA UBI CIM Publications*, *New Series* i *IFLA Professional Reports*. Istaknula je kako Društvo zbog povećanog broja publikacija u postupku objavljivanja mora što prije naći osobu koja bi bila tehnički urednik.

Sofija Klarin, glavna urednica mrežnih stranica Društva, izvijestila je o radu Uredništva mrežnih stranica te je preko članova Glavnog odbora pozvala regionalna društva na bolju suradnju.

Alemka Belan-Simić izvijestila je Glavni odbor kako je nadopunjen troškovnik izdanja HKD-a stavkama za korekturu te recenziju za zbornike radova sa skupova HKD-a.

Ad 8

Predsjednica HKD-a Alemka Belan-Simić, jedna od predstavnica HKD-a u Hrvatskome knjižničnom vijeću, izvijestila je Glavni odbor o 10. sjednici HKV-a.

Ad 9

Pod točkom *Razno* predsjednica HKD-a Alemka Belan-Simić izvijestila je članove Glavnog odbora o pozivu Gradskog ureda za obrazovanje i šport Grada Zagreba za prijavu projekta za neformalno obrazovanje u 2004. pristiglom 16. prosinca, a koji bi se provodio u suradnji s vrtićima te osnovnim i srednjim školama. Kako se na poziv trebalo odgovoriti do 18. prosinca, Alemka Belan-

Simić pozvala je kolegicu Ivanku Stričević, predsjednicu Komisije za dječje knjižnice, i kolegicu Evicu Tihomirović, predsjednicu Sekcije za školske knjižnice, da dostave nacрте mogućih projekata kako bi ih HKD mogao podržati i prijaviti. Komisija za dječje knjižnice prijavila je projekt suradnje knjižnica i vrtića naziva *Čitajmo im od najranije dobi!*, a Sekcija za školske knjižnice održavanje okruglog stola vezanog uz objavljivanje hrvatskog prijevoda *IFLA-inih smjernica za školske knjižnice* u izdanju HKD-a.

Alemka Belan-Simić je izvjestila nazočne o pozivu Društva knjižničara Split da HKD bude suorganizator stručnog putovanja u Portugal. Kako HKD ove godine ima mnogo obaveza oko organiziranja 34. skupštine, Glavni odbor je predložio da se program putovanja u Portugal objavi na mrežnim stranicama kako bi se mogli pridružiti i članovi drugih regionalnih društava.

Svi su nazočni pozvani da nakon sjednice nazoče promociji novih publikacija HKD-a, *IFLA-ina načela za skrb i rukovanje knjižničnom građom* te *Zbornik 6. seminara Arhivi, knjižnice, muzeji*, kao i božićno-novogodišnjem domjenku Hrvatskoga knjižničarskog društva.

Zapisničarka: Predsjednica HKD-a:
Ana Barbarić, Alemka Belan-Simić
stručna tajnica HKD-a

10. i 11. sjednica Glavnog odbora HKD-a

Na 10. sjednici Glavnog odbora Hrvatskoga knjižničarskog društva održanoj 21. i 22. siječnja 2004. elektroničkom poštom sudjelovalo je 14 članova Glavnog odbora: **Alemka Belan-Simić** (predsjednica HKD-a), **Tanja Sušec** (predsjednica Stručnog odbora HKD-a), **Damjana Frančić** (tajnica DB-a Istre, zamjena za Teu Grujić), **Dražen Herman** (predsjednik DK-a Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja), **Nada Profozić** (predsjednica DK-a Karlovac), **Emilija Pezer** (predsjednica DK-a Slavonije i Baranje), **Edita Bačić** (predsjednica DK-a Split), **Martina Dragija Ivanović** (predsjednica DK-a Zadar, zamjena za Elviru Katić), **Marica Šapro-Ficović** (predsjednica KD-a Dubrovnik), **Danica Pelko** (predsjednica KD-a Krapinsko-zagorske županije, zamjena za Suzanu Deak), **Borivoj Radojčić** (predsjednik KD-a Međimurske županije), **Senka Tomljanović** (predsjednica KD-a Rijeka – 2. potpredsjednica HKD-a), **Željšan Čeč** (predsjednik KD-a Varaždinske županije – 1. potpredsjednik HKD-a) i **Dunja Seiter-Šverko** (predsjednica Zagrebačkog KD-a). U radu 10. sjednice nisu sudjelovale **Jelka Pavičić** (predsjednica KD-a Like), **Renata Rupčić** (predsjednica KD-a Sisačko-moslavačke županije) i **Ružica Junačko** (predsjednica KD-a Slavonski Brod).

Na Sjednici je usvojen zapisnik s 9. sjednice Glavnog odbora HKD-a održane 19. prosinca 2003. te je jednoglasno donesena odluka da se u HKD-u osnuje posebna administrativna služba s jednim zaposlenim djelatnikom na puno radno vrijeme.

Na 11. sjednici Glavnog odbora Hrvatskoga knjižničarskog društva održanoj 27. i 28. siječnja 2004. elektroničkom poštom je sudjelovalo 16 članova Glavnog odbora: **Alemka Belan-Simić** (predsjednica HKD-a), **Tanja Sušec** (predsjednica Stručnog odbora HKD-a), **Damjana Frančić** (tajnica DB-a Istre, zamjena za Teu Grujić), **Dražen Herman** (predsjednik DK-a Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja), **Nada Profozić** (predsjednica DK-a Karlovac), **Emilija Pezer** (predsjednica DK-a Slavonije i Baranje), **Edita Bačić** (predsjednica DK-a Split), **Martina Dragija Ivanović** (predsjednica DK-a Zadar, zamjena za Elviru Katić), **Marica Šapro-Ficović** (predsjednica KD-a Dubrovnik), **Danica Pelko** (predsjednica KD-a Krapinsko-zagorske županije, zamjena za Suzanu Deak), **Borivoj Radojčić** (predsjednik KD-a Međimurske županije), **Senka Tomljanović** (predsjednica KD-a Rijeka – 2. potpredsjednica HKD-a), **Renata Rupčić** (predsjednica KD-a Sisačko-moslavačke županije), **Ružica Junačko** (predsjednica KD-a Slavonski Brod), **Željšan Čeč** (predsjednik KD-a Varaždinske županije – 1. potpredsjednik HKD-a) i **Dunja Seiter-Šverko** (predsjednica Zagrebačkog KD-a). U radu 11. sjednice nije sudjelovala **Jelka Pavičić** (predsjednica KD-a Like).

Dnevni red:

1. prihvaćanje zapisnika s 10. sjednice Glavnog odbora Hrvatskoga knjižničarskog društva
2. prihvaćanje prijedloga Izvršnog odbora o opisu poslova poslovnog tajnika HKD-a te pripadajućem koeficijentu
3. prihvaćanje prijedloga Izvršnog odbora o zasnivanju radnog odnosa s diplomiranom upravnom pravnicom Tinom Matošević.

Ad 1

Zapisnik s 10. sjednice Glavnog odbora održane 21. i 22. siječnja 2004. elektroničkom poštom jednoglasno je usvojen.

Ad 2

Temeljem odluke Glavnog odbora o osnivanju administrativne službe i zapošljavanju jednog djelatnika na puno radno vrijeme, Izvršni odbor je na 8. sjednici održanoj 23. siječnja 2004. na kojoj su sudjelovali Alemka Belan-Simić (*predsjednica HKD-a*), Željšan Čeč (*1. potpredsjednik HKD-a*), Senka Tomljanović (*2. potpredsjednica HKD-a*), Tanja Sušec (*predsjednica Stručnog odbora HKD-a*), Mate Šikić (*blagajnik HKD-a*) i Ana Barbarić (*stručna tajnica HKD-a*) predložio sljedeći opis poslova za radno mjesto poslovnog tajnika Hrvatskoga knjižničarskog društva:

1. vođenje knjigovodstveno-računovodstvenih poslova
2. vođenje administrativno-tajničkih poslova
3. pomoć pri realizaciji stručne i nakladničke djelatnosti Društva
4. ostale poslove po nalogu predsjednika HKD-a.

Izvršni je odbor predložio zapošljavanje djelatnika na neodređeno vrijeme s punim radnim vremenom od 40 sati tjedno uz pripadajući koeficijent 1,20 za službenike II. vrste (viša stručna sprema). Glavni odbor je jednoglasno usvojio prijedlog Izvršnog odbora.

Ad 3

Izvršni odbor na temelju obavljenog razgovora s diplomiranim upravnom pravnicom Tinom Matošević, trenutačno zaposlenom na radnom mjestu pomoćnog knjižničara u Knjižnicama grada Zagreba, predložio je da se u skladu sa Zakonom o radu (NN 38/95, 54/95, 65/95, 17/01, 82/01, 114/03 i 142/03) i odlukom Glavnog odbora sklopi Ugovor o radu na neodređeno vrijeme s Tinom Matošević, s početkom rada 1. veljače 2004. uz probni rad od 3 mjeseca, u kojem bi se razdoblju djelatnica obučila za vođenje knjigovodstveno-računovodstvenih poslova. Glavni odbor jednoglasno je usvojio prijedlog Izvršnog odbora.

Zapisničarka: Ana Barbarić,
stručna tajnica HKD-a

Predsjednica HKD-a: Alemka Belan-Simić

Obavijest o održavanju 34. skupštine HKD-a

Hrvatsko knjižničarsko društvo će od 22. do 25. rujna 2004. godine održati svoju redovnu 34. skupštinu u Hotelima Solaris kod Šibenika.

Tema Skupštine je *Knjižnice, politika, javnost : hrvatske knjižnice u svjetlu europskih integracija*, a cilj je da se kroz pozvana izlaganja i radionice domaćih i inozemnih stručnjaka zacrti strategija razvoja narodnih, školskih, visokoškolskih i specijalnih knjižnica, kao ključnih čimbenika razvoja hrvatskog društva na putu u EU.

Osim pozvanih izlaganja, predviđena su i izlaganja na posteru u okviru jedne od triju okvirnih podtema:

1. Obrazovanje knjižničara i europske integracije
2. Strategija razvoja hrvatskih knjižnica u smjeru dostizanja modela europskog knjižničarstva
3. Upravljanje knjižnicama i knjižničarskim društvima – financiranje i javno zagovaranje.

Sažeci za prijavu izlaganja na posteru šalju se do 1. svibnja u elektroničkom obliku na adresu hkd@nsk.hr (s naznakom u polju *Subject* "Prijava za postersko izlaganje").

Upute za izradu postera

Poster se izrađuje na papiru dimenzija 70x100 cm.

Sva slova i grafički prikazi trebaju biti dobro vidljivi s udaljenosti od najmanje 1,2 metra.

Preporučuje se korištenje različitih boja za podlogu i prikaz rezultata.

Postersko izlaganje treba sadržavati sljedeće elemente:

- naslov rada (veličina slova treba biti veća nego za ostali dio teksta na posteru)
- autor(i) i adresa ustanove (sitnija slova od slova korištenih za naslov)
- cilj i svrha rada (opisati u 1-2 rečenice)

- metodologija rada (opisati 1-2 rečenice)
- rezultati
- zaključak.

Program 34. skupštine, kao i obavijest o prijavi sudjelovanja, bit će do 1. travnja objavljeni na mrežnim stranicama Društva (www.hkdrustvo.hr) te distribuirani u sva regionalna knjižničarska društva i matične knjižnice.

JAVNI POZIV na predlaganje kandidata za dodjelu Kukuljevićeve povelje

Hrvatsko knjižničarsko društvo ustanovilo je **Kukuljevićevu povelju** kao oblik javnog priznanja knjižničnim djelatnicima, članovima Hrvatskoga knjižničarskog društva, za dugogodišnji rad i značajne rezultate na unapređenju knjižničarske djelatnosti.

Povelja je nazvana imenom zaslužnog hrvatskog bibliofila i bibliografa Ivana Kukuljevića Sakcinskog, a dodjeljuje je Skupština Hrvatskoga knjižničarskog društva na prijedlog Ocjenjivačkog odbora. Skupština dodjeljuje istodobno najviše pet povelja. Rad Odbora reguliran je Poslovnikom Ocjenjivačkog odbora za dodjeljivanje Kukuljevićeve povelje koji je objavljen u Vjesniku bibliotekara Hrvatske 23, 1/4(1977-1978).

Pravo predlaganja kandidata imaju svi redovni članovi i stručna tijela Hrvatskoga knjižničarskog društva, knjižnice i članovi Ocjenjivačkog odbora. Izmijenjen i dopunjen Pravilnik o dodjeljivanju Kukuljevićeve povelje objavljen je u Vjesniku bibliotekara Hrvatske 42, 1/4(1999).

Uz dopis s prijedlogom i obrazloženjem za kandidata potrebno je priložiti:

- 1) **radnu biografiju** (uključuje podatke o školovanju, stručnoj spremi, zaposlenju)
- 2) **napredovanje u struci** (stručna zvanja, znanstvene stupnjeve, uspjehe na radnom mjestu)
- 3) **opći stručni i znanstveni doprinos** (znanstvene i stručne radove, inovacije, sudjelovanje u izobrazbi budućih stručnjaka ili permanentnom obrazovanju, rad na popularizaciji struke)
- 4) **značajni doprinos u radu HKD-a.**

Obrazloženi prijedlozi dostavljaju se u dva primjerka poštom na adresu: Hrvatsko knjižničarsko društvo, c/o Nacionalna i sveučilišna knjižnica, 10 000 Zagreb, Hrvatske bratske zajednice 4; te po mogućnosti još i u elektroničkom obliku na adresu hkd@nsk.hr (s naznakom u polju *Subject* "Prijedlog za Kukuljevićevu povelju").

Rok za slanje prijedloga je 1. svibnja 2004.

JAVNI POZIV na predlaganje kandidata za dodjelu Nagrade "Eva Verona"

Hrvatsko knjižničarsko društvo ustanovilo je Nagradu "Eva Verona" kao oblik javnog priznanja mladim knjižničarima, članovima Hrvatskoga knjižničarskog društva, za posebno zalaganje u radu, inovacije i promicanje knjižničarske struke. Nagrada je nazvana imenom prof. dr. Eve Verone, istaknute hrvatske knjižničarke i znanstvenice, a dodjeljuje je Skupština Hrvatskoga knjižničarskog društva na prijedlog Ocjenjivačkog odbora. Rad Odbora reguliran je Poslovníkom Ocjenjivačkog odbora za dodjelu Nagrade "Eva Verona". Skupština dodjeljuje istodobno najviše pet nagrada.

Pravilnik za dodjelu Nagrade "Eva Verona" donesen je na 30. redovnoj skupštini 26. rujna 1996. u Primoštenu, a objavljen u HKD Novostima br. 8 (svibanj 1997). Pravo predlaganja kandidata imaju svi članovi Hrvatskoga knjižničarskog društva, knjižnice te članovi Ocjenjivačkog odbora. Predloženi kandidati ne mogu biti stariji od 35 godina života.

Uz dopis s prijedlogom i obrazloženjem za kandidata potrebno je priložiti:

- 1) **radnu biografiju** (uključuje podatke o školovanju, stručnoj spremi, zaposlenju)
- 2) **napredovanje u struci** (stručna zvanja, znanstvene stupnjeve, uspjehe na radnom mjestu)
- 3) **opći stručni i znanstveni doprinos** (znanstvene i stručne radove, inovacije, sudjelovanje u izobrazbi budućih stručnjaka ili permanentnom obrazovanju, rad na popularizaciji struke)
- 4) **značajni doprinos u radu HKD-a.**

Obrazloženi prijedlozi dostavljaju se u dva primjerka poštom na adresu: Hrvatsko knjižničarsko društvo, c/o Nacionalna i sveučilišna knjižnica, 10 000 Zagreb, Hrvatske bratske zajednice 4; te po mogućnosti još i u elektroničkom obliku na adresu hkd@nsk.hr (s naznakom u polju *Subject* "Prijedlog za Nagradu Eva Verona").

Rok za slanje prijedloga je 1. svibnja 2004.

Napomena: Pravilnici i poslovnici za dodjelu Kukuljevićeve povelje i Nagrade "Eva Verona" nalaze se i na mrežnim stranicama Društva (<http://www.hkdrustvo.hr>).

4. sjednica Stručnog odbora HKD-a

4. sjednica Stručnog odbora HKD-a održana je 29. siječnja 2004. s početkom u 11 sati u prostorijama HKD-a.

Nazočni: Sonja Avalon (*Komisija za nabavu i izgradnju fondova*), **predsjednica Sekcije za zbirke i službe**, Edita

Bačić (*Komisija za visokoškolske knjižnice, Radna grupa za javno zagovaranje*), **predsjednica Sekcije za opće-znanstvene i visokoškolske knjižnice**, Alemka Belan-Simić (*predsjednica HKD-a, zamjena za Aleksandru Horvat, Komisija za slobodan pristup informacijama i slobodu izražavanja*), Andrea Božić (*Komisija za tehničke knjižnice*), Dunja-Marija Gabriel (*Komisija za osobe s posebnim potrebama*), Kluk Giunio (*Komisija za automatizaciju*), Anica Grošinić (*Komisija za izgradnju i opremu knjižnica*), Jasna Kovačević (*Komisija za upravljanje*), Maja Lalić (*zamjena za Irenu Medić, Komisija za zaštitu građe*), Marina Mihalić (*Komisija za statistiku*), Igor Mladinić (*Komisija za glazbene knjižnice*), Spomenka Petrović (*Radna grupa za pokretne knjižnice*), Irena Pilaš (*Komisija za državne informacije i službene publikacije*), **privremena predsjednica Sekcije za specijalne knjižnice**, Đurđica Posarić (*zamjena za Srnu Vuković-Mottl, Komisija za zavičajne zbirke*), Robert Ravnić (*Komisija za katalogizaciju*), Dora Sečić (*Komisija za teoriju i znanstveni rad*), Ivanka Stričević (*Komisija za dječje knjižnice*), Tanja Sušec (*predsjednica Stručnog odbora HKD-a, Komisija za medicinske knjižnice*), Zdenka Sviben (*Komisija za narodne knjižnice*), **predsjednica Sekcije za narodne knjižnice**, Milka Šupraha-Perišić (*Komisija za obrazovanje i stalno stručno usavršavanje*), Evica Tihomirović (**predsjednica Sekcije za školske knjižnice**), Mirna Willer (*zamjena za Jasenku Zajec, Radna grupa za normizaciju*), Daniela Živković (*Komisija za stručno nazivlje*), **predsjednica Sekcije za obrazovanje i istraživanje**

Ostali: Ana Barbarić, stručna tajnica HKD-a

Nenazočni: Ivanka Kuić (*Radna grupa za serijske publikacije*), Ljiljana Sabljak (*Radna grupa za čitanje*), Dušanka Štrbac (*Komisija za klasifikaciju i predmetno označivanje*), Željko Vegh (*Komisija za staru knjigu i povijest knjižnica*), Marina Vinaj (*Komisija za muzejsko-galerijske knjižnice*), Nada Vrsalović (*Komisija za međuknjižničnu posudbu*)

Dnevni red:

1. usvajanje dnevnog reda
2. prihvaćanje zaključaka s 3. sjednice Stručnog odbora održane 6. lipnja 2003.
3. izvještaji o radu sekcija, komisija i radnih grupa u 2003. i planovi sekcija, komisija i radnih grupa za 2004.
4. utvrđivanje kalendara skupova u organizaciji HKD-a u 2004.
5. izvještaj o pripremi 34. skupštine HKD-a
6. razno

Ad 1

Dnevni red jednoglasno je usvojen.

Ad 2

Zaključci s 3. sjednice Stručnog odbora održane 6. lipnja 2003. jednoglasno su usvojeni.

Ad 3

Predsjednica Stručnog odbora HKD-a Tanja Sušec predstavila je nove predsjednice dvije komisije. Nova

predsjednica *Komisije za teoriju i znanstveni rad* je Dora Sečić, a nova predsjednica *Komisije za izgradnju i opremu knjižnica* je Anica Grošinić.

Nakon toga su, na zamolbu T. Sušec, predsjednici sekcija/komisija/radnih grupa, odnosno, u pojedinim slučajevima njihovi zamjenici, podnijeli usmene izvještaje o aktivnostima stručnih tijela HKD-a u 2003. godini, te planove rada za 2004.

Ivanku Stričević izvijestila je članove Stručnog odbora o prihvaćenom projektu *Komisije za dječje knjižnice*. Hrvatsko knjižničarsko društvo je na poziv Gradskog ureda za obrazovanje i šport Grada Zagreba za neformalno obrazovanje u 2004., prijavilo projekt *Komisije za dječje knjižnice*. Prihvaćeni projekt naziva *Čitajmo im od najranije dobi!* bit će ostvaren kroz suradnju knjižnica i vrtića. U sklopu istog poziva prihvaćen je i projekt *Sekcije za školske knjižnice* o održavanju okruglog stola vezanog uz objavljivanje hrvatskog prijevoda *IFLA-inih Smjernica za školske knjižnice* u izdanju HKD-a, o čemu je izvijestila Evica Tihomirović.

Predsjednica *Komisije za osobe s posebnim potrebama* Dunja-Marija Gabriel izvijestila je prisutne o prijavljenom projektu na Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske (<http://www.uzuvrh.hr/>).

Milka Šupraha-Perišić, predsjednica *Komisija za obrazovanje i stalno stručno usavršavanje*, priopćila je da je Komisija izradila *Upitnik o stanju i potrebama stalnog stručnog usavršavanja u knjižničarskoj djelatnosti*. Nakon njenog opširnog izlaganja o *Upitniku*, te opširne diskusije u kojoj su mnogi članovi Stručnog odbora iznijeli primjedbe, zaključeno je da se *Upitnik* ipak prihvati u sadašnjem obliku, te da se pošalje članovima Društva, ali i knjižnicama.

Robert Ravnić, predsjednik *Komisije za katalogizaciju*, izdvojio je u svom pismenom izvještaju, a na Sjednici i u usmenom izlaganju da je najvažnija zadaća njegove Komisije izrada prijedloga izmjena i dopuna *Pravilnika i priručnika za izradbu abecednih kataloga* dr. Eve Verone. To je njega, kao i neke članove Stručnog odbora, potaknulo da predlože organizaciju stručnog skupa o nacionalnom kataložnom Pravilniku kao i izdavanje spomenice posvećene djelu dr. Eve Verone.

Ad 4

Na Sjednici je utvrđen kalendar održavanja skupova u organizaciji (ili suorganizaciji) HKD-a u 2004. godini.

Ad 5

Predsjednica HKD-a Alemka Belan-Simić izvijestila je prisutne o pripremama za održavanje 34. skupštine HKD-a. Skupština će se održati od 22. do 25. rujna 2004. u hotelskom naselju Solaris kod Šibenika pod temom *Knjižnice, politika, javnost : hrvatske knjižnice u svjetlu europskih integracija*. Cilj Skupštine je da se kroz pozvana izlaganja i radionice, domaćih i inozemnih stručnjaka, zacrtta strategija razvoja narodnih, školskih, visokoškolskih i specijalnih knjižnica, kao ključnih čimbenika razvoja hrvatskog društva na putu u EU. Uz pozvana izlaganja i radionice Sekcije za opće znanstvene i visokoškolske knjižnice, Sekcije za specijalne knjižnice, Sekcije za narodne knjižnice, Sekcije

za školske knjižnice, te Sekcije za obrazovanje i istraživanje predviđena su i izlaganja na posteru koje se mogu prijaviti do 1. svibnja 2004.

Ad 6

Pod točkom *Razno* nije ništa istaknuto.

Zaključke priredile:

Tanja Sušec - predsjednica Stručnog odbora HKD-a i
Ana Barbarić - stručna tajnica HKD-a

Kalendar održavanja skupova HKD-a

Hrvatsko knjižničarsko društvo u 2004. godini je organizator ili suorganizator sljedećih skupova:

- 1. okrugli stol o knjižničnim uslugama za osobe s posebnim potrebama (Zagreb, Nacionalna i sveučilišna knjižnica, 26. ožujka 2004.)
- 2. savjetovanje za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj *Prema nacionalnoj strategiji razvoja narodnih knjižnica u Republici Hrvatskoj* (Osijek, 1. i 2. travanj 2004.)
- 6. dani specijalnoga knjižničarstva Hrvatske *Knjižnični sustavi hrvatskih sveučilišta* (Opatija, 19. i 20. travanj 2004.)
- Okrugli stol o pokretnim knjižnicama (Karlovac, 11. svibanj 2004.)
- Okrugli stol o knjižničnoj statistici *Knjižnična statistika i standard ISO 2789* (Zagreb, 21. svibanj 2004.)
- Okrugli stol *Školske knjižnice u svjetlu IFLA-inih smjernica* (Zagreb, 8. lipanj 2004.)
- 34. skupština Hrvatskoga knjižničarskog društva *Knjižnice, politika, javnost : hrvatske knjižnice u svjetlu europskih integracija* (Šibenik, Hoteli Solaris, od 22. do 25. rujna 2004.)
- 8. seminar Arhivi, knjižnice, muzeji (Rovinj, od 24. do 26. studenog 2004.)
- 4. okrugli stol o slobodnom pristupu informacijama (Zagreb, 10. prosinac 2004.)

Detaljnije informacije o skupovima, kao i njihovi programi bit će objavljeni na mrežnim stranicama Društva (<http://www.hkdrustvo.hr/>).

Osnovana Radna grupa za čitanje HKD-a

Stručni je odbor Hrvatskoga knjižničarskog društva podržao prijedlog Sekcije za narodne knjižnice o osnivanju Radne grupe za čitanje na svojoj 2. sjednici održanoj 13. prosinca 2002. Osnivački sastanak Radne grupe za čitanje održan je 19. prosinca 2003. u Zagrebu u prostorijama Gradske knjižnice.

Za predsjednicu Radne grupe izabrana je mr. sc. Ljiljana Sabljak, voditeljica Gradske knjižnice – Knjižnice grada

Zagreba, a članovi su: mr. sc. Lorenka Bučević-Sanvincenti, Knjižnice grada Zagreba; Ljiljana Češarek, Gradska knjižnica Rijeka; Sandra Blažević, Gimnazija "Matija Mesić" – Slavonski Brod; Davorka Semenić-Premec, Knjižnice grada Zagreba, i Ivana Živaljić-Lukačević, Gradska knjižnica Vinkovci.

Utvrđen je plan i program rada Radne grupe za čitanje koji će promovirati i poticati pismenost, čitanje i pisanje među korisnicima u narodnim i školskim knjižnicama u skladu s IFLA-inim Smjernicama. Prioritetni je program rada načinjen u idućih nekoliko točaka:

- utvrditi stanje čitanosti u Hrvatskoj provođenjem ankete u županijskim narodnim i školskim knjižnicama (izraditi i distribuirati jedinstveni upitnik o stanju čitanosti koji bi dao relevantne podatke)
- prevesti IFLA-ine Smjernice – Guidelines for Library – based Literacy Programs (Smjernice Sekcije za čitanje, u okviru Sekcije za narodne knjižnice)
- izraditi i ponuditi program u svrhu poticanja čitanja kroz različite aktivnosti u narodnim i školskim knjižnicama (rad s različitim skupinama korisnika, pomaganje polaganim čitačima)
- poučavati literaturu i motivirati za čitanje, provoditi terapijske mogućnosti čitanja, priređivati radionice, kvizove itd.

Sustavno praćenje i poučavanje, poticanje i promoviranje čitanja, pismenosti i pisanja među svim dobnim skupinama kroz suradnju s komisijama i radnim grupama unutar Sekcije za narodne knjižnice te suradnja s Hrvatskim čitateljskim društvom i drugim srodnim društvima i organizacijama zbog sličnih interesa te prerastanje u komisiju i uključivanje predstavnika u IFLA-inu *Reading Section* - ciljevi su Radne grupe za čitanje.

I. Živaljić-Lukačević

Poziv na imenovanje kandidata za Nagradu Astrid Lindgren

Hrvatsko knjižničarsko društvo je pozvano da, kao i još 374 organizacije i institucije iz cijelog svijeta, i ove godine imenuje kandidate za Nagradu Astrid Lindgren (Astrid Lindgren Memorial Award).

Kandidati se mogu kandidirati u dvjema kategorijama:

1. pisac/ilustrator/pripovjedač
2. projekti i programi za promociju čitanja.

S obzirom da bismo kao stručna knjižničarska udruga željeli ponajprije predstaviti kvalitetne programe za poticanje i promicanje čitanja koje provode naše knjižnice, pozivamo vas da kandidirate najkvalitetnije projekte u skladu s idejom poznate književnice Astrid Lindgren.

Dokumentacija za kandidaturu treba sadržavati:

1. prezentaciju projekta i njegovu organizaciju
2. sadržaj aktivnosti, ciljanu grupu, svrhu i metodologiju
3. podatke o pokretaču, organizatoru, voditelju projekta, provoditelju/ima

4. financiranje i raspored odvijanja projekta
5. rezultat, evaluaciju, učinke, međunarodne reference, reakcije i sl.
6. reference i adrese za kontakt.

Kako je rok za kandidaturu 15. svibnja, razmatrat će se samo potpuni prijedlozi koji do 1. travnja stignu na adresu Hrvatskoga knjižničarskog društva, Hrvatske bratske zajednice 4, 10 000 Zagreb.

Između pristiglih prijedloga HKD će do 15. travnja odabrati onaj projekt za koji ocijeni da najbolje odgovara uvjetima za Nagradu Astrid Lindgren, a predlagač će ga o svom trošku prevesti na engleski jezik i do 10. svibnja dostaviti u HKD.

Popis kvalificiranih kandidata te više informacija o Nagradi možete naći na mrežnim stranicama <http://www.alma.se>.

Posjet hrvatskih knjižničara Aleksandrijskoj knjižnici

Od 7. do 12. listopada 2003. u organizaciji Hrvatskoga knjižničarskog društva 50 knjižničara i prijatelja knjižnica boravilo je u Egiptu posjetivši Kairo i Aleksandriju, a na povratku i Istambul. Osim razgledavanja kulturnih znamenitosti, u Kairu su hrvatski knjižničari posjetili i Veleposlanstvo Republike Hrvatske u kojem ih je primio veleposlanik dr. sc. Ivica Tomić. Cilj putovanja bio je posjet kulturnom kompleksu Bibliotheca Alexandrina, odnosno Aleksandrijskoj knjižnici koja je otvorena prije godinu dana, 16. listopada 2002. Na svečanom otvaranju je, među brojnim predsjednicima država, kraljevima, kraljicama i drugim dostojanstvenicima, bio i predsjednik Mesić sa suprugom, što je zabilježeno u prigodnom broju (br. 2, siječanj 2003.) lista Bibliotheca Alexandrina.

Kulturni kompleks Aleksandrijske knjižnice izniman je spoj funkcionalnosti i arhitektonske uklopljenosti u prostor. Taj "egipatski prozor u svijet" izgrađen je blizu mjesta na kojem se nalazila nekadašnja Aleksandrijska knjižnica, nadomak moru, a prostire se na 85 405 m². Obuhvaća knjižnicu u koju se može smjestiti između 5 i 8 mil. sv. (cca 17 600 m² čitalačkog i 17 000 m² spremišnog prostora), informacijski centar u kojem je osiguran pristup internetu, 5 znanstvenih instituta, 3 muzeja (2 055 m²), dvije galerije

sa stalnim postavom izložaba te šest umjetničkih galerija (4 540 m²), kao i konferencijski centar s velikom dvoranom sa 1700 sjedala te trima manjim dvoranama (3020 m²) i planetarij (99 sjedala).

Aleksandrijska knjižnica je javna knjižnica, građa se zasad koristi samo u knjižnici jer nemaju dovoljno građe za posudbu izvan knjižnice, ali se nadaju da će se to uskoro promijeniti. Gotovo 70% građe je darovano, a više desetaka atraktivnih hrvatskih naslova (knjiga) darovano je i prilikom ovog posjeta.

U knjižnicu je upisano oko 12 000 korisnika, većinom studenata Aleksandrijskog sveučilišta koje je s knjižnicom spojeno nadvožnjakom. Članarina se naplaćuje, može biti dnevna, mjesečna ili godišnja koja je i najpovoljnija. Članovi knjižnice imaju popust pri ulazu u muzeje, na izložbe i druga kulturna događanja u okviru kompleksa knjižnice.

Knjižnicu čine Glavni odjel, Odjel za slijepe i slabovidne (Taha Husein Library), Glazbeni odjel, Odjel za mlade (od 12 do 18 god.), Odjel za djecu (od 6 do 12 god.), Odjel multimedije, Odjel stare i rijetke knjige i rukopisa te Internet arhiv. S općeg informacijskog pulta koji se nalazi na ulazu u Glavni odjel, korisnike se upućuje na jedan od deset specijaliziranih informacijskih pultova, ali korisnici mogu i samostalno na intranetu koristiti posebno izrađen orijentacijski program.

U Glavnom odjelu građa se nalazi u otvorenom pristupu na sedam nivoa povezanih stubama i dizalima, i sve čini veliku otvorenu čitaonicu koja može primiti do 2 000 korisnika. Na svakom nivou nalazi se određena skupina građe, informacijski pult te računala za pretraživanje OPAC-a i elektroničke i multimedijalne građe.

Na prvom nivou, nazvanom "središte znanja", smještena je građa s područja filozofije i religije, povijesti i geografije te mape i druga građa velikog formata.

Drugi nivo sadrži književnost i poeziju, Odjel multimedije te Odjel za slijepe i slabovidne, Taha Hussein Library – nazvan prema velikom egipatskom piscu i učitelju. To je nevelik prostor opremljen računalima prilagođenim slijepim osobama (računala s tipkovnicom na brajici te s govornim programom za pretraživanje interneta) i skenerom koji povećava pisani tekst kako bi ga mogli koristiti slabovidni. Odjel vodi slijepa osoba.

Na trećem je nivou građa iz područja kulture i umjetnosti te Glazbeni odjel sa sobama za pojedinačno slušanje glazbe i dvoranom za organizirano slušanje glazbe.

Na četvrtom se nivou nalazi izložbeni prostor te referentna zbirka i zbirka službenih publikacija UN-a i EU-a. To je središnji dio knjižnice gdje se nalazi više galerijskih prostora te dva od tri muzejska – Antikviteti i Rukopisi.

Na peti se nivo ulazi s platoa, tu je smješten Internet arhiv te građa iz područja društvenih znanosti i prava. Na šestom nivou je građa iz područja prirodnih znanosti te Odjel za mlade i Odjel za djecu, na kojem postoji zasebna soba s računalima, ali i kutak za igru, prostor za čitanje te veći prostor opremljen stolovima za različite kreativne aktivnosti. Knjižničarka na tom odjelu upoznala nas je s pisanim

pravilima za korisnike odjela, djecu od 6 do 12 godina. Na istoj se razini nalazi i soba Društva prijatelja Aleksandrijske knjižnice, dok je sedmi nivo posvećen novim tehnologijama.

Korisnici mogu rezervirati neku od 200 soba za učenje, pretraživanje odabranih baza podataka ili drugih elektroničkih izvora.

U knjižnici je zaposleno oko 250 djelatnika, ali nismo uspjeli saznati koliko je knjižničara. Inače, na Aleksandrijskom sveučilištu postoji studij bibliotekarstva.

Aleksandrijska knjižnica je najveća egipatska knjižnica i središte egipatskog knjižničarstva.

U nepunu godinu dana u kongresnom je centru održano 13 stručnih skupova vezanih uz knjižničarstvo i informacijske znanosti, a zbornici radova sa skupova dostupni su u elektroničkom obliku u multimedijском centru. Više informacija o knjižnici možete potražiti na njenim mrežnim stranicama: <http://www.bibalex.org>.

Ovo iznimno zanimljivo putovanje, koje je završilo posjetom znamenitostima Istambula, Hrvatsko knjižničarsko društvo organiziralo je u suradnji s Generalturistom.

A. Belan-Simić

Iz regionalnih društava

Društvo knjižničara Slavonije i Baranje – posjet Gradskoj knjižnici Zadar

Članovi Društva knjižničara Slavonije i Baranje, nas 40, bili smo na izletu (3. - 5. listopada 2003. godine) u Zadru i na Plitvičkim jezerima.

Na godišnjoj skupštini Društva provedena je anketa o posjeti jednoj knjižnici primjerene prakse. Od ponuđenih prijedloga većina je bila zainteresirana za posjet Gradskoj knjižnici Zadar, te smo pristupili organizaciji ovog ugodnog i korisnog vikend druženja u suradnji s agencijom Kompas Zagreb - Poslovnica Osijek.

Gradsku knjižnicu Zadar posjetili smo na Dan knjižnice, 4. listopada, te smo sudjelovali u programu obilježavanja. Dočekao nas je ravnatelj, gospodin Ivan Pehar, te smo razgledali Knjižnicu i okoliš. Uslijedila je originalno predstavljanje uspješnog i plodonosnog rada ove Knjižnice u izvedbi kolega zaduženih za odnose s javnošću u multimedijalnoj dvorani te pitanja, odgovori i razgovor. Zatim su domaćini ponudili okrepu iz nezaboravne *Okripnice*. Poslije toga smo sudjelovali u *Svaštarnici* - predstavljanju plodova rada kolegica dječjeg odjela, nakon koje su po njihovoj tradiciju u zrak pušteni baloni s porukama i nagradnom igrom. Navečer, u crkvi Sv. Krševana nazočili smo koncertu Zagrebačkih solista koji je Gradska knjižnica darovala svojim korisnicima, građanima i gostima.

Ovaj je posjet bio dojmljiv i koristan te će nam svima dugo ostati u sjećanju, a zabilježen je na CD-u s fotografijama, od kojih prilažemo jednu. Zahvaljujemo domaćinima na gostoprimstvu i ljubaznosti.

U međuvremenu smo uživali u znamenitostima i ljepotama Zadra uz stručnog vodiča.

Plitvička jezera su nas dočekala treperavih krošnja okupanih suncem. Upijali smo njihovu ljepotu duž cijele staze. No, pri kraju puta pratila nas je kiša i pridonijela uvijek neponovljivom i jedinstvenom doživljaju Plitvica.

E. Pezer

Izlet Knjižničarskog društva Dubrovnik u Sarajevo

Knjižničarsko društvo Dubrovnik organiziralo je stručni posjet Sarajevu od 24. do 26. listopada 2003. Tri dana boravka bila su ispunjena bogatim programom događanja i posjeta knjižnicama, za što najveća zasluga pripada našem domaćinu, neumornom, srdačnom i uvijek dobro raspoloženom kolegi Muhamedu Zlatanu Hrenovici, predsjedniku Društva bibliotekara Bosne i Hercegovine. Kolega Hrenovica, koji je i ravnatelj Biblioteke Grada Sarajeva, bio nam je na usluzi od početka do kraja boravka brinući da se osjećamo udobno i u prijateljskom okruženju. Prvog dana boravka u večernjim satima priredio nam je glazbeno-scenski program u multimedijalnom odjelu Gradske biblioteke u Mak Dizdarovoj. Nakon pozdravnih riječi domaćina i gostiju, prikazan je dokumentarni film o Gradskoj biblioteci, autora M.Z. Hrenovice, koji na suptilan način prikazuje povijest i značenje Gradske biblioteke za grad Sarajevo. Zatim je predstavljen multimedijски projekt pod nazivom *Dobrota bivanja* autorice Vaske Sotirov-Đukić, koji prikazuje bibliografiju bosanskoga književnika Hasana Kikića na CD ROM-u. Taj zanimljiv projekt pokrenula je Biblioteka Grada Sarajeva s ciljem obnove i upotpunjavanja svoje zavičajne zbirke i fonda suizdavača, Biblioteke "Alije Isakovića" iz Gradačca. U drugom, zabavnom dijelu programa održan je recital poezije uz glazbenu pratnju, a potom smo se zabavljali uz viceve iz knjige *Smiješna strana sporta* R. Jakobovića. Vic je svojevrsni simbol duha stanovnika ovoga grada. Nakon programa uslijedio je u opuštenu atmosferu domjenak i druženje sa sarajevskim knjižničarima. Idući dan je upriličen posjet knjižnicama. Prvo je posjećen Bošnjački institut, izgrađen 2000. godine u kombiniranom moderno-orijentalnom stilu, koji sadrži zbirke knjiga i umjetnina velike vrijednosti. Biblioteka

Instituta smještena je u zgradi s pet katova, ima fond od oko 80 000 knjiga, zbirku periodike, zbirku orijentalnih rukopisa iznimne vrijednosti, nekoliko čitaonica, moderno opremljenu kongresnu dvoranu itd. Knjižnica Ekonomskog fakulteta dojmila je nazočne stručnom razinom organizacije i rada. Knjižnica sadrži 103 000 svezaka knjiga, 11 000 časopisa (po godištima), udžbenike, diplomske i magistarske radove, doktorske disertacije, zbirke neknjižne građe, spojena je na internet, a u tijeku je uključivanja u sustav COBISS. Knjižnica Goethe instituta pruža korisnicima obilje zanimljive literature na stranim jezicima. S posebnim zanimanjem je protekao posjet Nacionalnoj i univerzitetskoj biblioteci, jednim od simbola ratnih stradanja Sarajeva. Nekadašnja nacionalna knjižnica koja se nalazila u prekrasnoj zgradi Gradske vijećnice u ratu je tragično izgorjela s fondom od oko 2 milijuna svezaka knjiga i periodike. Knjižnica je smještena u zgradama bivše vojarne i trenutačno ima obnovljen fond od oko 500 000 svezaka knjiga i periodike. Posljednji dan boravka razgledali smo Baš-čaršiju, stari dio grada o kojem nam je kolega Hrenovica iznio zanimljive povijesne podatke, te panoramu grada. Posjetili smo poznato izletišta Vrelo Bosne u okolici Sarajeva i na povratku kratko razgledali stari dio Mostara. Sudionici putovanja ponijeli su duboke dojmove o gradu u kojemu su snažno prisutni tragovi ratnih stradanja, ali i poznati duh njegovih stanovnika, gostoljubivost i ljubaznost kakve se, kako kažu sarajevski kolege u šali, samo u Bosni može doživjeti. U što smo se itekako uvjerali!

M. Šapro-Ficović

Godišnja Skupština Zagrebačkoga knjižničarskog društva

U Zagrebu je u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici 18. prosinca 2003. godine održana godišnja Skupština Zagrebačkoga knjižničarskog društva. Skupštinom je predsjedalo Predsjedništvo: Lidija Šarac, Irena Pilaš, koja je vodila zapisnik, i Jagoda Matovina. Među članovima Društva Skupštini je nazočila i predsjednica Hrvatskoga knjižničarskog društva Alemka Belan-Simić koja se na kraju obratila skupu.

Prema predloženom i usvojenom dnevnom redu Skupštinu je otvorila i skupu se obratila Dunja Seiter-Šverko, predsjednica Zagrebačkoga knjižničarskog društva. Kolegica

Seiter-Šverko predstavila je prvi broj časopisa *Novi uvez*, glasila ZKD-a koje će donositi novosti iz rada Društva, pregled aktivnosti članova Društva te prikaze novih naslova. Predsjednica je također iznijela plan rada za iduću godinu te govorila o predviđenim programima i projektima.

O radu ZKD-a tijekom 2003. godine izvješće je podnijela tajnica Društva Jagoda Matovina. Upravni odbor Zagrebačkoga knjižničarskog društva održao je u proteklom razdoblju četiri redovne sjednice na kojima su se podnosila izvješća o sudjelovanju članova odbora u radu tijela Hrvatskoga knjižničarskog društva, na stručnim skupovima i putovanjima, potom organizirala stručna putovanja, planirao rad na novom glasilu ZKD-a, što je rezultiralo izdavanjem ogleđnog broja pod nazivom *Novi uvez*, vršila priprema i izvedba programa rada Društva, predlagali načini prikupljanja sredstava za kvalitetniji rad Društva te izvršavali ostali Statutom propisani zadaci Upravnog odbora.

Članovi Društva su tijekom ovoga razdoblja sudjelovali na mnogim stručnim predavanjima i skupovima, posebice kao članovi sekcija i radnih grupa Hrvatskoga knjižničarskog društva. Predstavници Društva zastupali su ZKD na obilježavanju Mjeseca hrvatske knjige u Krapini i Drenovcima, a članovi ZKD-a sudjelovali su na Proljetnoj školi školskih knjižničara u Crikvenici, seminaru Sustava znanstvenih informacija u Zagrebu, seminarima *Arhivi, knjižnice, muzeji* u Rovinju i Poreču, 2. i 3. okruglom stolu o slobodnom pristupu informacijama u Zagrebu, Međunarodnom seminaru *Libraries in the digital age* u Dubrovniku, 1. savjetovanju za narodne knjižnice u Splitu, kao i na mnogobrojnim drugim domaćim i inozemnim skupovima. Osim ovih stručnih skupova, članovi društva nazočili su različitim manifestacijama i proslavama. Odlazak na gore navedene skupove Društvo nažalost nije moglo poduprijeti financijski.

Tijekom 2003. godine Društvo sudjeluje u izradi i ažuriranju jedinstvene baze članova Hrvatskoga knjižničarskog društva u kojoj je najzastupljenije regionalno društvo s više od 680 aktivnih i neaktivnih članova. Toj se bazi pristupa putem mrežnih stranica HKD-a, a osim pretraživanja, unosa novih i ažuriranja podataka starih članova, moguć je i ispis iskaznica, naljepnica s adresama te akreditacija za skupove. Osim baze članova, realizirana je izrada informativnog letka s osnovnim podacima o Društvu. Distribucija letka ukazala je na stalni problem protoka informacija prema knjižničarima specijalnih i školskih knjižnica. Društvo svoje članstvo i širu javnost o svojem radu informira i putem mrežnih stranica na adresi www.zkd.hr. Ove mrežne stranice održava kolega Tomislav Silić, čijim zalaganjem je priskrbljena nova domena i prostor na serveru CARNeta. Blagajnički izvještaj za razdoblje od 01. 01. 2003. do 18. 12. 2003. g. podnijela je blagajnica Irena Jovanović, koji je jednoglasno prihvaćen.

Usljedila su izvješća sa studijskih putovanja mladih knjižničara. Svoje dojmove i iskustva sa stručnih, studijskih putovanja prezentirale su kolegice Irena Dumančić, Jagoda Matovina i Sonja Pigac. Irena Dumančić i Jagoda Matovina boravile su na stručnom boravku u Sjedinjenim Američkim Državama, u New Yorku, u Queens Borough Public Library

(14. 02. - 14. 04. 2003), a kolegica Sonja Pigac bila je u Maleziji, u okviru Malasyan Tehnical Cooperation Programm-a, Library Visits & Attachment (15. 09. 2003. - 04. 10. 2003.).

Rad Skupštine završen je podjelom novih članskih iskaznica i domjenkom. Tijekom Skupštine planirano je i ostvareno prikupljanje knjiga koje su darovali članovi ZKD-a za obnovu Općinske knjižnice i čitaonice Jelsa na Hvaru.

J. Matovina

Iz knjižnica

“Pitajte knjižničare” - zajednički projekt narodnih knjižnica u Republici Hrvatskoj

Na zajedničkom posteru predstavljenom na međunarodnoj konferenciji LIDA 2003. u Dubrovniku, Gorana Tuškan iz Gradske knjižnice Rijeka i Boris Bosančić iz Gradske knjižnice Slavonski Brod ukazali su na potrebu uspostavljanja online referentnih usluga u narodnim knjižnicama u Hrvatskoj. Već tada je održan inicijativni sastanak nazočnih knjižničara i pokrenuta inicijativa o međusobnoj suradnji narodnih knjižnica na pilot-projektu “Pitajte knjižničare”. Tijekom ljeta i jeseni napravljene su sve predradnje da bi pilot-projekt mogao krenuti – definirani su ciljevi projekta, izrađen je operativni plan, izvršene sve organizacijske i tehničke predradnje i, konačno, potpisan sporazum između petnaest narodnih knjižnica o međusobnoj suradnji na projektu.

U projekt su se uključile Dubrovačke knjižnice Dubrovnik, Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek, Gradska knjižnica Ivana Gorana Kovačića iz Karlovca, Gradska knjižnica “Metel Ožegović” iz Varaždina, Gradska knjižnica iz Slavenskog Broda, Gradska knjižnica Rijeka, Gradska knjižnica Marka Marulića iz Splita, Gradska knjižnica Zadar, Knjižnica i čitaonica “Fran Galović” iz Koprivnice, Narodna knjižnica “Petar Preradović” iz Bjelovara i sve zagrebačke knjižnice - Knjižnice grada Zagreba, Knjižnica Bogdana Ogrizovića, Knjižnica Medveščak, Knjižnica Marina Držića i Knjižnica Vladimira Nazora.

Koordinacija pilot-projekta povjerena je Knjižnicama grada Zagreba.

Cilj je ovog projekta istražiti mogućnosti uvođenja i unapređenja referentnih online usluga u narodnim knjižnicama u Republici Hrvatskoj. Razvoj informacijske i komunikacijske tehnologije omogućio je, naime, i narodnim knjižnicama uvođenje ovakvih usluga koje su donekle razvijene u specijalnim i znanstvenim knjižnicama u Republici Hrvatskoj. Njihova iskustva ne mogu se izravno prenijeti u narodne knjižnice zbog specifičnosti korisnika. Online knjižnične usluge u narodnim knjižnicama moraju pomoći korisnicima (stvarnim članovima knjižnica, kao i svima onima koji imaju pristup internetu) u pronalaženju i selekciji informacijskih izvora. Definicija referentnih online usluga narodnih knjižnica je proširena

definicija tradicionalnih referentnih usluga, s naglaskom na pružanju pomoći svim građanima (ne samo članovima knjižnica) u pronalaženju kvalitetnih izvora informacija na internetu.

U okviru pilot-projekta "Pitajte knjižničare" organizirane su dvije vrste usluga. Prve su informacijske usluge s "dodanom vrijednošću", što podrazumijeva stvaranje baze klasificiranih i anotiranih, odabranih kvalitetnih izvora informacija. Korištenje stručnih potencijala narodnih knjižnica uključenih u ovaj projekt na taj način omogućava stvaranje relevantne baze kvalitetnih izvora informacija. Druge su usluge nazvane "Pitajte knjižničare" koje predstavljaju posredništvo između korisnika i izvora informacija. Korisnici koji ne pronađu odgovore na svoje upite u odabranim izvorima imaju izravan pristup preko mrežnog obrasca do knjižničara koji u roku od 48 sati (dva radna dana), u skladu s pripremljenim i usvojenim Pravilima o pružanju usluga, odgovaraju korisniku na upit, odnosno pružaju pomoć u pronalaženju kvalitetnih odgovora. Usluga je, dakle, zamišljena i kao referentna, ali i kao edukacijska. Sastavni je dio ove usluge i organizirana baza/arhiva odgovora na upite korisnika.

Projekt će se provoditi tijekom 2004. godine, a po njegovom završetku i evaluaciji ova bi usluga trebala ući u redovnu djelatnost narodnih knjižnica.

Hosting mrežnih stranica osiguran je preko CARNeta, a korisnici pristupaju mrežnom obrascu za postavljanje upita s mrežnih stranica knjižnica uključenih u projekt linkom "Pitajte knjižničare".

Tijekom provođenja projekta planira se i edukacija knjižničara koji će sudjelovati u projektu. Edukacija će biti stalna, i to ponajprije korištenjem metode učenja na daljinu, ali i prisustvom na seminarima, radionicama i stručnim skupovima. Prvi seminar će se održati sredinom veljače u Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara.

Projekt počinje sredinom siječnja 2004. i kada budete imali u rukama ovaj broj *HKD Novosti*, potražite na mrežnim stranicama neke od navedenih knjižnica link "Pitajte knjižničare".

I ... pitajte knjižničare. Jer oni imaju odgovore.

Z. Sviben

165. godina rada Gradske knjižnice "Ivan Goran Kovačić" Karlovac

U 2003. godini Gradska knjižnica "Ivan Goran Kovačić" iz Karlovca obilježila je 165 godina rada nizom prigodnih programa.

Od 1. ožujka do 1. travnja na Informativno-posudbenom i Studijskom odjelu postavljene su izložbe o povijesti knjižnice s originalnim dokumentima iz zavičajne zbirke. Građanima Karlovca također su predstavljene prve digitalizirane knjige koje se zbog iznimne vrijednosti nisu mogle koristiti bez posebnog dopuštenja.

Uoči Dana grada Karlovca, 11. srpnja 2003. godine, otvoren je na 200 m² novi odjel *Knjižnica za mlade* na kojem su smještene knjige, CD-i za potrebe mladih, postavljena su četiri računala za korištenje interneta i pisanje radnji te računalo za slijepe osobe, prvo takve vrste u narodnim knjižnicama u Hrvatskoj. Na ovom se odjelu nalazi i čitaonica za građane tog dijela grada i dvorana za predavanja.

18. i 19. rujna u knjižnici je održan stručni skup *Višejezičnost i čitanje u međukulturalnoj suradnji* i osnovan ogranak Hrvatskog čitateljskog društva.

U tijeku Mjeseca hrvatske knjige izdan je pretisak prve sustavno ilustrirane knjige u Hrvatskoj - *Basne i kratke pripovijesti* Ignjatija Čivića Rohrskog. Original ove knjige tiskan je u Karlovcu 1844. godine.

I napokon, u prosincu je javnosti predstavljen novi bibliobus. Karlovac ima dugu tradiciju putujućih knjižnica, jer već 1911. godine "odvoze se sanduci s knjigama u susjedna sela" (Narodni glas, 28.12.1911. broj 52). S manjim ili većim prekidima putujuće su se knjižnice održale do danas. Prvi bibliobus nabavljen je 1978. godine i do sredine 2003. je obilazio tridesetak stajališta u gradu i okolnim mjestima. Novi je bibliobus kupljen sredstvima Ministarstva kulture i Poglavarstva grada Karlovca. Izrađen je na kamionskoj šasiji IVECO, dug je 8,60 m i u njega je složeno 4000 svezaka knjiga. Opremljen je televizorom, DVD-om, videorekorderom i prijenosnim računalom. Novi će bibliobus obilaziti još veći broj stajališta te osigurati neke nove programe.

N. Eleta

Otvorena je knjižnica u Lovasu

U Vukovarsko-srijemskoj županiji, u Općini Lovas, 26. rujna 2003. godine otvorena je uz prigodnu svečanost novoosnovana narodna knjižnica. Kratak program izveli su učenici Osnovne škole u Lovasu, a o povijesti knjižničarstva u ovome srijemskom mjestu govorila je Srebrenka Vuletić, ravnateljica Gradske knjižnice Vukovar, budući da je do Domovinskog rata ovdje postojala knjižnična stanica vukovarske knjižnice. Osim lokalnih vlasti, svečanosti je bio nazočan gospodin Kaname Ikeda, japanski veleposlanik u Republici Hrvatskoj, koji je potpisao ugovor o financiranju opreme za školsku knjižnicu i školske kabinete. Bila je nazočna i predsjednica Hrvatskoga knjižničarskoga društva, gospođa Alemka Belan-Simić.

Knjižnica je smještena u zgradi dječjeg vrtića "Bajka", čiju je izgradnju financirala međunarodna organizacija USAID. Prostire se na 160 m², a uređenje knjižničkog prostora, opremu i nabavu početnog knjižničkog fonda financiralo je Ministarstvo kulture Republike Hrvatske. Kanadska vlada donirala je 50 000,00 kuna za nabavu knjižnične građe.

Općinska knjižnica u Lovasu osnovana je kao ogranak Gradske knjižnice Vukovar. Odnosi između Općine Lovas i Gradske knjižnice Vukovar regulirani su ugovorima o

financiranju knjižnične djelatnosti narodnoga karaktera i programa rada.

Mjesta Lovas i Opatovac čine Općinu Lovas koja je u Domovinskom ratu doživjela tragediju, 86 mještana izgubilo je život. Naime, to je povratnička općina koja ima bogatu kulturnu tradiciju i razvijenu međunarodnu suradnju.

E. Pezer

Izgrađena je knjižnica u Drenovcima

U okviru središnjih programa obilježavanja Mjeseca hrvatske knjige 2003. (15. listopada - 15. studenoga) u Drenovcima je 29. listopada 2003. svečano otvorena novoizgrađena knjižnica u nazočnosti mještana, knjižničara iz cijele Hrvatske, predstavnika Ministarstva kulture te ostalih gostiju. Mnogi su nazočni darovali brojne knjige i ostalu knjižničnu građu, te im svima zahvaljujemo.

Knjižnica se prostire na oko 260 m², prizemlje i kat. U izgradnju, uređenje i opremanje prostora utrošeno je 1 750 000,00 kuna, koje je većim dijelom financiralo Ministarstvo kulture, kao i 20 000,00 kuna za nabavu početne knjižnične zbirke. Knjižni fond broji oko 3 000 svezaka knjiga.

Općina Drenovci nalazi se na krajnjem jugoistoku Vukovarsko-srijemske županije, u "Cvelferiji", i broji 7 574 stanovnika prema popisu iz 2001. godine. U njenom sastavu nalazi se pet mjesta: Drenovci, Đurići, Posavski Podgajci, Račinovci i Rajevo Selo, i to je treća općina po veličini u županiji.

E. Pezer

Proširena i obnovljena Pučka knjižnica i čitaonica u Pitomači

Projekt preuređenja i opremanja Pučke knjižnice u Pitomači izradio je 1997. arhitekt Mladen Veić Sukreški (Školski servis Zagreb), ali ga nismo mogli ostvariti sve do 2001., kada na čelo Općine Pitomača dolazi gosp. Zdravko Dijaković. Krajem te godine Općina je naručila novi projekt kojim je predviđeno proširenje, dogradnja dodatnih 80 m². Školski servis je svoj projekt opremanja prilagodio novonastalom stanju. U studenom 2002. započelo se s građevinskim radovima, a dovršeni su u rujnu 2003. Novi je prostor odmah opremljen knjižničnim namještajem (plastificirana iverica, police bijeli jasen, stolovi i kose police za časopise svijetlozelene boje, a stolci kombinacija zelene sa žutom bojom) i tehničkom opremom (računalo, TV, video, glazbena linija...). Krajem listopada 2003. već je sva građa bila složena na policama, a knjižnica je svoja vrata otvorila korisnicima 14. studenoga 2003., u Mjesecu hrvatske knjige, uz nazočnost brojnih građana i uzvanika. Otvorio ju je Zlatko Tomčić, predsjednik Hrvatskog sabora, a tom prigodom su govorili: Blaž Žilić, pomoćnik ministra

kulture, Damir Begović, župan, Zdravko Dijaković, načelnik, i Ilija Pejić, voditelj ŽMS-a.

Stari je prostor bio zapušten, u derutnom stanju, sa sivim dvostranim policama po sredini (kombinacija metal-drvo), kojima su uza zid pridodane jednostrane od šiblja pletene police. Slabo osvijetljen, nedovoljno grijan, prljavih zidova, bez sanitarnog čvora, nije mogao biti ugodnim radnim mjestom knjižničaru, a još manje ugodnim mjestom boravka malobrojnim korisnicima (na kraju 2001. bilo ih je 220). Trebao nam je značajniji pomak, a preuređenje se nametnulo kao prvi i najlogičniji korak. Drugi korak je bila informatizacija djelatnosti koju smo započeli u listopadu 2002. unosom građe u Metelu, gotovo istodobno s preuređenjem, i završili je neposredno prije samog otvaranja zahvaljujući velikom zalaganju knjižničarke Slavice Vitković.

Današnja proširena (prostor je sa 120 m² narastao na 200 m²), obnovljena, opremljena i automatizirana Pučka knjižnica s fondom od 7500 sv. knjiga i 200 jedinica multimedije (CD, CD-ROM, AV-kasete...) te s oko 300 učlanjenih korisnika (na kraju 2003.) ide u red suvremenih hrvatskih knjižnica, štoviše svojom bazom na internetu dijelom je i umreženog svijeta, ali većim dijelom ona je u našoj sadašnjosti, u mreži knjižnica Virovitičko-podravške županije, dijeleći zajedničke brige izgradnje zbirke, sustavnijeg rada s korisnicima, suradnje sa srodnim ustanovama i s medijima. Ovim pothvatom započeli smo uklanjati prepreke koje su nam priječile ubrzaniji razvoj. Dobili smo jedinstven, modularno organiziran, svijetao, ugodan, toplih boja, siguran, stalan, fleksibilan i funkcionalan prostor u kojem će rado boraviti svi korisnici, od najmlađe do najstarije dobi. Korisnici su dobili i nove sadržaje: osim postojećih odjela (Dječji i Odjel za odrasle), dobili su i Studijski odjel s čitaonicom (8 sjedećih mjesta) te kompjutorsku igraonicu. A knjižnica je dobila neophodne prostore za rad knjižničara: spremište, čajnu kuhinju, sanitarni čvor... Cjelokupni projekt stajao je 600 000 kuna. Ministarstvo kulture osiguralo je 180 000 kn za nabavu namještaja i opreme, Općina Pitomača 400 000 kn, a Virovitičko-podravska županija 20 000 kn.

Cijelo stoljeće trebalo je Pučkoj knjižnici (osnovana je 1895.) da bi ustalila svoju djelatnost. Mijenjala je ime, prostore, djelatnike, prestajala s radom pa ga obnavljala. U preseljenjima značajan je dio fonda nestajao. Kad se 1994. vratila u prvobitni prostor Doma kulture obnavljajući svoj rad, u fondu smo zatekli svega 898 sv. knjiga. Za nepunih deset godina (1994.-2004.) promijenile su se tri knjižničarke: Bernarda Žibreg (1994.-1998.), Jasna Bukovčan (1999.-2001.) i Slavica Vitković (2002. -). Zbirka knjiga povećala se osam puta.

O sadašnjosti ne treba govoriti ako iz nje put ne vodi u budućnost. Kad smo spomenuli izgradnju zbirke, mislili smo na osmišljeniju i veću nabavu dječjih knjiga i slikovnica (na Dječjem odjelu je 2000 sv.) te nabavu referentne građe (Studijski odjel ima samo 500 sv., zbirka je u nastajanju) i periodičkih izdanja (godišnje se nabavlja petnaestak naslova novina i časopisa). Izgradnja multimedijalne zbirke započeta je 2003. godine.

Budućnost ove knjižnice za nas je mozaična slika iznimno pozitivnih dojmova njezinih brojnih korisnika.

I. Pejić

Pučka knjižnica i čitaonica Pitomača. Detalj Dječjeg odjela (lijevo) i Odjela za odrasle (desno).

Novo vozilo bibliobusne službe Međimurske županije

Bibliobusna služba u Međimurskoj županiji osnovana je još 1979. godine. Od samog se osnutka pokazala učinkovitim oblikom širenja knjige, a od donošenja novog Zakona o knjižnicama 1997. godine, i formalno i ekonomski nužnim rješenjem. Ovu županiju sa 118 426 stanovnika karakterizira podijeljenost na 25 općina, s prosjekom od 3 000 stanovnika po općini. A ako se tome pridoda i podatak da je ovo najgušće naseljen hrvatski kraj, tada je jasno da je pokretna knjižnica ovdje najracionalniji način zadovoljavanja čitateljskih potreba žitelja.

Do prosinca 2003. godine, kad je uz sufinanciranje Ministarstva kulture Republike Hrvatske (500 000,00 kn) i Međimurske županije (404 000,00 kn) nabavljen novi bibliobus, županijsku bibliotečnu mrežu činile su tri gradske knjižnice (Čakovec, Mursko Središće, Prelog) i tri općinske (Goričan, Kotoriba, Šenkovec) te 11 bibliobusnih postaja u općinama te tri u čakovečkim poduzećima. S obzirom na veći prostor novog bibliobusa (smještaj za 4 000 svezaka, za razliku od 1 500 u bivšem vozilu), u njegov je dvotjedni raspored uvršteno još 8 općina, nakon čega bibliotečna djelatnost u cijelosti obuhvaća sve županijske općine. Novi bibliobus, veličine 8,8 m x 3,3 m, s podvozjem i motorom marke "Iveco" (134 KW), čiju je nadogradnju izvelo poduzeće "Vrh" d.o.o. iz Dugog Sela, zasada je opskrbljen TV-prijamnikom, CD playerom, radijom, jednim računalom i mobitelom. Za informatizaciju rada potrebna je, međutim, formirana baza podataka o knjižnom fondu, kao i dodatna informatička oprema, za što je potrebno još vremena i financijskih sredstava.

Ipak, najizraženija je potreba za prinovom knjižne i neknjižne građe za koju je Međimurska županija kao osnivač tek u 2003. godini namijenila financijska sredstva, 70 000,00

kn, što je nedovoljno s obzirom na skromnost postojećeg knjižnog fonda bibliobusa (cca 10 000 svezaka), a posebice u odnosu na moguću povećanu brojnost čitatelja. Dosadašnji broj kretao se do 1400 članova na godinu, a s obzirom na povećani broj postaja, može se očekivati porast broja članova, posebice djece i mladih koji su dosad činili 70% članova. Prvih šest mjeseci rada bibliobusne službe Međimurske županije u 2004. godini bit će iz podosta razloga "probni rok". U tom će se vremenu, naime, utvrditi je li sadašnji, po broju postaja (31) ambiciozni raspored rada bibliobusne službe usuglašen s čitateljskim interesima u pojedinim mjestima – treba li negdje produžiti vrijeme stajanja, a negdje čak ukinuti postaju. I konačno, bit će to vrijeme za "vox populi" upućen osnivaču – u prilog knjizi ...

Lj. Duić Jovanović

Novi bibliobus u Knjižnici i čitaonici "Fran Galović" Koprivnica

Pet je godina prošlo od inicijative koprivničke knjižnice za okupljanjem putujućih knjižničara i njihovih knjižnica kako bi zajednički počeli rješavati problem starih, dotrajalih vozila i opasnosti da prestanu s pružanjem usluga u koje je uloženo dva desetljeća strpljivog, marljivog i nadasve uspješnog rada. Naime, u organizaciji Hrvatskoga knjižničarskog društva – Sekcije za narodne knjižnice (i tadašnje predsjednice Dubravke Stančin-Rošić) i Knjižnice i čitaonice "Fran Galović" u Koprivnici je 21. travnja 1999. održan Okrugli stol *Putujuće knjižnice - stanje i perspektive*. Povod je bila 20. obljetnica bibliobusne službe u Koprivnici, otvorenje obnovljenih prostora koprivničke knjižnice i Dan hrvatske knjige. Uvodno izlaganje održala je doajenka hrvatskog putujućeg knjižničarstva Davorka Bastić pod nazivom *Putujuće knjižnice u Hrvatskoj - stanje i perspektive*, a pozvali smo i gošću iz Slovenije, Barbaru Kovar, koja je govorila o novom bibliobusu Mariborske knjižnice. Izlaganja su održali predstavnici svih tadašnjih bibliobusnih službi - Željko Prohaska iz Bjelovara, Vlado Vinko iz Čakovca, Dragan Grubešić iz Karlovca, Mladen Tudić iz Koprivnice, Ljiljana Črnjar iz Rijeke i Spomenka Petrović iz Zagreba. Zaključci u kojima se ističe strateški značaj pokretnih knjižnica (bibliobusa i bibliobrodova) u nacionalnim programima obnove i razvitka poslan je tadašnjem Ministarstvu obnove i razvitka, Ministarstvu kulture i Hrvatskome knjižničnom vijeću uz apel za angažman u rješavanju problema.

Nakon koprivničkog, uslijedili su okrugli stolovi u Karlovcu, Čakovcu, Zagrebu i Osijeku, suradnja sa slovenskim kolegama nastavila se uzajamnim gostovanjima na otada obaveznim jednogodišnjim susretima putujućih knjižničara, nastavljene su revije hrvatskih bibliobusa na glavnim trgovima gradova domaćina (svake godine sa sve manjim brojem "ocvalih limenih sudionika" kojima godine starosti i sve slabija kondicija nisu dopuštali putovanja na velike udaljenosti). Putujući knjižničari u međuvremenu su se organizirali u Radnu grupu za pokretne knjižnice Sekcije za narodne knjižnice HKD-a, a zajedničko višegodišnje

nastupanje spram Ministarstva kulture RH na nacionalnoj razini (uz veliku pomoć i podršku Nacionalne i sveučilišne knjižnice, posebice savjetnice Jadranke Slobodanac) te spram upravljačkih struktura, medija i najšire javnosti u vlastitim gradovima i županijama rezultiralo je nakon pet godina novim bibliobusima. “Upornost se isplati”, “Bez muke nema nauke” i slični slogani teško da danas, na kraju puta, mogu oslikati entuzijazam i srčanost u svladavanju prepreka najrazličitijih oblika i vrsta (pri tome ne znamo je li mukotrpnije bilo uvjeravanje o potrebi financiranja nabave novih bibliobusa ili pak procedura raspisivanja natječaja, izbor ponuditelja, poništavanje nekih od natječaja od strane Ministarstva financija, ponavljanje cijele procedure i sl.).

Svaka knjižnica – bjelovarska, čakovečka, karlovačka, kopriivnička - ima svoju priču na temu “Kako smo nabavljali novi bibliobus”. Nova vozila smo nabavili, a pred nama su nove teme - kako uspješno organizirati i održavati usluge bibliobusa, kojim uslugama privući što više korisnika, kako širiti kulturu čitanja i pismenosti u najzabitijim, od većih središta dislociranim naseljima, gdje žive djeca i odrasli izolirani od najelementarnijih kulturnih sadržaja.

Poznavajući naše knjižničare, ni priča na ove teme neće nam predstavljati nepremostivi problem! Dapače, teći će mnogo, mnogo glatkije.

D. Sabolović-Krajina

Dan knjižnica na Interliberu

Mjesec hrvatske knjige 2003., tradicionalna manifestacija koju već devet godina pod pokroviteljstvom Ministarstva kulture Republike Hrvatske organiziraju Knjižnice grada Zagreba završena je 15. studenoga Danom knjižnica na Interliberu. Toj završnoj svečanosti prethodili su brojni programi: od svečanog otvaranja manifestacije 15. listopada otvaranjem novih prostora knjižnice u Krapini preko događaja značajnog za područje Vukovarsko-srijemske županije – otvaranje novih prostora knjižnice u Drenovcima, do brojnih programa (njih više od 2000) u organizaciji 180, većinom narodnih knjižnica.

Već tradicionalno tijekom manifestacije proveden je i Nacionalni kviz za poticanje čitanja u organizaciji Hrvatskog centra za dječju knjigu. Naslov ovogodišnjeg kviza bio je “Reci mi tko sam” u koji su se putem mreže dječjih odjela narodnih knjižnica i ove godine osim djece iz cijele Hrvatske, uključila i hrvatska djeca iz susjednih zemalja. Završna svečanost Nacionalnog kviza za poticanje čitanja uz dodjelu nagrada sudionicima kviza održana je 15. studenoga na Interliberu.

Nastavljajući (uspješnu) prošlogodišnju suradnju sa Zajednicom nakladnika i knjižara Hrvatske, osigurano je od 11. do 15. studenoga sudjelovanje knjižnica na Interliberu, gdje su knjižnice i knjižničarska društva izložila svoja izdanja, a odjeli za djecu i mladež iz svih narodnih knjižnica Zagreba, Bjelovara, Siska i Zadra održali sedamnaest kreativnih radionica. Prvi put knjižnice su na svome štandu imale i

infopunkt na kojem su obavljale svoju svakodnevnu zadaću informiranja.

Završna svečanost Mjeseca hrvatske knjige 2003. održana je 15. studenoga na Zagrebačkom velesajmu pod nazivom “Dan knjižnica na Interliberu”. U cjelodnevnom programu sudjelovalo je dvadesetak hrvatskih knjižnica prezentacijama mrežnih stranica, projekcijama videozapisa o knjižnicama i njihovu radu te razgovorima s knjižničarima. Predstavljeno je 40 godina Glazbenog odjela Gradske knjižnice u Zagrebu, nove mrežne stranice Knjižnice Vladimira Nazora iz Zagreba, multimedijalni CD “Splitu gradu na dar” Gradske knjižnice Marka Marulića iz Splita, program “Kako nas vidi lokalna zajednica” Narodne knjižnice Petra Preradovića iz Bjelovara, predstavljen je rad knjižnica Muzeja za umjetnost i obrt iz Zagreba, Hrvatskog prirodoslovnog muzeja i Muzeja Slavonije iz Osijeka te su predstavljene mrežne stranice Hrvatskog knjižničarskog društva. Potom se predstavila Hrvatska knjižnica za slijepe, nove mrežne stranice HIDRA-e i novosti na mrežnim stranicama Nacionalne i sveučilišne knjižnice. Slijedilo je predstavljanje nove Knjižnice za mlade iz Karlovca, nova knjižnica za “novi milenij” u Puli i Multimedijalna i multikulturalna čitaonica u Puli - M u č. Iz Makarske je predstavljena vrlo uspješna izložba “Biblija u Gradskoj knjižnici Makarska”, a zadarska Gradska knjižnica predstavila je nove usluge za korisnike nazvane “Soba 6”. Osnovna škola Otok pokazala je kako surađuje s Etnografskim muzejom i Muzejom za umjetnost i obrt, a Gradska knjižnica iz Slavenskog Broda način oblikovanja sadržaja i način pristupa digitalnoj zbirci u programskoj okolini digitalne knjižnice. Iz Petrinje je predstavljen CD “Gradom i knjižnicom kroz vrijeme”, a Narodna knjižnica i čitaonica Sisak program “Policija u zajednici”. “Dan knjižnica” u “službenom” je dijelu završen predstavljanjem programa iz mreže Knjižnica grada Zagreba “15 godina susreta glagoljaša u Travnom” i “Knjižnica Tina Ujevića i njezini ogranci”.

Kako je 10. studenog u cijelosti izgorjela knjižnica u Jelsi, na Interliberu je započeta akcija “Darujte knjigu za izgorjelu knjižnicu u Jelsi”. Na poziv Programskog odbora

Mjeseca hrvatske knjige i Zajednice nakladnika i izdavača Hrvatske odazvali su se izdavači (premda ne u onolikom broju koji se očekivao) i brojne knjižnice s područja Grada Zagreba, a akcija je nastavljena i tijekom prosinca i početkom siječnja 2004. Prikupljeno je više od 2000 knjiga.

Cjelodnevni program “Dana knjižnica” završen je efektinim nastupom “KGZ benda” sastavljenog od djelatnika Knjižnica grada Zagreba.

Z. Sviben

Narodna knjižnica i čitaonica Oriovac u novom prostoru

Dugotrajna nastojanja da se rad Narodne knjižnice i čitaonice Oriovac unaprijedi preseljenjem u veći i primjereniji prostor urodila su plodom. Nakon niza godina (knjižnica je

utemeljena 1880. godine kao Hrvatska čitaonica) tijekom kojih nije djelovala kontinuirano, njezin se rad obnavlja nakon Domovinskog rata 1997. godine u malom prostoru sa skromnom opremom i malim brojem svezaka. Zahvaljujući otkupu Ministarstva kulture, Gradskoj knjižnici Slavonski Brod, Zavičajnom klubu Oriovčana u Zagrebu i povremenoj kupnji, broj knjiga brzo se povećavao. Znajući da je ovaj prostor privremeno rješenje i da ne zadovoljava potrebe knjižnice, Općina Oriovac osigurava veći prostor na boljoj i frekventnijoj lokaciji.

Zajedničkim naporima Općine Oriovac i matične knjižnice, Gradske knjižnice Slavonski Brod, inicijativa o saniranju, uređenju i opremanju Knjižnice počela se ostvarivati uz financijsku potporu Ministarstva kulture RH, Općine Oriovac i uz stručnu pomoć Gradske knjižnice. Knjižnica je otvorena 18. prosinca 2003. godine prigodnim programom uz nazočnost predstavnika Zavičajnog kluba Oriovčana u Zagrebu, prof. dr. Stjepana Babića, predstavnika Brodsko-posavske županije, Gradske knjižnice, škole i drugih gostiju. Na zadovoljstvo mještana, sadašnjih i budućih korisnika, Knjižnica će raditi svakodnevno, a kao temeljna ustanova kulture, svojim djelovanjem, programima i svakom dobrom inicijativom trebala bi postati središtem kulturnih događanja ovoga kraja.

R. Junačko

Kreativne radionice odjela za djecu i mlade narodnih knjižnica na Interliberu 2003.

Već drugu godinu zaredom odjeli za djecu i mlade narodnih knjižnica predstavili su svoj rad javnosti na sajmu knjige Interliber na Zagrebačkom velesajmu od 11. do 15. studenoga 2003. Tijekom pet dana u programu je sudjelovalo 16 knjižnica, od toga 13 iz Zagreba, a ostale su bile iz Rijeke, Siska i Zadra. Na štandu, posebno lijepo uređenim s dječjim likovnim i literarnim radovima, posterima i promotivnim materijalima knjižnica, u jutarnjim, podnevnim i poslijepodnevnim satima odvijale su se raznolike kreativne radionice za djecu od predškolske do starije školske dobi. Program je započeo kreativnom radionicom izrade mrežnih stranica, prezentacijom kviza za djecu mlađe školske dobi i lutkarskom predstavom *Ogledalce* - prema priči Grigora Viteza. Drugog dana posjetitelji su sudjelovali u DO-RE-MI glazbenoj radionici, satu lektire i književnom susretu sa spisateljicom Ivonom Šajatović. Najmlađi su trećega dana boravili u pričaonici-igraonici na engleskom jeziku, a nešto stariji u radionici kreativnog pisanja i glume. Tinejdžeri su se okušali u pisanju grafita, a dan poslije u komunikacijskoj radionici (Zagreb-Rijeka). Knjižničari iz Siska vodili su za predškolce radionicu izrade nakita, a kolegice iz Zadra s djecom su izrađivale zajedničku slikovnicu. Nakon radionice pod nazivom *Kutijica želja za dobru vilu* uslijedilo je predavanje o piscem priboru kroz povijest, prezentacija projekta o otkrivanju mladih talenata i predstavljanje

problemske slikovnice *Bucko* - autorica Irene Bekić i Alessandre Pokrajac Bulian. U programu je sudjelovalo više od 400 djece i tinejdžera, ne računajući gledatelje koji su s vanjske strane štanda promatrali radionice i često se puta u njih spontano uključivali.

Zadovoljni smo ovakvim predstavljanjem našeg rada u javnosti jer na taj način i naši potencijalni korisnici - roditelji, nastavnici, odgajatelji i djeca, pa i svi ostali vezani uz djecu i dječju knjigu, dobivaju zornu informaciju o pedagoško-poticajnim aktivnostima na odjelima za djecu i mlade u hrvatskim knjižnicama. One imaju za cilj privući mlade u knjižnicu, razviti interes prema knjizi i čitanju i prema svim aktivnostima koje iz knjige proizlaze i ponovno se k njoj vraćaju.

H. Čičko

Astrid Lindgren u Gradskoj knjižnici Zagreb

U studenom 2003. godine u suradnji sa Švedskim institutom u Zagrebu upriličena je izložba o životu i radu slavne spisateljice Astrid Lindgren pod nazivom *Draga moja, nikad ne želim odrasti*. Osim izložbe, za knjižničare Zagreba, Zagrebačke i Krapinsko-zagorske županije organiziran je seminar na temu djetinjstva i odrastanja u sigurnosti, kao i koncert švedskih glazbenika.

7. studenoga 2003. u velikoj čitaonici Gradske knjižnice upriličeno je svečano otvaranje izložbe *Draga moja, nikad ne želim odrasti*. U glazbeno-scenskom programu sudjelovali su učenici OŠ Petra Zrinskog, koji su ujedno i članovi Odjela za djecu i mladež Gradske knjižnice. Izveden je ulomak iz romana *Pipi Duga Čarapa* te skladbe svjetskih glazbenih klasika na gitari, violini, klaviru i violončelu. Osim veleposlanika Švedske, svečanosti su nazočili i mnogi drugi ugledni gosti.

Začudna koncepcija izložbe – šatorska krila oslikana izvana fotografijama iz života slavne spisateljice, a iznutra likovima i scenama iz njenih priča - uz zvukove iz prirode, glazbu i osobitu rasvjetu - bila je smještena u Kupoli Gradske knjižnice, gdje se vrlo dobro uklopila te privukla znatan broj odraslih posjetitelja, kao i skupine djece starije školske dobi koja su organizirano dolazila u posjet Odjelu za djecu i mladež.

Cjelodnevni seminar *Djetinjstvo i odrastanje u sigurnosti* održan 11. studenoga 2003. bio je inspiriran životom i književnim stvaralaštvom Astrid Lindgren. Održan je u okviru redovnog stručnog sastanka, tzv. *Informativnog utorka* - namijenjenog knjižničarima dječjih odjela narodnih knjižnica i osnovnih škola. Seminaru je nazočilo više od stotinu sudionika, a mogla su se čuti mnoga zanimljiva izlaganja različitih stručnjaka, od kojih je svaki sa svog aspekta promatrao dijete i njegovu dobrobit te govorio o stvarnim naporima koji se u tom smislu čine.

Posredstvom Švedskog instituta na seminaru je sudjelovala švedska novinarka i spisateljica Margareta Stromsted, bliska prijateljica Astrid Lindgren, koja je govorila o životu i djelu velike spisateljice i o značenju djetinjstva u životu čovjeka, te Larry Lempert, voditelj Međunarodnog odjela u Gradskoj knjižnici u Stockholmu, koji je predstavio projekte za poticanje čitanja u Švedskoj. Pedijatar Lars H. Gustafsson, autor knjiga o roditeljstvu i osoba koja je sudjelovala u pripremama konvencije UN-a o dječjim pravima, govorio je o pravima djece i odgovornosti odraslih. Cecilia Modig iz Ministarstva vanjskih poslova Švedske govorila je na temu *Djeca i demokracija*.

Na seminaru je kao predstavnik Hrvatske, odnosno KGZ-a, Ranka Javor, predstavila rad Hrvatskog centra za dječju knjigu te književnika i likovnog umjetnika Zvonimira Baloga - hrvatskog kandidata za Memorijalnu nagradu Astrid Lindgren. Znanstvenica Dubravka Težak govorila je o modelima lika djeteta u razvoju hrvatske dječje književnosti, a Ljubica Vrsaljko, prva pravobraniteljica za djecu u RH, o viziji tog radnog mjesta u smislu antibirokratskog pristupa problemu i komunikaciji s djecom.

Radni dio seminara oplemenio je koncert grupe glazbenika iz Švedske na čelu s Georgom Riedleom, jazz glazbenikom koji je uglazbio mnoge tekstove A. Lindgren, a koji su postali dio švedskog glazbenog nasljeđa.

Obožavani smo novim saznanjima i ohrabreni spoznajom da svi zajedno činimo nešto dobro za generacije koje dolaze. Mi knjižničari – zanimljive programe koji potiču interes za knjigu i dječju kreativnost, umjetnici pera, kista, glazbe i scenske umjetnosti – put u svijet mašte i osvještavanje zbilje, liječnici – pružanje medicinske skrbi, a pravnici – zaštitu prava djeteta na sretno djetinjstvo.

Događanja vezana uz izložbu *Draga moja, nikada ne želim odrasti* završila su koncertom za djecu. Naime, još istog dana po završetku seminara u multimedijalnoj dvorani Odjela za djecu i mladež Gradske knjižnice upriličen je za stotinjak mališana prigodni koncert glazbenika iz Švedske: Georga Riedla na kontrabasu, Ove Lundina na sintesajzeru i dviju mladih djevojaka – pjevačica Channe Riedel i Fredrike Ovik-Karlsson. Na programu su bili uglazbljeni stihovi Astrid Lindgren i pjesme o likovima iz njenih knjiga. Koncert je protekao u ugodnoj atmosferi, to više što se i dječja publika uključila u izvedbu pojedinih točaka – pjevajući na švedskom i hrvatskom jeziku.

H. Čičko

Posjet Gradskoj knjižnici Beč

Zagrebačko knjižničarsko društvo organiziralo je 5. i 6. prosinca 2003. putovanje u Beč ("Advent u Beču"). Osim obilaska mnogobrojnih bečkih znamenitosti, skupina knjižničara bila je u i novootvorenoj Gradskoj knjižnici. Najsuremenija i najmodernija javna knjižnica u Europi otvorena je za javnost 8. travnja 2003., a temeljni kamen položen je 29. studenoga 1999., dakle, završena je za svega tri i pol godine. Službeni naziv ovog veličanstvenog zdanja

je Buechereien Wien am Guertel-Hauptbuecherei. Nalazi se u 7. Bezirku, Urban-Loritz Platz 2a, www.buechereien.wien.at. Austrijanci svoju novu knjižnicu nazivaju "Između kontemplacije i integracije" (Zwischen Kontemplation und Integration).

Središnja knjižnica u Beču ima 41 područnu knjižnicu, 3 stacionara u bolnicama (Buechereien im Spital), 2 bibliobusa, 3 specijalne javne knjižnice za učenike, koje su u funkciji samo za vrijeme zimskih i ljetnih praznika kada su škole zatvorene, te poseban oblik knjižnične usluge - posudba građe putem telefonskog poziva za starije, nemoćne, invalide (knjige i ostala građa donosi se u stan korisnika). Područne knjižnice su "specijalizirane", primjerice u 4. Bezirku nalaze se samo knjige na engleskom, francuskom i turistički vodiči, u 10. Bezirku građa je na turskom jeziku, u 5. Bezirku knjižnična građa je na hrvatskom jeziku, zatim na srpskom, turskom, češkom. U 16. Bezirku knjižnična je građa namijenjena ženama, primjerice ženska prava, odgoj djece, brak, njega, ženske bolesti, priručnici iz kulinarstva i sl., a u 20. Bezirku su knjige na engleskom i turskom jeziku. Bibliobus posjeduje 44 700 knjiga, 900 AV-medija i časopise. Primjerice, stacionar u Dječjoj klinici nudi malim pacijentima 6200 knjiga, AV-medije, časopise za dječji uzrast. Knjižnična građa se posuđuje svaki dan (osim subote i nedjelje) 9,30-12 i 14-16 sati.

Zgradu s grandioznim stubištem (ukupno 98 stuba) dizajnirao je Ernst Mayr. Zdanje kao da lebdi iznad postaje podzemne željeznice, odakle se također može ući pomičnim stubama izravno u knjižnicu. S terase Gradske knjižnice, gdje se nalazi ostakljena kavana za korisnike, pruža se impresivan i nezaboravan pogled na Beč. Zgrada je izgrađena na četiri etaže s ukupnom površinom za građanstvo (uračunata terasa s ostakljenom kavanom) oko 8000 m².

Na otvorenju knjižnice u travnju 2003. godine gradonačelnik Beča dr. Michael Haeup je rekao: "Želja mi je da se u ovoj knjižnici čita, sluša, uči, surfa i druži." I u stvarnosti je tako: knjižnica je prepuna djece, mladih, starijih. Atmosfera je nekako ležerna, ali civilizirana i europska.

Knjižnica ima 614 000 knjiga s područja znanosti, 434 000 iz lijepe književnosti, 351 000 dječjih knjiga i 49 000 na stranim jezicima; neknjižna građa je, također, bogato zastupljena: 20 000 videokaseta, 38 000 zvučnih kaseti - slušnih knjiga; 93 000 CD-a, 18000 CD-ROM-ova, 10 000 gramofonskih ploča i 1 500 DVD-a. U Gradskoj knjižnici korisnici mogu čitati 3 100 naslova novina i časopisa.

Za upis u knjižnicu potrebna je osobna iskaznica; za djecu se ispunjava posebni formular koji potpisuju roditelji. Formulari se mogu nabaviti u knjižnici ili preko interneta. Nakon upisa dobije se članska iskaznica koja vrijedi godinu dana, računajući od datuma upisa. Godišnja iskaznica se plaća 18 eura, za djecu i studente stoji 3 eura, a iskaznica za 4 tjedna je 2 eura.

Odjednom se može posuditi 25 knjižničnih jedinica; od toga 15 knjiga i 10 jedinica neknjižne građe. Građa se može

zadržati 2 tjedna. Zakasnina se plaća 0,60 eura po posuđenoj jedinici i po tjednu. Naknada za gubitak članske iskaznica iznosi 1,5 euro.

Odjeli u Gradskoj knjižnici u Beču nose naziv College, a ima ih šest: College 1 obuhvaća književnost i jezik, strane jezike te znanost o literaturi. College 2 nosi ime "Lokalno-regionalno-globalno"; u sklopu njega je čitaonica s dnevnim i tjednim tiskom, studentska čitaonica za "tihi rad" i učenje, 2 videoprostora, 8 multimedijalnih osobnih računala s bazama podataka i internetom. Područja zastupljena u ovom odjelu su: sport, razonoda, putovanja, Beč, Austrija, kulturna povijest, razonoda, opći priručnici (leksikoni). College 3 obuhvaća znanost o društvu, politiku, filozofiju, psihologiju, pedagogiju, medicinu, zdravlje, religiju, ezoteriju. College 4 je odjel za djecu, a nosi ime Kirango (dječji planet); ondje se nalazi različita vrsta građe za dječji uzrast: artoteka, video/DVD-i, zvučne knjige, CD-ROM-ovi, dječji časopisi, knjige na stranim jezicima, slikovnice bez teksta itd. College 5 (Kunstraum) je prostor za scensku, glazbenu i likovnu umjetnost. College 6 sadrži građu iz prirodnih znanosti, matematike, tehnike, informatike, računala, gospodarstva te građu o zanimanjima i karijeri.

Kako ova Knjižnica nema posebni referentni odjel, različiti priručnici, enciklopedije, rječnici, leksikoni, biografije, bibliografije nalaze se, raspoređeni prema sadržaju, u nekom od navedenih šest Collegea.

Još jedna zanimljivost Gradske knjižnice u Beču je da je različita neknjižna građa (CD-i, gramofonske ploče, DVD-i, kasete, videokasete) smještena po odjelima prema sadržaju, a ne prema vrsti. Dakle, u svakom od nabrojanih šest odjela nalaze se knjige tiskane na papiru i ostala suvremena građa.

Kako je središnja Gradska knjižnica u Beču potpuno nova, u njoj djelatnici i korisnici rabe najsuvremenija računala. Knjiga inventara je također u elektroničkom obliku. Knjižnična građa se pretežno nabavlja kupnjom. Otpisana građa se daruje korisnicima (ako je očuvana) ili se istima prodaje za nekoliko centi. Knjižnica je osigurana od eventualnih krađa alarmnim uređajima. To se obavlja vrlo diskretno. "Zaboravne" se korisnike upozori i nakon toga se knjižničnu građu zaduži.

M. Lalić

Interkulturalna knjižnica za djecu i mlade švicarskoga grada Winterthura s knjigama na hrvatskom jeziku

U najstarijem dijelu povijesne jezgre Winterthura, unutar gradskih zidina, u ljeti 2003. otvorena je Interkulturalna knjižnica za djecu i mlade – jedna od najsuvremenijih u cijeloj Švicarskoj. U fond je integrirano oko 2000 knjiga na jezicima deset nacionalnih zajednica koje žive u gradu i njegovoj okolini. Među njima su i knjige na hrvatskom jeziku. Naime, u svibnju 2003. suradnica Interkulturalnog foruma

Winterthur, gđa Darja Mikuličić, u ime knjižnice obratila se Odjelu za djecu i mladež Gradske knjižnice u Zagrebu i Hrvatskom centru za dječju knjigu s molbom za preporuku stotinjak naslova dječjih knjiga na hrvatskom jeziku koje bi se nabavile i integrirale u fond ove višejezične knjižnice. Ubrzo su voditeljica centra Ranka Javor i koordinatrica Odjela Hela Čičko sastavile popis i stupile u kontakt s nakladnicima te tako pripomogle realizaciji te iznimno vrijedne zamisli. Nabavljeno je 10% knjiga iz znanosti, a od lijepe književnosti 20% pripada djelima hrvatskih dječjih klasika, isto toliko svjetskim dječjim klasicima i suvremenoj našoj i stranoj knjizi, dok je knjiga za najmlađe – slikovnica - zastupljena s 30%. Hrvatske knjige na policama jedne švicarske knjižnice izazvale su veliku pozornost malih Hrvata i njihovih roditelja, a posebice nastavnica iz Hrvatske dopunske škole. Knjižnica se pretplatila na hrvatske časopise za djecu i mladež, a planira s vremenom zbirku i dopunjavati.

Knjižnica se prostire na 3 000 m², na osam katova dviju spojenih srednjovjekovnih kuća koje su nakon pomne i dugotrajne adaptacije bljesnule u punom sjaju. Knjižnica je zapravo pravo malo remek-djelo stručnog tima arhitekata, arheologa i građevinskih stručnjaka koji su dvije zgrade stare više od 800 godina uspjeli restaurirati i konzervirati sačuvavši s jedne strane njihovu autentičnost, a s druge strane ostvarivši uspješnu prenamjenu. Ovaj veliki projekt, na čiju se realizaciju čekalo više od 20 godina, poduprla je savezna vlada i grad Winterthur s 12 milijuna švicarskih franaka.

Knjižni fond od 250 000 knjiga smješten je velikim dijelom u slobodnom pristupu, pokraj studentske čitaonice. Na svakom katu knjižnice nalazi se po jedan čitalački kutak i infopunkt. Članovi se besplatno služe internetom, videom i DVD playerom. U svaki medij (knjiga, videokaseta, CD i DVD) ugrađen je čip s podacima, što omogućuje vrlo jednostavno samozaduživanje članova, dok se vraćanje obavlja preko četiri *bibliomata* koji očitavaju podatke na čipu, mehanički uvlače medij u svoju unutrašnjost i izbacuju potvrdu .

Kao posebnu zanimljivost djelatnici Knjižnice ističu činjenicu da je u osmišljavanju koncepcije knjižnice, odabiru opreme, knjižne i neknjižne građe sudjelovala i skupina zainteresiranih tinejdžera - potencijalnih korisnika.

Knjižnica je otvorena u sklopu treće po redu manifestacije pod nazivom *Čitalačko ljetno bez granica*, a njene aktivnosti bit će usmjerene prema upoznavanju nacionalnih manjina s novim kulturnim i razvojnim mogućnostima i prema knjizi kao povezujućoj sponi između različitih kultura i naroda.

H. Čičko

Izveštaj s 10. sjednice Hrvatskoga knjižničnog vijeća

Deseta sjednica HKV-a održana je 23. listopada 2003. Sjednici su prisustvovali: Davorka Bastić (predsjednica), članovi Mira Zovko (predstavnic Ministarstva prosvjete i športa), Jelka Petrak (predstavnic Ministarstva znanosti i tehnologije), Alemka Belan-Simić, Tanja Sušec, Senka Tomljanović (predstavnic HKD-a) te glavi ravnatelj NSK Josip Stipanov, predsjednic Povjerenstva za dodjelu zvanja višeg knjižničara i knjižničarskog savjetnika Vedrana Juričić, zamjenica ministra kulture Biserka Cvjetičanin, pomoćnic ministra Branko Maleš, načelnica Odjela za knjižnice i nakladništvo Ankica Janković i viša stručna savjetnica za knjižnice Sonja Zubović Pezdevšek.

Na sjednici je nakon usvajanja zapisnika s 9. sjednice prihvaćen prijedlog Povjerenstva za dodjelu zvanja višeg knjižničara i knjižničarskog savjetnika te je ministru kulture predloženo da se zvanje višeg knjižničara dodijeli Dariji Čaleta, Mariji Ivanović, Sofiji Konjević i Jasenki Zajec. Povjerenstvo nije pozitivno ocijenilo kandidature Irene Frigo-Haltrich i Dunje-Marije Gabriel.

Vijeće je izvješteno o prigovoru NSK-a na zaključke HKV-a u odnosu na Izvješće o stručnom nadzoru u Sveučilišnoj knjižnici u Rijeci. Kako je Vijeće o dotičnom predmetu na 9. sjednici prihvatilo mišljenje Uprave za normativne i upravno pravne poslove Ministarstva kulture, zaključeno je da će se prigovor razmotriti uz stručnu pomoć Uprave.

Šira se rasprava vodila oko zahtjeva Sveučilišta u Zadru da Hrvatsko knjižnično vijeće razmotri problematiku pridruživanja Znanstvene knjižnice Zadar novoosnovanom Sveučilištu u Zadru te dostavi stručno mišljenje o tome. Vijeće je smatralo da bi za davanje stručnog mišljenja o mjestu i ulozi Znanstvene knjižnice u knjižničnom sustavu sveučilišta u Zadru trebalo imati cjelovit uvid u problematiku, te je zaključilo da se od Rektorata Sveučilišta u Zadru zatraži Prijedlog uprave Sveučilišta da Znanstvena knjižnica postane njegovim integralnim djelom i Prijedlog zaključaka Znanstvene knjižnice u Zadru, radi rasprave i donošenja zaključka na sljedećoj sjednici.

Na sjednici je članovima Vijeća dostavljena ocjena Nadzornog odbora projekta NISKA II od 11. rujna 2003., o popravljenoj Izvedbenoj dokumentaciji za uvođenje i operacionalizaciju informacijskog sustava knjižnica Republike Hrvatske – NISKA II. Vijeće je podržalo daljnju realizaciju projekta te predložilo da se sastanu predstavnic triju ministarstava, potpisnika ugovora o NISKI, kako bi se dogovorili daljnji zajednički koraci za sve tipove knjižnica.

Predsjednica Programskog odbora Mjeseca hrvatske knjige, Davorka Bastić, informirala je Vijeće o uspješnom početku i daljnjem tijeku manifestacije Mjesec hrvatske knjige 2003.

A. Belan-Simić

IFLA-ina konferencija Knjižnice u srcu Informacijskog društva (Ženeva, od 3. do 5. studenog 2003.)

Kao predstavnic Hrvatskoga knjižničarskog društva sudjelovala sam od 3. do 5. studenog 2003. godine u radu IFLA-ine konferencije *Knjižnice u srcu Informacijskog društva*. Konferencija se održala u zgradi Ujedinjenih naroda u Ženevi kao priprema za Svjetski sastanak na vrhu o Informacijskom društvu koji se početkom prosinca održao na istom mjestu. Zamišljena je kao sastanak predstavnika pojedinih nacionalnih knjižničarskih društava s predstavnicima službenih delegacija svojih zemalja. Cilj je sastanka bio postići da se službene delegacije na Svjetskom sastanku na vrhu založe da u tekst *Izjave o načelima* i *Plana djelovanja*, dokumenata koji će biti usvojeni na Sastanku na vrhu, uđu dijelovi koji se odnose na ulogu i zadaće knjižnica u Informacijskom društvu u nastajanju. Konferenciji su prisustvovali predsjednic IFLA-e, gospođa Kay Raseroka, budući predsjednic, gospodin Alex Byrne, izvršni tajnic, gospodin Ross Shimmom, i još nekoliko članova IFLA-ine uprave, predstavnic UNESCO-a te predstavnic knjižničarskih društava iz sedamdesetak zemalja diljem svijeta.

Tijekom Konferencije kolege iz Afrike upozorili su na nejednaku rasprostranjenost mrežne infrastrukture, a kolege iz Australije i Oceanije na dominaciju engleskog jezika na mreži i komodifikaciju znanstvene literature. Predstavnic iz zemalja Središnje Azije predložili su da u službene delegacije pojedinih zemalja uđu i predstavnic knjižničarske struke. Taj je prijedlog prihvaćen kao jedan od zaključaka Konferencije, koja preporučuje da knjižničar bude član službene delegacije na Svjetskom sastanku na vrhu koji će se održati u Tunisu 2005. Na Konferenciji je preporučeno i da se u svakoj zemlji prevede i tiska IFLA-ina brošura s primjerima uspješnih knjižnica koje utječu na društveni život u svojoj zemlji.

Informacijsko bi društvo, prema mišljenjima koja su se čula na Konferenciji, a koja je u svom izlaganju sažela IFLA-ina predsjednic Kay Raseroka, trebalo biti društvo koje pristup informacijama omogućuje svima, jer je samo tako moguće stvoriti društvo znanja. Posebnu bi pozornost trebalo posvetiti uklanjanju sadašnjih prepreka pristupu, što uključuje nastojanja da se smanji digitalni jaz i promiču programi opismenjanja, da se na mrežu uključe sadržaji koji zastupaju različite kulturne tradicije, da se omogući pristup osobama s posebnim potrebama, da se radi na poboljšanju interoperabilnosti, te da se u knjižnicama osnuju središta za učenje za sve dobne uzraste. Konferencija je završila donošenjem proglašenja u kojemu se pozivaju sve zemlje da podupru postojeću svjetsku mrežu knjižnica i informacijskih službi u njihovu nastojanju da očuvaju svjetsko znanje i kulturnu baštinu, da budu mjesta javnog pristupa i razvijaju pismenost koja je potrebna onima koji žive u ovom stoljeću.

A. Horvat

Berlinska deklaracija o otvorenom pristupu znanju iz područja znanosti

Predgovor

Internet je iz temelja promijenio praktičnu i ekonomsku stvarnost distribucije znanja iz područja znanosti i kulturne baštine. Prvi put internet nam nudi priliku za izgradnju globalnog i interaktivnog prikaza ljudskog znanja uključujući kulturnu baštinu, kao i jamstvo dostupnosti tom znanju u cijelom svijetu.

Mi, potpisnici, osjećamo obvezu da prihvatimo izazove interneta kao nastajućeg djelotvornog medija za distribuciju znanja. Jasno je da će takav razvoj omogućiti značajnu promjenu u naravi znanstvenog izdavaštva, kao i postojećeg sustava osiguravanja kakvoće.

U skladu s idejama Budimpeštanske inicijative (Budapest Open Access Initiative), ECHO Chartera te Bethesdanske izjave (Bethesda Statement on Open Access Publishing), sastavili smo prijedlog Berlinske deklaracije kako bismo promicali internet kao djelotvorni instrument globalnog temelja znanja iz područja znanosti i ljudske misli, te kako bismo odredili postupke koje političari, istraživačke ustanove, ustanove koje novčano podupiru znanost, knjižnice, arhivi i muzeji trebaju razmotriti.

Ciljevi

Naša zadaća širenja znanja tek je djelomično ispunjena ako informaciju ne učinimo široko i jednostavno dostupnom društvu. Moramo podržavati nove mogućnosti širenja znanja, ne samo u klasičnom obliku nego sve više i na način otvorenog pristupa putem interneta. Otvoreni pristup definiramo kao sveobuhvatan izvor ljudskog znanja i kulturne baštine koje je potvrdila znanstvena zajednica.

Kako bismo ostvarili viziju globalnog i dostupnog prikaza znanja, budućnost mreže mora biti održiva, interaktivna i transparentna. Sadržaj i softverski alati moraju biti otvoreno dostupni i kompatibilni.

Definicija doprinosa otvorenom pristupu

Ustanovljavanje otvorenog pristupa kao vrijednog postupka u idealnim uvjetima podrazumijeva aktivnu obvezu svakog pojedinog proizvođača znanja iz područja znanosti i posjedovatelja kulturnog nasljeđa. Doprinosi otvorenom pristupu uključuju izvorne znanstvene rezultate, neobrađene podatke i metapodatke, izvornike, digitalne predstavke slikovnih i grafičkih materijala i znanstvenu multimedijску građu.

Doprinosi otvorenom pristupu moraju zadovoljavati dva uvjeta:

1. Autor(i) i nositelj(i) prava na takav doprinos jamče svim korisnicima slobodno, neopozivo, globalno pravo pristupa i dopuštenje da umnože, koriste, distribuiraju, prenesu i prikažu djelo, te pravo na izradu i distribuciju izvedenih djela, na bilo kojem digitalnom mediju za svaku odgovornu svrhu, uz odgovarajuću napomenu o autorstvu (standardi zajednice će i nadalje osiguravati mehanizme za

provođenje odgovarajućeg pripisivanja autorstva i odgovornog korištenja objavljenog djela kao što to čine i sada), kao i pravo na izradu manjeg broja tiskanih primjeraka djela za osobnu upotrebu.

2. Cjelovita verzija djela, kao i svi priloženi materijali, uključujući napomenu o dopuštenju kako je navedeno gore, pohranjuju se (i stoga objavljuju) u odgovarajućem standardnom elektroničkom obliku u najmanje jednom online spremištu koje koristi prikladne tehničke standarde (kao što je Open Archive protokol) i koji podržava i održava akademska ustanova, znanstvena udruga, vladina agencija ili druga etablirana organizacija koja omogućava otvoreni pristup, neograničenu distribuciju, interoperabilnost i dugoročnu pohranu.

Podržavanje prijelaza ka načelu otvorenog elektroničkog pristupa

Naše organizacije su zainteresirane za daljnje promicanje novog načela otvorenog pristupa u cilju postizanja što veće dobrobiti za znanost i društvo. Zbog toga namjeravamo postići napredak

- potičući naše istraživače/primatelje novčane potpore da objavljuju svoje radove u skladu s načelom otvorenog pristupa
- potičući posjedovatelje kulturne baštine da omoguće dostupnost svojih izvora na internetu i time podrže otvoreni pristup
- razvijajući sredstva i načine za vrednovanje otvoreno dostupnih doprinosa i elektroničkih časopisa kako bi se održali standardi kakvoće i dobre znanstvene prakse
- zagovarajući priznavanje otvoreno dostupnih publikacija pri napredovanju u zvanjima
- zagovarajući unutarnja mjerila doprinosa infrastrukturi otvorenog pristupa putem razvoja softverskih alata, osiguravanja sadržaja, stvaranja metapodataka ili objavljivanja pojedinačnih članaka.

Svjesni smo toga da proces prijelaza na otvoreni pristup mijenja postupke diseminacije znanja s obzirom na pravne i financijske aspekte. Naše organizacije žele naći rješenja koja će poduprijeti daljnji razvoj postojećih pravnih i financijskih okvira s namjerom da se omogući optimalno korištenje i dostupnost.

Berlinska deklaracija (na engleskom jeziku) dostupna je na mreži: http://www.zim.mpg.de/openaccess-berlin/berlin_declaration.pdf

Prevele I. Melinščak Zlodi, J. Stojanovski, M. Mayer

Potpisnici (22. listopada 2003.):

Za njemačke istraživačke ustanove (abecednim redom):

Hans-Jörg Bullinger
Präsident der Fraunhofer-Gesellschaft

Peter Gaethgens
Präsident der Hochschulrektorenkonferenz

Hans-Olaf Henkel
Präsident der Wissenschaftsgemeinschaft
Gottfried Wilhelm Leibniz

Ernst-Ludwig Winnacker
Präsident der Deutschen Forschungsgemeinschaft

Karl Max Einhäupl
Vorsitzender des Wissenschaftsrates

Peter Gruss
Präsident der Max-Planck-Gesellschaft

Walter Kröll
Präsident der Helmholtz-Gemeinschaft

Ostali njemački i međunarodni potpisnici:

Bernard Laroutou
Director General, Centre National de la
Recherche Scientifique (CNRS)

Paolo Galluzzi
Director, Istituto e Museo di Storia della Scienza
Florence

Yehuda Elkana
President and Rector, Central European University
Budapest

Martin Roth
Generaldirektor der Staatliche Kunstsammlungen
Dresden

José Miguel Ruano Leon
Minister of Education, Cultura y Deportes Gobierno de Canarias

Dieter Simon
Präsident der Berlin-Brandenburgischen Akademie der
Wissenschaften

Jens Braarvig
Director, Norwegian Institute of Palaeography and Historical
Philology

Peter Schirmbacher, Sprecher des Vorstands der Deutschen
Initiative für Netzwerkinformation

Jürgen Mittelstraß
Präsident der Academia Europaea

Christian Bréchet
Director General, Institut National del la Santé et de la Recherche
Médicale (INSERM)

Jean-Claude Guédon
Open Society Institute

Friedrich Geisselmann, Vorsitzender des Deutschen Biblio-
theksverbandes

Projekt Europska knjižnica

(<http://www.europeanlibrary.org>)

Projekt TEL, koji je započeo kao kooperativni projekt prije 36 mjeseci na inicijativu Konferencije ravnatelja europskih nacionalnih knjižnica 31. siječnja 2004. godine službeno je završio. U projektu je sudjelovalo osam nacionalnih knjižnica zajedno s Talijanskim institutom za skupni katalog (ICCU), a djelomično se financirao iz IST programa Europske zajednice.

Vizijom projekta nametnulo se ostvarenje zajedničkog portala nacionalnih knjižnica, koji će biti stručno oblikovan i održavan kao jedinstveni i istovremeni pristup digitalnim zbirkama različitih nacionalnih knjižnica, stvarajući na taj način "integriranu digitalnu zbirku" namijenjenu građanima svih zemalja, uz višejezični pristup. Integrirana zbirka sačinjavat će zbirku različitih formata (publikacija, postera, grafičkog materijala itsl.)

Na rezultatima projekta temeljit će se zajednički portal Europske knjižnice (*The European Library*), koja će se ustanoviti u Kraljevskoj knjižnici, Nacionalnoj knjižnici Nizozemske kao Ured Europske knjižnice, sa sjedištem u den Haagu. Sve članice CENL-a (43 europske nacionalne knjižnice) bit će glavni sudionici Europske knjižnice, s mogućnošću postanka punopravnih članova. Kao rezultat projekta nastao je dokument *The European Library Handbook*, koji je dostupan na mrežnim stranicama Europske knjižnice. U Priručniku su sadržani opisi ponuđenih usluga, struktura upravljanja, moguće razine sudjelovanja, TEL- profil primjene metapodataka, tehnički opisi i smjernice za postupke i demo verzije.

M. Mihalić

Vijesti iz EBLIDA-e

Zaštita intelektualnog vlasništva

Europski parlament poziva na oštrije mjere protiv krivotvorenja i neovlaštenog korištenja tuđih autorskih djela. Nova zakonska regulativa usvojena je u srpnju 2003., a trebala bi stupiti na snagu 1. lipnja 2004. (<http://europa.eu.int/eur-lex/>). Propisi nastoje pokriti novi aspekt vlasničkih prava kako bi se bolje zaštitio korisnik i kako bi se unaprijedila kvaliteta informacije koju daju nositelji autorskih prava. Također je predložena direktiva kojom bi se uskladila nacionalna zakonodavstva u svrhu poboljšavanja razmjene informacija na međunarodnoj razini. Ako se takva direktiva prihvati, ona će jamčiti jednaka prava svim vlasnicima autorskih prava unutar Europske unije i pojačat će mjere protiv krivotvorenja i neovlaštenog korištenja tuđih autorskih djela. Opširniji podaci o Europskom parlamentu i zaštiti intelektualnog vlasništva nalaze se na mrežnim stranicama: http://europa.eu.int/comm/taxation_customs/customs/counterfeit_piracy/index_en.htm ili na http://europa.eu.int/comm/internal_market/en/indprop/piracy/index.htm.

Privedila I. Hebrang Grgić

4. seminar za knjižnice visokih učilišta i specijalne knjižnice **Ne pucajte u knjižničara** (Zagreb, 7. i 8. studenoga 2003.)

Ne pucajte u knjižničara naslov je pod kojim je u Zagrebu 7. i 8. studenoga 2003. održan 4. seminar za knjižnice visokih učilišta i specijalne knjižnice. Kao i dosad, upriličen je na FER-u, a organizirao ga je Savjet Sustava znanstvenih informacija. Na njemu se okupilo dvadesetak domaćih i stranih predavača te tristotinjak polaznika iz cijele Hrvatske.

Tradicija godišnjeg okupljanja visokoškolskih knjižničara započela je 2000. seminarom naslova *Informacijska tehnologija u našim knjižnicama: vozimo li romobil ili Formulu 1?*. Iduće, 2001. godine, problematika je bila *Nabava u hrvatskim knjižnicama: jesmo li spremni za bungee-jumping?*. Potom se 2002. raspravljalo na temu *Nove usluge knjižnica: želite li sa šlagom ili u PDF-u?*. Četvrti se seminar pozabavio ulogom knjižnica kako je vide korisnici, upravljači, financijeri, izdavači, urednici časopisa, dobavljači pokušavajući izaći iz uobičajene sheme gledanja problema iz isključivo knjižničarske perspektive i uvažavajući mišljenja onih s kojima knjižničari surađuju i za koje rade.

Seminar je otvorio Peter Suber (Earlham College, Richmond, Indiana, USA) uvodnim predavanjem pod naslovom *Open access to scientific and scholarly research literature*. Slijedio je blok predavanja u kojem su se izmijenila stajališta dekana fakulteta (*Ali zaista što to vi knjižničari radite? Tko vas uopće treba?*, predavač Petar Filipić, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Splitu), MZT-a (*Gledajući sa Zrinjevca*, Diana Šimić, Ministarstvo znanosti i tehnologije), korisnika-znanstvenika (*Kako unaprijediti sistem znanstvenih informacija u Hrvatskoj?*, Biserka Kojić-Prodić, Institut Ruđer Bošković u Zagrebu; te *Potreba za dnevnim informacijama iz svijeta biomedicinskih istraživanja i razvoja novih lijekova*, Slobodan Vukičević, Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu), ravnateljica sveučilišne knjižnice (*Tko (zapravo) puca na knjižničare: kako se (ne) vidimo?*, Josip Stipanov, Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu), te dobavljača (*Library Connect: an Elsevier campaign to connect with librarians*, Sandra Grijszenhout Möller, Elsevier Science u Amsterdamu).

Drugog je dana izlaganje *Trka s preprekama u pet staza* dalo pregled obrađenih rezultata obimnog snimanja stanja zaposlenika, opreme i fondova iz lipnja 2003. u knjižnicama-članicama Projekta SZI-ja (predavač Marula Vujasinović, HAZU). Održana su i sljedeća predavanja: *Coup de grace za sveučilišne knjižnice* (Dragutin Katalenac, Gradska i sveučilišna knjižnica u Osijeku), (*Mali*) *znanstveni časopisi i knjižnice: kako surađivati?* (Ana Marušić, Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu), *Sveučilišne knjižnice i novi pristupi akademskom obrazovanju* (Tatjana Aparac Jelušić, Pedagoški fakultet Sveučilišta u Osijeku), te *007 & Librarian: who has license to...?* (Ivan Mihel, Lilita u Zagrebu).

Radionice su ponudile razmjenu znanja i informacija na sljedeće teme: *Digitalizacija i nove knjižnične usluge*

(voditelji Sanjica Faletar i Boris Badurina, Pedagoški fakultet Sveučilišta u Osijeku), *Kako izraditi promotivni knjižnički letak?* (Jurica Pavičić, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu), *CD-ROM: elektronička mjesno dostupna građa* (Andrea Horić, Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu), *Getting the best out of ScienceDirect: tips on how to connect with your users* (Sandra Grijszenhout-Möller, Elsevier Science, Amsterdam), *Samo za vaše oči: tajni svijet projekata* (Predrag Pale, Fakultet elektrotehnike i računarstva Sveučilišta u Zagrebu), *E-časopisi: uhvati ih ako možeš* (Ivana Pažur, Institut Ruđer Bošković u Zagrebu), *E-knjige* (Danijela Živković, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu), *INSPEC: the fast track to research* (Eva Dimmock i Allan Finn, IEE Michael Faraday House, Ovid Technologies).

I ove je godine velik broj sponzora potpomogao održavanje seminara. To su već tradicionalno bili Veleposlanstvo Sjedinjenih Američkih Država u Zagrebu i Ministarstvo znanosti i tehnologije, te također Lilita Information Brokering House, Fakultet elektrotehnike i računarstva, VBZ, Aling, Ovid, ISI Web of Knowledge, EBSCO Information Services, Slap, Computech Zagreb, HT Mobile, Engineering Village 2, Listopad Web Studio, Školska knjiga, knjigovežnica i fotokopiraonica Vesne Hrkač, Leda Systems i Mladinska knjiga.

Dvodnevno druženje i izmjena iskustava protekli su u ugodnoj atmosferi. Analizom ankete koju su ispunili sudionici, Savjet SZI-ja već je započeo s pripremanjima za ovogodišnji, 5. seminar koji će kolegama knjižničarima ponovno ponuditi neku od dosad neobrađenih aktualnih tema.

M. Mišetić i N. Raos

Seminar Knjiga na pladnju: uspješne taktike za promoviranje knjige (Osijek, 11. studeni 2003.)

Društvo knjižničara Slavonije i Baranje održalo je 11. studenoga 2003. seminar o organizaciji kulturnih događanja *Knjiga na pladnju: uspješne taktike za promoviranje knjige* u prostoru Knjižnog kluba Nova u Osijeku. Zahvaljujemo gospodinu Ivici Vuletiću, vlasniku knjižare Nova na gostoprimstvu, sudjelovanju i ustupljenom prostoru.

Cilj seminara bio je poboljšavanje učinkovitosti prilikom organiziranja kulturnih događanja u knjižnicama. Upravni odbor Društva knjižničara Slavonije i Baranje odredio je iznos kotizacije i odlučio organizirati seminar ako se prijavi dovoljan broj zainteresiranih sudionika, kako bi se pokrili stvarni troškovi.

Seminar se odvijao u dva dijela u trajanju od 10 do 17 sati. Prvi je dio sadržavao predavanje i radionicu *Organizacija događanja (Event management)* koje je održala gospođa, mr. sc. Marija Novak-Ištók, direktorica poduzeća *Gendar* koje se bavi edukacijom iz oblasti komunikologije i marketinga. Bile su zastupljene teme:

- o događanju (*eventu*); *event* – priređeno, postavljeno događanje koje odašilje poruku ciljanoj publici (P. Kotler)
- planiranje i organiziranje događanja; određivanje cilja, vremenski okvir, financijski plan, izbor prostora, izbor voditelja tima, program – sadržaj, mediji...
- voditelj i tim događanja; izgradnja tima, timski rad, timska komunikacija, timski sastanci...
- rukovođenje i kontrola događanja; utvrditi stil vođenja, sustav odlučivanja, sustav nadzora...
- marketing i sponzoriranje događanja; promotivne aktivnosti, informacije za novinare, mjerljivi i isplativi troškovi, ciljevi sponzora – poboljšanje vlastite prepoznatljivosti...
- vrednovanje događanja; procjena učinka i djelotvornosti događanja u svrhu unapređenja budućih događanja.

Moto radionice bila je japanska krilatica: Sve što znamo - naučili smo jedni od drugih. Sudionici radionice su napravili plan jednog događanja vezanog za program rada Društva knjižničara Slavonije i Baranje u 2004. godini, rasporedili se u 5 skupina koje su dobile isti zadatak - napraviti okvirni plan dogovorenog događanja (kadrovski, vremenski, financijski...) i riješiti ga u istom vremenskom razdoblju. Plan je obuhvaćao: odrediti cilj samog događanja, osmisлити prigodan slogan, razraditi marketing, predvidjeti sponzore i mjesto događanja. Na raspolaganju su bile informacije o temi i datumu događanja. Rezultat radionice bio je učinkovit, kreativan i primjenjiv. Gospođa mr. sc. Novak-Ištok nadahnuto je održala predavanje i vodila radionicu.

U drugom dijelu seminara organiziran je Okrugli stol namijenjen razmjeni knjižničarskih iskustava te uvidu u tehnike i načine koje koriste knjižari, nakladnici i knjižničari za promoviranje svojih događanja. Moderatorica Okruglog stola bila je Andrea Božić, inventivna tajnica Društva.

Seminar je zadovoljio očekivanja sudionika, omogućio primjenjiva saznanja i naznačio put stjecanja potrebnih vještina. Naglasio je važan čimbenik: dosljednu komunikaciju s korisnicima i javnošću.

E. Pezer

Okrugli stol *Knjiga na pladnju*

Okrugli stol održan je po završetku radionice Organizacija događanja (Event management) u okviru seminara *Knjiga na pladnju* – uspješne taktike za promoviranje knjige. Gosti su bili: Ivica Vuletić, knjižar i nakladnik, Dragutin Katalenac, ravnatelj Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek, Anita Baier-Jakovac s dječjeg odjela Gradske knjižnice Vukovar, Dubravka Hedl, knjižničar OŠ Franje Krežme Osijek, i Marina Vinaj, voditeljica Knjižnice i hemeroteke Muzeja Slavonije Osijek. Nažalost, Stjepan Tomaš, književnik koji nam je trebao prezentirati viđenje problema promocije knjige sa stajališta pisca, bio je spriječen. Moderator Okruglog stola bila je Andrea Božić.

Ivica Vuletić pripada mlađoj generaciji knjižara, a orijentirao se više na hrvatske pisce te izdanja na hrvatskom

jeziku. Okrenuo se mlađoj generaciji autora, jednostavnijima i neposrednijima u komunikaciji, a time i zanimljivijim gostima književnih večeri, te osječkim izdanjima i autorima. Kako u okviru knjižare postoji prostor za različita kulturna događanja, otvorile su se i veće mogućnosti za organizacijom različitih okupljanja. Želja mu je da prostor dodatno oživi i postane redovito okupljalište ljubitelja knjige.

Dragutin Katalenac nije govorio o programima GISKO-a, nego o potrebi profiliranja i vraćanja knjižnica osnovnoj djelatnosti. Smatra da knjižnica ne treba organizirati prezentacije novih izdanja na tržištu, već da treba predstavljati kvalitetu i kulturnu baštinu, a da popularna izdanja treba prepustiti knjižarima (promocija novih knjiga radi prodaje).

Anita Baier-Jakovac prikazala je način rada Vukovarske knjižnice. Unatoč tome što rade sve "po pravilima službe" (medijske obavijesti, pozivnice, poster), često je mali odaziv građana na događanja, pa čak i onda kada kombiniraju npr. predstavljanje knjige o vinskim cestama s degustacijom vina. Najveći učinak ipak postižu s programima za djecu, takav da sami klinci pitaju "kad ćemo ponovo...". Tim programima se želi priviknuti djecu na dolazak u knjižnicu, a čitanje će doći samo po sebi.

Dubravka Hedl iznijela je iskustva OŠ Franje Krežme koja je ujedno i vježbaonica Pedagoškog fakulteta. Osim klasičnog predstavljanja lektire, imaju i predstavljanja izdanja svojih nastavnika i suradnika. Interes je uglavnom velik, rezultati su vidljivi, ali i sama kolegica priznaje da nisu tipična školska knjižnica, upravo zbog toga što se kod njih iskušavaju i različiti pristupi nastavi, što zahtijeva i veći angažman knjižničara i bolju iskorištenost knjižnice.

Marina Vinaj govorila je o specifičnostima muzejske knjižnice. Knjige iz fonda knjižnice često postaju izložbeni primjerci kod postavljanja izložbi o nekoj osobi, vremenu ili događaju, a i poneke su izložbe u cijelosti koncipirane oko same knjige. Pristup je odgovarajuće teme drugačiji i kod prezentacije i kod reklame.

Nakon uvodnog bloka, u raspravu su se uključili i ostali sudionici skupa s pitanjima i prijedlozima za poboljšanje suradnje između knjižnica i knjižara, te potrebi profiliranja prostora za pojedine vrste događanja. Isto tako, razgovaralo se i o poklapanju termina različitih kulturnih događanja. Postavilo se i pitanje izgradnje kulture društva, agresivnosti pristupa te svojevršne "amerikanizacije" kulturnog prostora. Razgovaralo se i o politici izgradnje fondova knjižnica, je li pametnije nabaviti više naslova superpopularne knjige koji će nakon što euforija splasne stajati na policama ili ići na različitost ponude. Upravo je taj segment izazvao najviše polemika s obzirom da je jedan od ciljeva knjižnice ispunjavanje potreba korisnika, ali i njihovo kulturno obrazovanje, osiguravanje raznolikosti itd. Zaključak je bio da bi trebalo naći zlatnu sredinu, uzeti u obzir očekivanja i ponašanje zajednice u kojoj knjižnica djeluje i postupiti prema tome.

Konačan zaključak rasprave bio je da zapravo svi rade prema "pozitivnoj praksi", poduzimaju sve kako bi događaji uspjeli, no često ipak ne izazovu nikakav učinak. Najvažnije

je, kažu svi, ne odustati, nego nastaviti s radom i trudom na podizanju kulturne svijesti i potreba okruženja u kojem se radi. Potrebno je bolje koordinirati događanja te raditi na profiliranju pojedinih prostora za određeni tip literature. Zaključak je bio i da treba organizirati susret ravnatelja gradskih knjižnica, nakladnika i knjižara radi uspostavljanja koordinacije u radu i bolje suradnje.

Prijedloga je bilo još, no svi su se složili u jednom - moramo svi zajedno surađivati i nastupati bez straha, postavljati upite i kontaktirati bez premise u glavi "od toga ništa" jer, kao što je rekao gđin Vuletić, često se kuca na otvorena vrata.

A. Božić

7. seminar Arhivi, knjižnice, muzeji (Poreč, 26.-28. studeni 2003.)

Kako je bilo najavljeno u prošlom broju HKD Novosti, u Poreču je krajem studenoga 2003. održan sedmi seminar Arhivi, knjižnice, muzeji: mogućnosti suradnje u okruženju globalne informacijske infrastrukture, koji već tradicionalno okuplja arhiviste, knjižničare, muzealce i konzervatore. Organizatori seminara bili su Hrvatsko knjižničarsko društvo, Hrvatsko arhivističko društvo i Hrvatsko muzejsko društvo.

Rad seminara odvijao se u nekoliko oblika. Tako je održano jedanaest izlaganja, od kojih su dva održali strani predavači. Imali smo priliku čuti zanimljiva izlaganja o korisnicima u arhivima, samoarhiviranju, opisu zbirke, normativnoj datoteci, FRANAR-u te o AKM-ovoj zajednici. Održano je šest radionica na temu računalna inventarizacija i katalogiziranje u muzejima, određivanje i izbor kriterija pri digitalizaciji građe, kulturni turizam, opis zbirki, konzervatorska i restauratorska dokumentacija te katalogizacija digitalizirane građe. Proteklih godina radionice su se odvijale istodobno, tako da su se sudionici mogli odlučiti samo za jednu od njih. Ove je godine taj koncept donekle izmijenjen. Naime, radionice su se i ove godine odvijale istodobno, ali samo po dvije. Tako smo svaki dan održavanja seminara mogli izabrati jednu od radionica tematski vezanu uz knjižničarstvo, muzeologiju ili kulturni turizam. Ove je godine uvedena još jedna novina - održala su se izlaganja na 10 postera. Hrvatsko knjižničarsko društvo održalo je predstavljanje svojih najnovijih izdanja. Na taj je način dano više prostora posterskim izlaganjima i radionicama, dok je izlaganja bilo znatno manje nego proteklih godina.

I ove godine knjižničari su prednjačili po broju izlaganja, kao i po broju sudionika, dok su arhivisti bili najmanje zastupljeni.

Kao i dosadašnjih godina, izlaganja će biti okupljena u zborniku radova koji je u pripremi. Više o seminaru može se saznati na službenoj mrežnoj stranici AKM-a: <http://pubwww.srce.hr/akm>.

A. Tupek

Narodne knjižnice i problemi društvene isključenosti - stručni skup u povodu obilježavanja 160 godina Ilirske čitaonice u Osijeku (Osijek, 27. studeni 2003.)

27. studenoga 1843. godine uputio je Juraj Tordinac, slavonski ilirac (1813. – 1893.), molbu Gradskom magistratu Grada Osijeka za osnivanje prve javne, narodne čitaonice/knjižnice u Osijeku. Točno 160 godina poslije, 27. studenoga 2003., okupilo se u Osijeku, u Gradskoj i sveučilišnoj knjižnici više od 50 knjižničnih djelatnika iz cijele Hrvatske i studenata knjižničarstva Katedre za knjižničarstvo na Pedagoškom fakultetu u Osijeku da stručnim skupom *Narodne knjižnice i problemi društvene isključenosti* obilježe ovu značajnu obljetnicu - 160 godina Ilirske čitaonice u Osijeku. Sudionike skupa pozdravili su Ante Katalinić, član Poglavarstva Grada Osijeka, Mirjana Kolarić, pomoćnica pročelnice Upravnog odjela za prosvjetu, kulturu, šport i tehničku kulturu OBŽ, Josip Stipanov, ravnatelj Nacionalne i sveučilišne knjižnice Zagreb, Ankica Janković, načelnica Odjela za knjižnice i kulturne industrije Ministarstva kulture RH, te ravnatelj Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek, Dragutin Katalenac. Zamolbu J. Tordinca Gradskom magistratu i Pravila čitaonice osječke pročitao je glumac HNK-a u Osijeku, Milenko Ognjenović.

Uvodno izlaganje D. Katalenca pod nazivom *Plivati protiv struje: hrvatske narodne knjižnice i problemi društvene isključenosti* odgovorilo je na pitanje zbog čega je odabrana ova tema za stručni skup. Mali postotak (10-12%) stanovništva, pojedinaca i skupina koji su uključeni u usluge i programe hrvatskih narodnih knjižnica, niz zapreka dosadašnjem razvoju knjižničarstva (nedovoljna politička podrška, nerazvijena knjižnična infrastruktura, nepostojanje hrvatskog knjižničnog sustava i nacionalne strategije razvoja itd.) zahtijevaju hitan nacionalni plan akcije za korisnike koji bi doprinio pokretanju niza projekata društvene uključenosti svih građana u sustav usluga narodnih knjižnica. U pozvanom izlaganju *Knjižnice u službi uključivanja u društvo* kolegica Aleksandra Horvat s Katedre za bibliotekarstvo FF-a u Zagrebu osvrnula se na niz poznatih dokumenata o knjižnicama u kojima se govori o osnovnim načelima prema kojima bi se trebale ravnati knjižnice, njihovi osnivači i knjižničari. Tendencija je stvoriti aktivno građanstvo koje će se okupljati u javnim ustanovama, među kojima su i narodne knjižnice, zbog ostvarivanja zajedničkih interesa te sudjelovanja u životu svoje zajednice. Hrvatske narodne knjižnice trebaju prilagoditi načela iz međunarodnih dokumenata uvjetima i sredinama u kojima djeluju. Predsjednica Sekcije za narodne knjižnice HKD-a Zdenka Sviben u svom je izlaganju (koje je također bilo pozvano) govorila o narodnim knjižnicama u Hrvatskoj kao mjestima gdje će se kultura i obrazovanje boriti protiv društvene isključenosti. Na primjerima nekih knjižnica u svijetu, ali isto tako i nekih hrvatskih knjižnica, predstavljeni su pojedini programi koji se provode za posebne skupine korisnika.

U drugom dijelu stručnog skupa predstavljena su četiri postera koja su govorila o problematici uključenosti, dostupnosti, isključenosti te uslugama za korisnike. Jasenka

Bešlić, ravnateljica Gradske knjižnice i čitaonice u Požegi, predstavila je različite programe za korisnike, ali je ukazala na neuključenost tinejdžera i invalidnih osoba te potrebu za hitno pronalaženje prostora i rješavanje arhitektonskih prepreka. Ilija Pejić, voditelj županijske matične službe Narodne knjižnice Petar Preradović u Bjelovaru, predstavio je nove prostore Knjižnice i čitaonice u Čazmi koja svojim programima obuhvaća sve vrste korisnika. Narcisa Potežica, voditeljica Knjižnice Novi Zagreb, na je svom posteru vrlo sistematično izložila različite usluge i programe koje ova knjižnica provodi u suradnji s lokalnom sredinom za sve vrste korisnika bez ograničenja. Ljiljana Vugrinec, voditeljica županijske matične službe Gradske knjižnice i čitaonice Fran Galović iz Koprivnice, na posterima je prikazala mrežu knjižnica Koprivničko-križevačke županije te široki spektar usluga i programa što ih narodne knjižnice u Koprivnici, Križevcima i Đurđevcu pružaju svojim korisnicima. U okviru stručnog skupa gospodin Ervin Ajazaj, predstavnik firme ITS, predstavio je programe ONELOG I IRIS. Na kraju ovog stručnog skupa ravnatelj Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek Dragutin Katalenac predstavio je zbornik radova pod nazivom *Narodne knjižnice i problemi društvene isključenosti* u kojem su tiskani svi radovi izloženi na ovom skupu i koji je uručen svim sudionicima, a doneseni su i zaključci koji će biti dostavljeni HKD-u, HKV-u, županijskim matičnim službama, osnivačima narodnih knjižnica, NSK-u i Ministarstvu kulture RH. Kao domaćini ovog skupa zahvaljujemo se svim izlagačima i sudionicima i nadamo se da su se u našoj sredini ugodno osjećali.

S. Pavlinić

Stručni skup knjižničara osnovnih i srednjih škola Osječko-baranjske županije (Osijek, 2. prosinac 2003.)

U okviru redovne djelatnosti županijske matične službe Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek održan je 2. prosinca 2003. godine stručni skup za knjižničare osnovnih i srednjih škola Osječko-baranjske županije. U okviru međužupanijske suradnje, predavač na skupu bio je gost Virovitičko-podravске županije Damir Balković, knjižničar Srednje škole Marka Marulića iz Slatine, koji već dugi niz godina uspješno provodi različite aktivnosti s učenicima svoje škole i koji je imao zapažena izlaganja i na Proljetnoj školi školskih knjižničara. Na stručnom skupu u Osijeku obrađene su dvije teme: na posteru pod nazivom *Ma, kakav sam ja to knjižničar?* analizirani su rezultati upitnika za učenike, nastavnike i roditelje koji su odgovarali na pitanja kolege Balkovića o tome koliko poznaju školskog knjižničara te što im odgovara, a što ne u radu, što misle o radnom vremenu i fondu, kako ocjenjuju rad školskog knjižničara, jesu li sudjelovali u nekoj aktivnosti koje je knjižničar organizirao i sl. Druga tema stručnog skupa bila je *Tolerancija u školskoj knjižnici*, gdje je prikazan jedan školski sat na kojem se razgovaralo što je to tolerancija, a prikazana je i kasetna *Kao Crvenkapica*, lutkarski igrokaz, dio projekta knjižničarke Vahide Halaba, OŠ Poreč - *Tolerantno srce*. U radu ovog

iznimno uspjelog stručnog skupa sudjelovalo je oko 50 školskih knjižničara koji su u diskusiji iznosili svoje viđenje rada školskog knjižničara i svoja iskustva u svakodnevnom radu.

S. Pavlinić

Okrugli stol Glazbene zbirke u narodnim knjižnicama - međunarodna iskustva (Zagreb, 4. prosinac 2003.)

Da se neke stvari ipak polako kreću nabolje, što se tiče glazbenog knjižničarstva u narodnim knjižnicama u Hrvatskoj, pokazuje i prvi Okrugli stol organiziran na tu temu, ponajprije zahvaljujući zalaganju voditeljice Glazbenog odjela Gradske knjižnice u Zagrebu Sanji Vukasović Rogač i njezinim suradnicima.

Od ukupno devet izlaganja, pet su obuhvaćala domaća iskustva i prikaze djelovanja rada Glazbenog odjela Gradske knjižnice u Zagrebu (Andrea Šušnjar i Sanja Vukasović-Rogač), ostalih glazbenih zbirki u Knjižnicama grada Zagreba (Tomislav Silić), Glazbenog odjela Gradske knjižnice u Karlovcu (Astrid Grobrenski-Grgurić), Glazbene zbirke Gradske knjižnice u Zadru (Milko Belevski) te prepreke i probleme pri osnivanju glazbenog odjela (Željka Nenadić-Tabak).

Glazbeni odjel u Zagrebu i Karlovcu jedina su dva odjela opstala iz inicijative 60-ih godina. U mreži Knjižnica grada Zagreba nalaze se uz još dva aktivna odjela (Gradska knjižnica Zaprešić i Knjižnica Tin Ujević), a sustavno se radi na prikupljanju i obradi nove AV-građe u nekoliko ostalih knjižnica. Zanimljivo izlaganje Milka Belevskog o glazbenom odjelu Gradske knjižnice Zadar pokazalo je značajni napredak i inovativnost u radu ovog relativno mladog odjela, a poteškoće pri osnivanju novog glazbenog odjela mogle su se vidjeti na primjeru samoborske Gradske knjižnice.

Kruna prikaza stanja u Hrvatskoj bilo je izlaganje Vedrane Juričić *Jesu li naše knjižnice muzikalne* izrađeno na temelju ankete provedene u narodnim knjižnicama.

Vrlo slikovito izlaganje predstavilo je općeniti pregled stanja u Hrvatskoj koje se može okarakterizirati kao nerazvijeno i centralizirano. Od dvadeset hrvatskih županija (ne računajući grad Zagreb), u samo tri postoje aktivni glazbeni odjeli (Zagrebačka, Karlovačka i Zadarska županija), što pokriva 15% Hrvatske. Kada je riječ o gradovima, postotak je još gori: od 121 grada samo 4 ima ih aktivne glazbene odjele (3,3%), a s obzirom na 416 općina u RH, postotak općina s glazbenim ili AV-odjelom iznosi 1%.

Korisnicima koji žele posuđivati glazbu u knjižnici nije svejedno u kojem gradu u Hrvatskoj žive. Na kraju ovog izlaganja istaknuta je posebno loša situacija sa zbirkama tiskanih muzikalija, što je okarakterizirano velikim minusom hrvatske (glazbene) kulture. Tiskane muzikalije nisu posebno istaknute u Zakonu ili Standardima za narodne knjižnice, pa to otvara pitanje na jednoj sasvim drugoj razini.

Ono čime Hrvatska u narodnim knjižnicama raspolaze su pet odjela:

- Glazbeni odjel Gradske knjižnice Karlovac (započeo s radom 1965.)
- Audiovizualna zbirka Gradske knjižnice Ante Kovačića Zaprešić (započela s radom 1986.)
- Glazbena zbirka Gradske knjižnice Zadar (započela s radom 1999.)
- Audiovizualni odjel Knjižnice Tin Ujević Zagreb (započeo s radom 2003.).

Iduća dva izlaganja odnosila su se na strana iskustva. Norbert Rubey govorio je o imponiranoj zbirci rukopisa i tiskanih muzikalija bečke Gradske knjižnice. Ona, međutim, nije posudbena, nego se predstavlja javnosti isključivo izložbama, predavanjima i prezentacijama te različitim izdanjima o samoj zbirci. Iako je zbirka smještena u Gradskoj knjižnici, zapravo je riječ o vrsti arhivske ili muzejske zbirke.

Sudionicima Okruglog stola o glazbenim knjižnicama u narodnim knjižnicama posebno je zanimljivo bilo izlaganje Mateje Ločniškar-Fidler s prikazom glazbenih zbirki i odjela u narodnim knjižnicama Slovenije. Naime, u Sloveniji je glazbeno knjižničarstvo mnogo razvijenije nego u Hrvatskoj - glazbeni odjeli i zbirke ravnomjerno su raspoređeni po cijeloj zemlji te je regulirana nadoknada za autorska prava (što je važan uvjet za ulazak u Europsku uniju). Rezultat je to mnogih faktora, među kojima je i bolja organiziranost i zajednički knjižnični softver (COBISS) kojim su 272 slovenske knjižnice (svih vrsta) odavno povezane, pa je olakšana obrada građe i preuzimanje zapisa.

Na kraju, iako ne i najmanje važno, bilo je izlaganje Romane Matanovac s Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu o autorskim pravima, s posebnim naglaskom na glazbena autorska prava. Odmah na početku bilo je vidljivo da pravници koji se bave zaštitom glazbenih prava ne poznaju u punom smislu problematiku knjižnica, što je bilo očito i u samom terminološkom smislu. Naime, u novom, važećem Zakonu o autorskom pravu i srodnim pravima (Narodne novine 167/2003) riječ "zbirka" odnosi se na monografsku ili neku zvučnu/video publikaciju u kojoj su okupljena djela različitih autora, a nije riječ o knjižničnoj zbirci. Novi Zakon donio je izmjene i dopune po kojemu su bolje regulirana autorska prava za javne knjižnice, napravljena je razlika između iznajmljivanja i posudbe. No ostaje mogućnost da autori mogu tražiti određenu nadoknadu (koja se, primjerice, u Sloveniji plaća u vidu godišnje nadoknade koja nije uvijek ista).

Iz Zakona o autorskom pravu nedvojbeno proizlazi da će se za korištenje glazbene građe (i ne samo nje) morati plaćati naknada autorima, kako je to uobičajeno svugdje u uređenom svijetu. Važno je da ta naknada ne padne na teret postojećih sredstava za knjižnice, kao i da ne onemogući daljnji razvoj i otvaranje novih glazbenih odjela. Knjižničari moraju braniti svoje pozicije Zakonom o knjižnicama i Standardima za narodne knjižnice u kojima je propisana zbirka multimedijске građe za svaku pa i najmanju knjižnicu (članak 20. Standarda za narodne knjižnice). Na kraju svoga izlaganja Romana Matanovac dala je prijedlog o mogućem

dogovoru knjižničara sa ZAMP-om oko povlaštene tarife za održavanje koncerata po knjižnicama, budući da ti koncerti nisu profitabilnog, nego ponajprije edukativnog karaktera.

Svi sudionici skupa dali su podršku osnivanju novih glazbenih zbirki u hrvatskim narodnim knjižnicama (i zadovoljavanju zakonski propisanih standarda), javnog afirmiranja glazbenog knjižničarstva, istaknuli su potrebu za edukacijom knjižničnog osoblja, ukazali na potrebu poticanja stručnih rasprava i suradnje te daljnje reguliranje pravnih regulativa glede autorskih prava.

Zbornik radova bit će tiskan tijekom ove godine, pa će i svi oni koji nisu prisustvovali skupu moći u cijelosti pročitati izlaganja svih sudionika.

I. Mladinić

3. okrugli stol o slobodnom pristupu informacijama – Slobodan pristup informacijama za sve (Zagreb, 10. prosinac 2003.)

U Zagrebu je 10. prosinca 2003. održan 3. okrugli stol o slobodnom pristupu informacija u organizaciji Komisije za slobodan pristup informacijama i slobodu izražavanja i Sekcije za narodne knjižnice HKD-a, a u suradnji s Knjižnicama grada Zagreba i Katedrom za bibliotekarstvo Filozofskog fakulteta. Cilj je skupa, koji je održan pod naslovom *Slobodan pristup informacijama za sve*, proširiti svijest o specifičnim potrebama posebnih skupina stanovništva i pomoći knjižničarima da za njih organiziraju službe i usluge. Na skupu su izlagali domaći stručnjaci i gosti iz inozemstva. Skupu je nazočio veliki broj zainteresiranih knjižničara, ali i ostalih zaposlenih u različitim ustanovama koje rade s osobama s posebnim potrebama.

Izlaganja su bila podijeljena u tri tematske skupine. U prvom dijelu, *Slobodan pristup informacijama za sve kao dio kulturne politike*, Mirjana Domini (Institut za migracije i narodnosti) govorila je o knjizi u funkciji multikulturalnosti i potrebi da knjižnice promiču ideje multikulturalnosti te čuvaju multikulturalno nasljeđe. Aleksandra Horvat (Filozofski fakultet, Zagreb) izlagala je o pravu na pristup informacijama pojedinaca i skupina pozivajući se na međunarodne dokumente, te je naglasila značajnu ulogu narodnih knjižnica u ostvarivanju tih prava. Dragutin Katalenac (Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek) govorio je o problemima informatičkog povezivanja narodnih knjižnica u Hrvatskoj kao pretpostavci za izvršavanje sve zatjevnijih zadaća koje se pred njih postavljaju u 21. stoljeću.

U drugom dijelu, *Pravo na obrazovanje i pristup informacijama za posebne skupine korisnika*, Jadranka Lasić-Lazić (Filozofski fakultet, Zagreb) upozнала je nazočne s radom na digitalizaciji ispitne literature za studente s posebnim potrebama i načinom korištenja digitalizirane zbirke. Gost iz SAD-a Frank K. Cylke (Kongresna knjižnica, Washington) govorio je o pristupu informacijama za sve

građane s posebnim osvrtom na potrebe slijepih. Na to se izlaganje nadovezalo i ono Sanje Frajtag (Hrvatska knjižnica za slijepe) koja je govorila o stvaranju knjižnog fonda za slijepe i slabovidne osobe i načinu posudbe spomenute građe. O tome kako organizirati zbirke knjiga na više od 30 jezika za potrebe zatvorenika u nizozemskim zatvorima govorila je Eliza Zmijewska (Knjižnica zatvora Havenstraat, Amsterdam).

U trećem su dijelu, *Narodne knjižnice i slobodan pristup informacijama za posebne skupine korisnika*, Aleksandra Horvat (Filozofski fakultet) i Tatjana Nebesny (Knjižnice grada Zagreba) analizirale, nakon provedene ankete, situaciju u zatvorskim knjižnicama u Hrvatskoj. Gošća iz Slovenije Andreja Pleničar predstavila je knjižnične usluge i programe koje Knjižnica M. Jarca iz Novog Mesta provodi za pripadnike romske zajednice. Sanja Bunić (Knjižnice grada Zagreba) govorila je o suradnji KGZ-a s knjižnicama umirovljeničkih domova u Zagrebu, dok su Alemka Belan-Simić i Zdenka Sviben (Knjižnice grada Zagreba) istražile kakav je pristup invalidima u zagrebačke knjižnice te mogućnosti kretanja i korištenja prostora knjižnica. Kristina Čunović (Gradska knjižnica "I.G.Kovačić", Karlovac) govorila je o mogućnosti uključivanja slijepih i slabovidnih osoba u rad Knjižnice i čitaonice za mlade u Karlovcu koja posjeduje računalo i program za pretraživanje interneta namijenjen slijepim osobama.

S. Petrović

Zaključci s 3. okruglog stola o slobodnom pristupu informacijama – *Slobodan pristup informacijama za sve*

I. Slobodan pristup informacijama u narodnim knjižnicama treba biti osiguran svakom građaninu bez razlike na spol, dob, jezik, invaliditet ili druge posebne potrebe. Stoga zbirka narodne knjižnice mora odražavati specifične potrebe stanovništva na području koje knjižnica uslužuje, a građa koja se nabavlja mora biti raznovrsnog sadržaja, na različitim jezicima i pismima, kao i na različitim medijima.

II. Knjižnica mora posebice nastojati osigurati pristup mreži i mrežnim informacijama za sve građane kako bi postala istinsko mjesto javnoga pristupa. Svoj prostor mora organizirati tako da može poslužiti i kao mjesto za okupljanje, raspravu i dogovor o pojedinim pitanjima od interesa za stanovnike u zajednici.

III. Narodna knjižnica u suradnji s građanskim udrugama i ustanovama u zajednici mora naročito razvijati senzibilitet okoline i uklanjati predrasude prema skupinama socijalno isključenih korisnika, pripadnicima manjinskih zajednica, invalidima, starijim osobama te organizirati posebne programe za njihovo uključivanje u korištenje knjižnica. Za knjižničare koji će raditi s tim skupinama stanovništva treba organizirati dodatnu odgovarajuću izobrazbu.

IV. U skladu s *IFLA-inim i UNESCO-vim smjernicama za razvoj službi i usluga u narodnim knjižnicama* treba se založiti za osiguranje financijskih sredstava kojima će se organizirati posebne službe i usluge za osobe koje se ne

moгу služiti redovitim knjižničnim službama i uslugama. Hrvatsko knjižničarsko društvo će prijevodima međunarodnih standarda i pružanjem stručne pomoći u njihovoj primjeni pomagati osnivanje i/ili razvitak knjižnica u zatvorskim, bolničkim i drugim ustanovama koje pružaju usluge skupinama korisnika s posebnim potrebama.

V. U skladu s dokumentom UN-a *Standardna pravila o izjednačavanju mogućnosti za osobe s invaliditetom*, koji poziva države da promiču pristupačnost za osobe s invaliditetom i mogućnost korištenja kazališta, muzeja, kina i knjižnica, kao i u skladu s *Nacionalnom strategijom jedinstvene politike za osobe s invaliditetom od 2003. do 2006. godine* koju je donijela Vlada Republike Hrvatske, a čiji je osnovni cilj promicanje i osiguravanje prava osoba s invaliditetom kako bi im se osiguralo puno i aktivno sudjelovanje u životu zajednice, Hrvatsko knjižničarsko društvo će se založiti za knjižnice bez granica te će uspostaviti bolju suradnju s udrugama i ustanovama koje okupljaju invalide osobe.

VI. Daljnji razvitak narodnih knjižnica mora biti dio opće strategije razvitka knjižnica u Hrvatskoj i mora biti usklađen s politikom prema knjižnicama naznačenom u međunarodnim dokumentima UNESCO-a, IFLA-e i Vijeća Europe, vodeći računa o nacionalnoj strategiji razvitka iskazanog u dokumentu *Hrvatska za 21. stoljeće*.

Seminar Obrada neknjižne građe za knjižničare školskih i narodnih knjižnica Osječko-baranjske županije (Osijek, 14. siječanj 2004.)

U okviru svoje redovne djelatnosti, a u cilju permanentnog obrazovanja knjižničara, županijska matična služba Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek organizirala je seminar pod nazivom *Obrada neknjižne građe*. Sve veća zastupljenost neknjižne građe u školskim i narodnim knjižnicama Osječko-baranjske županije zahtijevala je od knjižničara sve veću angažiranost u obradi ove vrste građe pa je prijedlog za ovaj seminar dočekan s odobravanjem. Seminar je održan 14. siječnja 2004. godine u prostorima Studijske čitaonice Gradske i sveučilišne knjižnice u trajanju od 10.00 do 13.30 sati i uz nazočnost 60 knjižničara osnovnih i srednjih škola te narodnih knjižnica Osječko-baranjske županije. Predavač je bila gospođa Sanja Vukasović Rogač, voditeljica Glazbenog odjela Gradske knjižnice Zagreb, Knjižnice grada Zagreba.

Seminar je bio podijeljen u dva dijela: u prvom dijelu su knjižničari upućeni u literaturu za katalogizaciju glazbene i AV-građe, bilo je govora o vrstama neknjižne građe i obnovljeno je znanje o svim skupinama ISBD(NBM)-a. U drugom dijelu knjižničari su vježbali katalogizaciju na pojedinim primjerima neknjižne građe. Tijekom predavanja knjižničari su imali priliku postavljati različita pitanja vezana uz obradu ove vrste građe te tako rješavati probleme s kojima su se najčešće susretali u svom radu.

Vjerujemo da je seminar ispunio očekivanja knjižničara i da će im upute dobivene tijekom rada na seminaru koristiti u budućem radu.

S. Pavlinić

Gošća iz Italije na Odsjeku za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta u Zagrebu

Od 19. do 22. studenoga 2003. u Zagrebu je kao gost Katedre za bibliotekarstvo Odsjeka za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta u okviru međunarodne suradnje Sveučilišta u Zagrebu i Sveučilišta u Padovi u sklopu projekta TEMPUS, a u organizaciji prof. dr. sc. Jadranke Lasić-Lazić, boravila prof. dr. Donatella Lombello, izvanredni profesor povijesti dječje književnosti na Fakultetu obrazovnih znanosti u Padovi. Od 1990. znanstvena je koordinatorica svih programa talijanskog Ministarstva obrazovanja za izobrazbu školskih knjižničara za područje cijele Italije te voditeljica Tečaja za usavršavanje školskih knjižničara, onog koji se održava na Sveučilištu te onog na daljinu.

Od 2002. voditeljica je prvostupanjskog master-programa za bibliotekara specijalista u školskim i narodnim knjižnicama. Koordinatorica je projekta LABS (Stara i rijetka građa u školskim knjižnicama). U brojnim stručnim i znanstvenim radovima koje objavljuje u talijanskim i svjetskim publikacijama bavi se problematikom čitanja kod mladih, obrazovanjem školskih knjižničara i školskim knjižnicama općenito.

Prof. Lombello u četverodnevnom je radnom posjetu u pratnji mr. sc. Marine Mihalić posjetila Nacionalnu i sveučilišnu knjižnicu; u školskoj knjižnici Ugostiteljsko-turističkog učilišta ljubazni su joj domaćini bili prof. Boris Popinjač, dipl. knjižničar i prof. talijanskog jezika Marina Vučković; a susrela se i s prof. Biserkom Šušnjić, višom savjetnicom za školske knjižnice pri Zavodu za školstvo, te posjetila neke knjižnice zagrebačkog Filozofskog fakulteta. Na dječjem odjelu Knjižnica grada Zagreba 21. studenoga 2003. održala je vrlo posjećeno predavanje na temu knjižničnih odjela za djecu i mladež u Italiji.

Nakon što se vratila u Italiju, e-mailom smo joj poslali nekoliko pitanja:

Profesorice Lombello, koji Vas projekt u posljednje vrijeme najviše zaokuplja?

Sa znanstvenog stajališta, to je projekt pribavljanja međunarodne dokumentacije o informacijskom opismenivanju (*Information literacy*). S didaktičkog, pak, stajališta, organizacija prvostupanjskog master-programa "Bibliotekar specijalist u školskoj i javnoj knjižnici" koji počinje sutra, a završava u studenom 2004. g.

Što biste rekli o radu školskih knjižnica u Hrvatskoj (prema onom što ste imali prilike vidjeti)?

Knjižnice koje sam posjetila čine mi se vrlo funkcionalnima budući da su dobro organizirane. Voljela bih vidjeti vaše školske knjižnice na djelu! Imala sam prilike vidjeti kako rade dječji odjeli vaših narodnih knjižnica - to me "ohrabrilo", to jest prilično me se dojmila briga koju pružate mladenačkoj publici.

Kako vidite mogućnost suradnje između Katedre za bibliotekarstvo pri Filozofskom fakultetu u Zagrebu i Fakultetu obrazovnih znanosti u Padovi?

Valja objediniti vaše i naše ciljeve na polju povezivanja nastave i knjižnica, posebice školskih, kako bismo se po tom našem zajedničkom naporu mogli uspoređivati i s ostatkom Europe.

Jeste li zadovoljni interesom koji su talijanski knjižničari pokazali za master-program što ga vodite?

Zapravo je riječ o svježe diplomiranim polaznicima. Sutra započinje druga nova generacija. Naši posljediplomski kolegiji (govorim o kolegijima usavršavanja koji imaju dulju tradiciju na našem Sveučilištu) općenito se vrlo cijene: na njih se upisuju polaznici iz cijele Italije!

Ako Vam dopuste obaveze, biste li prihvatili naš poziv da sudjelujete na Proljetnoj školi školskih knjižničara koja će se održati u travnju u Novom Vinodolskom?

Veoma bih to voljela... Osim master-programa, održavat ću sva predavanja u drugom semestru: ne znam koliko traje vaš tečaj. Trebala bih se organizirati. Javite mi vrijeme i moje "obveze"!

M. Mišetić i N. Raos

1. okrugli stol o knjižničnim uslugama za osobe s posebnim potrebama (Zagreb, 26. ožujak 2004.)

U Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu, u petak 26. ožujka 2004., održat će se 1. okrugli stol o knjižničnim uslugama za osobe s posebnim potrebama s temom *Osobe sa specifičnim teškoćama učenja, čitanja i pisanja i osobe oštećenog sluha kao korisnici knjižnice*. Organizator Okruglog stola je Komisija za knjižnične usluge za osobe s posebnim potrebama Hrvatskoga knjižničarskog društva.

D.-M. Gabriel

Drugo savjetovanje za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj Prema nacionalnoj strategiji razvoja narodnih knjižnica (Osijek, 1. i 2. travanj 2004.)

U organizaciji Nacionalne i sveučilišne knjižnice Zagreb, Sekcije za narodne knjižnice Hrvatskoga knjižničarskog društva i Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek kao domaćina u Osijeku će se 1. i 2. travnja 2004. godine održati Drugo savjetovanje za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj. Cilj Savjetovanja prikaz je i razmjena novih saznanja, iskustava i dostignuća u radu narodnih knjižnica, poticanje rasprave o problematici njihovog rada te pravcima razvoja kako bi se unaprijedio rad narodnih knjižnica u Republici Hrvatskoj.

Savjetovanje se odvija putem pozvanih izlaganja u tri tematske cjeline u sklopu plenarnog tematskog dijela pod zajedničkim nazivom *Prema nacionalnoj strategiji razvoja narodnih knjižnica* i kroz dvije popratne manifestacije. Glavna tema plenarnog dijela Savjetovanja posvećena je problematici izrade i donošenja nacionalne strategije razvoja narodnih knjižnica u Republici Hrvatskoj. Druga tematska cjelina donosi izlaganja o novim tendencijama, novim uslugama i službama te drugim razvojnim programima i sadržajima u narodnom knjižničarstvu, dok je treća cjelina posvećena radu dječjih knjižnica i radu s mladim korisnicima. Na Savjetovanju će kao pozvani predavači sudjelovati stručnjaci iz Nizozemske, Finske, Njemačke, Austrije i Hrvatske.

U sklopu Savjetovanja priređuju se i dvije popratne manifestacije:

Burza programa - predstavljanje vlastitih programa narodnih knjižnica koje one u ovom trenutku smatraju svojim najboljim programima i koji mogu poslužiti kao uzor drugim knjižnicama – edukativni programi, radionice, istraživanja, inovativne izložbe, tribine, animacijske aktivnosti, suradnja s lokalnom zajednicom, suradnja s drugim ustanovama, udrugama, projekti ili slično.

Izložba *Novi prostori narodnih knjižnica od Domovinskog rata do danas* - namjera organizatora je na jednom mjestu prikazati dostignuća u izgradnji, obnovi, opremanju i uređenju narodnih knjižnica u Republici Hrvatskoj u razdoblju od Domovinskog rata do danas, kako realizirane projekte, tako i one u realizaciji i na taj način pružiti sveobuhvatni uvid u to iznimno značajno područje djelovanja narodnih knjižnica. Savjetovanje će završiti okruglim stolom o izradi nacionalne strategije razvoja narodnih knjižnica.

Na Savjetovanju se očekuje sudjelovanje 150 sudionika iz Hrvatske i inozemstva. Pozivamo sve knjižničare narodnih knjižnica da se u što većem broju odazovu pozivu na ovo Savjetovanje kako bi razmijenili iskustva u radu i u zajedničkoj raspravi donijeli zaključke kao polazišta za budući rad i razvoj narodnih knjižnica. Sve upite o Savjetovanju možete uputiti na adresu gisko@knjiga.gskos.hr.

D. Katalenac

6. dani specijalnog knjižničarstva Hrvatske Knjižnični sustavi hrvatskih sveučilišta (Opatija, 19. i 20. travanj 2004.)

Poštovani,

Čast nam je pozvati Vas na skup 6. dani specijalnih i visokoškolskih knjižnica "Knjižnični sustavi hrvatskih sveučilišta" koji organiziraju Hrvatsko knjižničarsko društvo i Nacionalna i sveučilišna knjižnica.

Više je razloga za organiziranje ovog skupa. Među najvažnijima je status sveučilišnih, fakultetskih i institutskih knjižnica temeljem Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju.

Od 2004. godine imamo šest sveučilišta, pri čemu Zadar i Dubrovnik službeno još nemaju sveučilišne knjižnice, a i status i uloga postojećih sveučilišnih kao i fakultetskih knjižnica pri ostalim sveučilištima, nije jasno definiran. Smatrali smo svojom dužnošću i obvezom organizirati stručni skup na kojem ćemo moći barem definirati postojeće stanje, utvrditi poteškoće i pokušati dati smjernice u kojem bi pravcu sveučilišta trebala organizirati pripadajuće im knjižnice (sveučilišne, fakultetske, institutske).

Pozivu za sudjelovanje odazvali su se rektori svih šest hrvatskih sveučilišta, državni tajnik za znanost Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa, načelnica Uprave za normativne i upravno-pravne poslove Ministarstva kulture, te kolege iz Norveške i Slovenije. Na skupu će biti predstavljene i nove zgrade Sveučilišne knjižnice u Splitu i Središnje knjižnice Filozofskog fakulteta u Zagrebu.

Nadamo se da ćete nam se pridružiti svojim aktivnim sudjelovanjem!

Programski i organizacijski odbor:

Dr. sc. Maja Jokić

Mr. sc. Marija Ivakić

Blaženka Peradenić-Kotur

Edita Bačić

PRIJAVA za skup

Kotizacija: za članove HKD-a 200,00 kn

za nečlanove 260,00 kn

Plaćanje pri dolasku i prijavi u Međunarodni centar za obrazovanje novinara (ICEJ)

Ime i prezime: _____

Institucija: _____

Adresa, e-mail i telefon: _____

Vaše prijave očekujemo do 5. travnja 2004.

Prijave šaljite i sve dodatne informacije tražite na adresi:

Marija Ivakić,

Strojarski fakultet-Knjižnica

Gundulićeva 20 A, 35 000 Slavonski Brod

Tel: 035 447 780; fax : 035 446 446, e-mail: mivakic@sfsb.hr

Program

Ponedjeljak 19. 04. 2004.

- 8.30–9.30 Prijave i registracija sudionika
9.30 - 9.40 Otvaranje i pozdravni govori
9.40 - 10.20 **Prof. dr. Jasna Helena Mencer**, rektorica Sveučilišta u Zagrebu
Što se očekuje od NSK i knjižnica koje pripadaju zagrebačkom sveučilištu do 2006. godine?
- 10.20 - 11.00 **Dr. Josip Stipanov**, ravnatelj NSK
Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju i (sveučilišni) knjižnični sustav - kako dalje?
- 11.00 - 11.30 Stanka za kavu
- 11.30 – 12.10 **Ingar Lomheim**, Library director, Norwegian University of Science and Technology (NTNU), Norway
The demand for quality in higher education - The role of academic libraries
- 12.10 – 12.50 **Prof. dr. Gordana Kralik**, rektorica Sveučilišta u Osijeku, **Dragutin Katalenac**, ravnatelj GISKO i **Prof. dr. Draženka Jurković**, prorektorica Sveučilišta u Osijeku
Sveučilišna knjižnica u funkciji integracije Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku
- 12.50 – 13.10 Diskusija
- 13.10 - 15.00 Stanka za ručak
- 15.00 - 15.40 **Prof. dr. Pero Lučin**, prorektor Sveučilišta u Rijeci
Integrirani knjižnični sustav sveučilišta u Rijeci
- 15.40 – 16.10 **Prof. dr. Ivan Pavić**, rektor Sveučilišta u Splitu
Knjižnice splitskog sveučilišta - novi Zakon, nova zgrada, izazovi
- 16.10 – 16.50 **Prof. dr. Damir Magaš**, rektor Sveučilišta u Zadru
Aktualne mogućnosti osnivanja sveučilišne knjižnice u Zadru
- 16.50 – 17.30 **Prof. dr. Mateo Milković**, rektor Sveučilišta u Dubrovniku
Problemi osnivanja sveučilišne knjižnice u Dubrovniku
- 17.30 – 18.00 Diskusija na sva izlaganja
- 20.00 Zajednička svečana večera

Utorak 20. 04. 2004.

- 9.00 – 9.40 **Mojca Dolgan-Petrič**, Razvojna služna CTK, Ljubljana
Finančna avtonomija visokega školstva - novi izazivi in priložnosti za visokošolske knjižnice
- 9.40 – 10.20 **Prof. dr. Slobodan Uzelac**, državni tajnik za znanost, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta RH
Dostupnost znanstvene literature - postojeće stanje i racionalizacija

- 10.20 - 10.30 Diskusija
- 10.30 - 11.00 Stanka za kavu
- 11.00 - 11.30 **Silva Andrić**, načelnica u Upravi za normativne i upravno-pravne poslove Ministarstva kulture
Položaj sveučilišnih knjižnica u svjetlu Zakona o knjižnicama
- 11.30 – 11.40 Diskusija
- 11.40 – 13.00 Prezentacija sponzora (Proquest, CSA, Elsevier Ltd, ITS, OVID)
- 13.00 -15.00 Stanka za ručak
- 15.00 – 16.00 Predstavljanje novih knjižničnih zgrada/knjižnica:
Petar Krolo, ravnatelj Sveučilišne knjižnice Split
Sveučilišna knjižnica Split
Prof. dr. Željko Jernei, prodekan Filozofskog fakulteta Zagreb
Središnja knjižnica Filozofskog fakulteta
- 16.00– 16.30 Diskusija
- 16.30 - 17.00 Zaključci

PRIJAVA za hotel

Hotel "OPATIJA"
Trg V. Gortana 2, Opatija
Tel.: 051/27 13 88; fax.: 051/27 13 17

Ime i prezime: _____

Adresa, telefon, fax: _____

Datum dolaska: _____

Datum odlaska: _____

Vrsta sobe: jednokrevetna dvokrevetna
(zaokružiti)

Noćenje s doručkom 36,5 EUR 26,5 EUR

Polupansion (dor+ruč) 39 EUR 29,5 EUR

Puni pansion 48 EUR 37,5 EUR

Boravišna pristojba plaća se posebno i iznosi 0,80 EUR!

Molim kolegice i kolege da se IZRAVNO prijave HOTELU za smještaj!

Okrugli stol *Knjižnična statistika i standard ISO 2789*

(Zagreb, Nacionalna i sveučilišna knjižnica, 21. svibanj 2004.)

Komisija za statistiku HKD-a organizira 21. svibnja 2004. okrugli stol pod nazivom *Knjižnična statistika i standard ISO 2789 (2003) – situacija u Hrvatskoj i iskustva drugih zemalja* koji će se, uz međunarodno sudjelovanje, održati u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu.

Knjižničarstvo, kao i svaka druga djelatnost, ima potrebu za pouzdanim statističkim podacima, stoga je potrebno da knjižničari primjenjuju usvojene standarde za prikupljanje podataka. Na Okruglom će se stolu razmatrati potreba prikupljanja, proizvodnje i korištenja statističkih podataka za knjižnice u skladu s međunarodnim standardom ISO 2789 za knjižničnu statistiku.

Prikazat će se hrvatski prijevod standarda te razmotriti mogući načini prikupljanja podataka za knjižnice, vođenja evidencija/registara, obrade podataka te mogućnosti međunarodne statističke suradnje (UNESCO/IFLA). Svrha Okruglog stola dogovor su i preporuke struke oko sadržaja i metodologije prikupljanja statističkih podataka, obuhvata i vrste podataka, načina organizacije poslova i koordinacije u sustavu knjižnične statistike te šire, u okviru službene statistike.

Svi sudionici će imati priliku aktivno sudjelovati u diskusiji, te se nadamo operativnim i učinkovitim prijedlozima.

U radu Okruglog stola sudjelovat će sljedeći stručnjaci:
 mr. sc. Senka Bosner - Državni zavod za statistiku
 mr .sc. Marina Mihalić - Nacionalna i sveučilišna knjižnica, Zagreb
 dr. sc. Melita Ambrožić - Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana
 dr. Eric Davies - University of Loughbrough
 Dragutin Katalenac - Gradska i sveučilišna knjižnica knjižnica Osijek
 Tatjana Nebesny - Knjižnice grada Zagreba, Gradska knjižnica
 Jadranka Slobodanac - Nacionalna i sveučilišna knjižnica, Zagreb

M. Mihalić

Međunarodni seminar *Libraries In The Digital Age - LIDA 2004*

(Dubrovnik i Mljet, od 25. do 29. svibnja 2004.)

Međunarodni seminar LIDA 2004. održat će se i ove godine u posljednjem tjednu mjeseca svibnja u Interuniverzitetnom centru u Dubrovniku i na obližnjem otoku Mljetu. U prvom dijelu ovogodišnjeg seminar, koji već petu godinu zaredom istražuje problematiku knjižnica i informacijskih sustava u digitalnom dobu, raspravljat će se o načinima na koje pojedinci konceptualiziraju potrebe za informacijama, kako pronalaze odgovore na svoja pitanja te kako koriste pronađene informacije. Drugi dio seminar bit će posvećen vještinama i znanjima kojima moraju ovladati i korisnici i informacijski stručnjaci kako bi uspješno djelovali u digitalnom okružju.

Polaznicima će tijekom pet dana biti ponuđena brojna izlaganja, radionice, demonstracije te rasprave uz postere koje su priredili vrsni predavači na području informacijskih znanosti iz Sjedinjenih Američkih Država, Velike Britanije, Švedske, Njemačke, Finske, Danske, Češke, Slovačke, Slovenije, Hrvatske itd. Osim već poznatih imena, kao što su Tefko Saračević, Marija Dalbello, David Bowden, Paul Sturges, Erda Lapp, Ross Todd, predstaviti će nam se Martha L. Crawley iz *Institute of Museum and Library Services* iz SAD-a, Preben Hansen iz *Swedish Institute of Computer Science*, John Feather sa Sveučilišta Loughborough iz Velike Britanije, Audrone Glosiene s *Institute of Library and Information Science* na Sveučilištu Vilnius iz Litve, Adolf Knoll iz Nacionalne knjižnice u Češkoj i ostali.

Na seminaru se očekuje stotinjak sudionika iz Hrvatske i inozemstva.

Kao i prethodnih godina, stručni dio programa bit će obogaćen kulturnim i zanimljivim događanjima, a posljednjeg dana odabrat će se najbolji poster.

Preliminarni program, obrasci za registraciju te sve ostale informacije o seminaru LIDA 2004. nalaze se na mrežnim stranicama Katedre za knjižničarstvo Pedagoškog fakulteta u Osijeku, URL: <http://www.pedos.hr/lida>, a upiti se mogu uputiti na adresu lida@pedos.hr.

S. Faletar

32. godišnja generalna konferencija LIBER-a (Ligue des Bibliothèques Européennes de Recherche) (Rim, od 17. do 20. lipnja 2003.)

32. godišnja konferencija LIBER-a održana je u Središnjoj nacionalnoj knjižnici (Biblioteca nazionale centrale) u Rimu. U pretkonferenciji pod nazivom *Nove inicijative u suradnji knjižnica* dano je izvješće o inicijativama u dvjema velikim zemljama - Velikoj Britaniji i Njemačkoj, te jednoj manjoj, ali razvijenoj zemlji - Norveškoj. Izlaganje B. Folletta iz Velike Britanije bilo je posvećeno unapređenju suradnje nacionalnih i sveučilišnih knjižnica. Tamo se namjerava stvoriti nova super mreža znanstvenih knjižnica (Research Libraries Network) sa zadaćom razvitka nove strategije opskrbljivanja znanstvenih istraživača potrebnim informacijama. Prikazano izvješće povjerenstva Research Support Libraries Group dostupno je na adresi <http://www.rslg.ac.uk>. F. Geisselmann iz Regensburga govorio je o aktualnim njemačkim planovima u području knjižničarstva. Veliki udarac razvoju knjižničarstva u toj je zemlji zadalo zatvaranje Njemačkog bibliotekarskog instituta te se sada traži novi način strateškog planiranja. Zaklada Bertelsmann i Savez njemačkih knjižničarskih društava pokrenuli su projekt *Bibliothek 2007* (<http://www.bibliothek2007.de>). Istodobno je Njemačka znanstvena zaklada potaknula razvoj portala pod imenom *vascoda* (<http://www.vascoda.de>) koji virtualno povezuje stručne knjižnice, informacijske mreže te kataloge elektroničkih časopisa, a krajnji je cilj pothvata izgradnja Njemačke digitalne knjižnice. J. Birger iz Osla prikazao je planove novoustrojene Norveške uprave za arhive, knjižnice i muzeje nastale integracijom triju prethodnih državnih tijela. To tijelo ima stratešku i savjetodavnu ulogu, a u području knjižničarstva daje podršku razvoju norveške digitalne knjižnice.

Konferencija je započela temom *Novi modeli u izdavaštvu* posvećenom budućnosti znanstvenih publikacija, napose elektroničkih časopisa. Utvrđeno je da je oko 2/3 znanstvenih časopisa, koje izdaju tradicionalni izdavači, sada već dostupno online te da sve veći broj novih naslova pokreću i samostalno objavljuju znanstvene ustanove i udruženja. Kako bi se potaknule promjene na tržištu znanstvene literature te osigurala bolja usluga za znanstvenu zajednicu, utemeljeno je, prvo 1998. u Americi, udruženje znanstvenih knjižnica i istraživačkih ustanova pod imenom SPARC (Scholarly Publishing and Academic Resources Coalition). Izneseno je izvješće o najnovijim rezultatima rada SPARC Europe, organizacije koju podupire i LIBER, a koja želi potaknuti razvoj nekomercijalnih elektroničkih repozitorija za znanstvene radove i unaprijediti slobodan dostup do punog teksta znanstvenih radova.

Sekcija za zaštitu građe LIBER-a za konferenciju je odabrala temu *Papir nasuprot digitalnome*, u sklopu koje su prikazana dosadašnja nastojanja u digitalizaciji starijih časopisa u Europi. Jedna od prvih online zbirki je *Internet Library of Early Journals (ILEJ)*, digitalna zbirka britanskih časopisa 18. i 19. stoljeća (<http://www.bodley.ox.ac.uk/>

ilej), koja obuhvaća po 3 naslova časopisa iz 18. i 19. stoljeća. Europskim projektom DIEPER (Digitised European Periodicals), dovršenim 2000. godine, željelo se ujediniti nastojanja različitih europskih zemalja, a podaci o časopisima dostupni su, uz ovlaštenje, na adresi <http://www.eromm.org>. Inače svaka zemlja skrbi za vlastitu baštinu. Tako se stare austrijske časopise i almanaha može naći na adresi *Austrian Literature Online* (<http://www.literature.at/webinterface/library>), a njemačke u sklopu projekta *Digi Zeitschriften* (<http://www.digizeitschriften.de>). Zanimljivo je da su se tu već među prvim digitaliziranim naslovima našli i značajni knjižničarski naslovi: *Bibliothek und Wissenschaft* (1964.-1997.), *Zentralblatt für Bibliothekswesen* (1884.-1990.), *Serapeum* (1840.-1870.) i *Anzeiger für Bibliographie und Bibliothekswissenschaft* (1841.-1886.). Bibliothèque nationale de France u okviru digitalne zbirke *Gallica* (<http://gallica.bnf.fr>) omogućuje pristup cijelom nizu starih francuskih publikacija. Zavidna postignuća u području digitalizacije stare i rijetke češke građe prikazao je A. Knoll iz Nacionalne knjižnice u Pragu. Nacionalni program provodi se pod naslovom *Memoriae mundi series bohemica* (<http://digit.nkp.cz>) i dosad su digitalizirani najvećim dijelom rukopisi. Rijetka se građa nakon restauracije prvo snima na mikrofilm, a potom digitalizira. Mikrofilm se koristi za zaštitu građe, a digitalizacija osigurava dostupnost širem krugu korisnika. S obzirom na veliku ugroženost dragocjene građe u mnogim europskim knjižnicama, arhivima i muzejima, A. Walker iz Velike Britanije prikazala je interdisciplinarni pristup u nadzoru stanja građe u pojedinim zbirkama za koji skrbi Nacionalni ured za zaštitu kulturne baštine. Istraživanje stanja obavlja se prema uputama toga Ureda. U tu se svrhu uzimaju uzorci iz zbirke, bilo slučajnim odabirom iz baze podataka ili na neki drugi način, a potom se opisuje fizičko stanje svakog predmeta iz dijela zbirke (primjerka knjige ili sl.). Smatra se da uvid u manje-više reprezentativni uzorak od oko 400 jedinica može prikazati stanje zaštite građe u zbirci. Pokazatelji za trajnu zaštitu uključuju: korištenje, prilagođivanje, pohranu, fizičko stanje i značaj građe. Posljednja tema izlaganja o trajnoj pohrani građe bila je posvećena obveznom primjerku digitalne građe. E. Oltmans iz Nizozemske prikazao je praksu tamošnje Nacionalne knjižnice koja je zajedno s velikim izdavačima poput Elseviera i Kluwera razvila tehnologiju za arhiviranje digitalne građe (e-Depot).

Treći dio konferencije posvećen je temi *Prema integraciji resursa – nesmetani pristup hibridnoj građi*. Prvo je izlaganje iznio A. Burius iz Kraljevske knjižnice u Stockholmu, ispred Ekspertne skupine za rukopise LIBER-a. D. Castelli, voditeljica projekta OpenDLib (<http://opendlib.iei.pi.cnr.it/home.html>), govorila je o tehničkim pojedinostima u vezi s najnovijim razvojem u području distribuiranih digitalnih knjižnica i arhiva (npr. zbirke preprinta). Istaknula je potrebu osiguravanja nesmetane dostupnosti multimedijским i multilingvalnim resursima. T. Sadeh iz tvrtke Ex Libris prikazala je MetaLib portal za knjižnice (<http://www.aleph.co.il/MetaLib>) - objedinjeno sučelje za međusobno povezivanje elektroničkih resursa pojedinih knjižnica ili knjižničnih konzorcija kao i povezivanje s drugim izvorima informacija. A. Van Camp iz Research Libraries Group (RLG) iz SAD-a prikazala je američka

iskustva u području projekata *RLG Archival Resources* (baza podataka koja predstavlja vodič po američkim arhivskim zbirkama) te *RLG Cultural Materials* – zajedničko sučelje putem kojeg su dostupni objedinjeni podaci o digitaliziranim primarnim dokumentima iz muzeja, knjižnica i arhiva. J. Roegiers iz Leuvena govorio je o dostupnosti rukopisa u knjižnicama i arhivima iz korisničke perspektive. On je utvrdio da korisnicima ne predstavlja problem korištenje različitih alata za traženje informacija, ali da im nedostaju jedinstveni normativni podaci, napose o osobama i korporativnim tijelima. U Europi je u tijeku više projekata poput *Malvine* (Manuscripts and Letters via Integrated Networks in Europe), kojim se želi objединiti informacije o modernim rukopisnim zbirkama u katalozima europskih knjižnica, ili *MASTER*, projekt čija je zadaća pokrenuti razvitak međunarodne norme za elektronički opis rukopisa, utemeljen na Inicijativi kodiranja teksta korištenjem SGML-a.

Četvrti dio konferencije posvećen je temi *Mjere za partnerstvo i suradnju*. R. Poll iz Sveučilišne knjižnice u Münsteru govorila je o mjeranju uspješnosti djelovanja knjižnica i istaknula da su dosadašnja razmatranja uspješnosti rada knjižnica bila premalo usmjerena na utvrđivanje stvarnih rezultata knjižničnih usluga. K. Krarup iz Kraljevske knjižnice u Kopenhagenu prikazao je pokušaje svoje knjižnice u mjeranju rezultata svakodnevnog poslovanja i uspoređivanju sa strateškim ciljevima te ustanove. R. M. Schmidt iz Knjižnične mreže Sveučilišta u Kölnu prikazao je najnoviji razvoj u području međuknjižnične posudbe, a S. Chevillotte iz francuske Nacionalne škole informacijskih znanosti i bibliotekarstva, u kojoj se uglavnom školuju knjižnični menadžeri, prikazala je FORMIST - francuske internet stranice koje bi trebale omogućiti bolju koordinaciju svih nastojanja u informacijskom opismenjivanju francuskih građana.

Prikazana izlaganja objavljena su u časopisu LIBER quarterly 13, 3/4(2003). Osim predstavnice HAZU-a, iz Hrvatske je na konferenciji bio prisutan i predstavnik Gradske i sveučilišne knjižnice u Osijeku. Obje su ustanove, osim NSK koja je već otprije članica, nove članice LIBER-a.

D. Sečić

Godišnja skupština Američkog društva za informacijsku znanost i tehnologiju (American Society for the Information Science and Technology – ASIS&T) (Long Beach, Kalifornija, od 19. do 22. listopada 2003.)

Opća tema ovogodišnje Skupštine pod nazivom *Humaniziranje informacijske tehnologije: od ideja do bitova i obrnuto (Humanizing information technology: from ideas to bits and back)* pokrivena je ponajprije pozvanim izlaganjima održanim u dvjema sesijama. U prvoj sesiji, pod užitim naslovom *Novi smjerovi u informacijskoj znanosti*,

predavači su govorili o ulozi emocije, zvuka i slike u dizajnu za korisnike (J. Forlizzi), o upravljanju arhivskim gradivom i elektroničkim arhivima (A. Gilliland-Swetland) te o knjižničnim i korporacijskim portalima (B. Detlor). Druga sesija pozvanih predavanja bila je usmjerena na nove razvoje u teoretskim polazištima humaniziranja informacijske tehnologije. O primjeni antropoloških pristupa na informacijske sustave i ponašanje korisnika govorila je P. Sandstrom, o sociološko-kognitivnom pristupu istraživanju u informacijskoj znanosti izlagao je B. Hjörland, a L. Star osvrnuo se na aspekte društvene konstrukcije informacijskih sustava.

Ostale su teme pokrivala cijeli niz suvremenih pitanja informacijske znanosti iz istraživanja i prakse. Veliki se dio aktivnosti odvijao u okviru panel-rasprava i izlaganja, koje su većinom organizirale pojedine ASIS&T-ove skupine SIG (Special Interest Groups). Ovdje izdvajamo neke od pedesetak vrlo raznolikih tema: žene pioniri u informacijskoj znanosti, koncept relevantnosti danas, korisnički usmjereno oblikovanje sustava, "smrt" korisnika, organiziranje korisničkih sučelja, virtualne referentne usluge, novi standardi za umrežene referentne usluge, teorijska polazišta informacijske znanosti, smanjenje dostupnosti informacija pod pritiskom globalizacije, povezivanje multikulturalnih, multijezičnih i multimedijalnih svjetova, vizualne epistemologije i kulturni oblici, razmjena i korištenje informacijskih izvora na internetu s obzirom na nacionalne i jezične barijere, novi informacijski modeli za ruralne populacije u zemljama u razvoju, informacijsko ponašanje prostitutki, novih imigranata i frizera, digitalne informacije za djecu, diseminacija informacija između Sjedinjenih Američkih Država, Kanade i Meksika, obrazovanje iduće generacije informacijskih stručnjaka, e-trgovina, utjecaj digitizacije građe na znanstvenu komunikaciju, modeli zrelosti i *benchmarks* u upravljanju znanjem, 3D slike, *bibliomining*, žanrovi i organizacija znanja, biomedicinske taksonomije i ontologije, klasifikacija u pojedinim disciplinama, metapodaci za TV i radiograđu, multimedij-skim digitalnim knjižnicama, mogućnosti financiranja i pronalaženja sponzora za aktivnosti ASIS&T-a te upravljanje vlastitim informacijama.

Aktivnosti su se dakako odvijale i u okviru izlaganja i postera. Izlaganja su bila podijeljena u 11 osnovnih skupina: bibliometrija, biološka/medicinska/farmaceutska informatika, informatika za poslovanje i upravljanje, oblikovanje sustava za djecu, upravljanje digitalnim i tradicionalnim knjižnicama, organizacija informacija, pretraživanje informacija, korisnici informacija i povijesni izvori, traženje i korištenje informacija, korištenje novih informacijskih tehnologija i oblikovanje sustava za korisnike.

Također, u dva dana koja su prethodila skupštini održano je šest cjelodnevnih i poludnevnih radionica pod sljedećim temama: implementiranje taksonomije, automatska klasifikacija i grupiranje (u organizaciji SIG(CR)-a za istraživanje u klasifikaciji), oblikovanje informacija korištenjem XML-a, oblikovanje tezaurusa, informacijske potrebe, traženje i korištenje informacija (u organizaciji SIG(USE)-a za korisnike) te upravljanje vlastitim informacijama.

I ove su godine dodijeljene nagrade članovima ASIS&T-a. Ovdje izdvajamo samo neke od njih. Najprestižnija nagrada, ona za posebne zasluge, pripala je Nicholasu J. Belkinu. Nagrada za doprinose u istraživanju dodijeljena je Peteru Ingwersenu, nagrada za najbolji rad u JASIST-u (Journal of the Americal Society for Information Science and Technology) Garyju Marchioniniju, a najboljom knjigom iz područja informacijske znanosti proglašena je knjiga Donalda Casea *Looking for information: a survey of research on information seeking, needs and behavior*.

Više informacija o skupštinama i radu ASIS&T-a općenito možete pronaći na njihovim stranicama, URL: <http://www.asis.org>. Iduća će se skupština održati 13.-18. studenoga 2004. u Providenceu, Rhode Island.

K. Golub

Informativni sastanak projekta CALIMERA (Bruxelles, Belgija, 16. i 17. siječnja 2004.)

U Bruxellesu su se sredinom siječnja sastali koordinatori CALIMERA projekta iz 34 zemlje sudionice kako bi se detaljnije upoznali s projektom i svojim dužnostima. Na dvodnevnom informativnom sastanku, koji je poslužio i uspostavljanju prvih kontakata među partnerima, Hrvatsku su predstavljali Dragutin Katalenac iz Gradske i sveučilišne knjižnice u Osijeku i Sanjica Faletar s Katedre za knjižničarstvo Filozofskog fakulteta u Osijeku.

CALIMERA (*Cultural Applications: Local Institutions Mediating Electronic Resource Access*) je projekt koji potiče primjenu i razvoj inovativnih tehnologija i strategija u mjesnim ustanovama (knjižnicama, muzejima, arhivima) s ciljem što uspješnijeg služenja korisnicima. Projekt financira Europska komisija unutar IST FP6 (*Information Society Technologies Framework Programme 6*), a nastavlja se na rad i postignuća PULMAN i PULMAN XT projekata za razvijanje mreže izvrsnosti, koji su postavili temelje za promicanje najbolje prakse među baštinskim ustanovama diljem Europe. Osim zemalja članica Europske unije, u projektu sudjeluju i zemlje kandidati EU te one koje se to tek pripremaju postati, što ukupno čini 48 partnera iz 37 europskih zemalja. Partneri koji sačinjavaju konzorcij CALIMERA mjesni su stručnjaci iz arhiva, knjižnica i muzeja, nacionalne vlade i/ili agencije odgovorne na strateškoj razini za gorespomenute ustanove te predstavnici industrije, odnosno dobavljači inovativnih i relevantnih rješenja i tehnologija.

Projekt CALIMERA, kojemu je predviđeno trajanje 18 mjeseci, započeo je 1. prosinca 2003. i strukturiran je u pet visokointegriranih i međuovisnih radnih paketa (*Work Packages*):

- WP 1 će identificirati nove tehnologije i relevantna istraživanja iz područja
- WP 2 će pokušati pronaći primjere najbolje prakse i nacionalne politike, što bi trebalo rezultirati izradom smjernica koje će utjecati na strateško razmišljanje i pružanje stvarnih usluga

- WP 3 će se usredotočiti na iskustvo krajnjeg korisnika
 - WP 4 će se usmjeriti na diseminaciju informacija o rezultatima projekta i suradnju među stručnim tijelima, pojedincima, projektima, predstavnicima industrije i vlada na nacionalnoj i međunarodnoj razini
 - WP 5 će osigurati upravljačke, koordinacijske i evaluacijske aktivnosti potrebne za ovu vrstu projekta.
- Projekt CALIMERA posebice će pratiti tehnički razvoj i inovativna rješenja koja dolaze iz IST-a, nacionalnih istraživanja i industrije koja zadovoljavaju potrebe mjesnih kulturnih ustanova. Odabrane će tehnologije morati biti u cijelosti prilagođene korisnicima omogućavajući istodobno očuvanje i dostupnost digitalne kulturne građe te promičući interaktivnost i personaliziranost te višejezičnost i multikulturalnost. Nadalje, u sklopu će se projekta organizirati sastanci i stručne radionice o ključnim temama te izraditi višejezični web portal (<http://www.calimera.org>) putem kojeg će osigurati pristup vrijednim mrežnim izvorima i vlastitim uradcima.

S. Faletar

Studijsko putovanje po knjižnicama u SAD-u (SAD, rujna 2003.)

Skupina hrvatskih knjižničara i asistenata s Katedri za bibliotekarstvo u Osijeku i Zagrebu provela je u rujnu 2003. tri tjedna u Sjedinjenim Američkim Državama u sklopu *International Visitor Programa* Vlade SAD-a. Svake godine, u okviru spomenutog programa, pripadnici različitih profesija iz različitih zemalja posjećuju SAD kako bi se kroz sastanke i posjete ustanovama od njihova interesa upoznali s trendovima razvoja u vlastitoj struci u SAD-u te ostvarili profesionalne kontakte koji će voditi ka daljnjoj suradnji. Ovo je već druga skupina knjižničara iz Hrvatske koja je u sklopu ovog programa posjetila SAD, a sačinjavali su je: Boris Badurina i Sanjica Faletar s Katedre za knjižničarstvo Pedagoškog Fakulteta u Osijeku, Ana Barbarić s Katedre za bibliotekarstvo Filozofskog fakulteta u Zagrebu, Martina Dragija-Ivanović iz Gradske knjižnice Zadar, Nikša Matić iz Gradske knjižnice Dubrovnik i Franjo Pehar iz Knjižnice Filozofskog fakulteta u Zadru. Cilj programa bilo je upoznavanje s pravcima razvoja u akademskom i narodnom knjižničarstvu s naglaskom na korištenje novih tehnologija, posebice u oblikovanju i upravljanju digitalnim zbirka, te upoznavanje s različitim akademskim programima izobrazbe knjižničara.

Kongresna knjižnica

Program je započeo u Washingtonu D.C., gdje smo posjetili Kongresnu knjižnicu. Posjet je započeo demonstracijom Nacionalne digitalne knjižnice *American memory* koja sadržava više od 7 milijuna digitaliziranih jedinica organiziranih u više od 100 povijesnih zbirki. Iako smo svi bili upoznati s projektom *American memory*, naš domaćin, *digital reference specialist* Ken Drexler ukazao nam je na

nove, napredne značajke te zbirke koje u svrhu multimedijalnog predstavljanja građe obuhvaćaju digitaliziranu kartografsku građu te notne zapise i zvučne snimke.

U Kongresnoj knjižnici kratko smo posjetili Odjel za katalogizaciju, Europski odjel, gdje smo razgovarali s knjižničarom za južnoslavenske zemlje Predragom Pajićem, Odjel za nabavu iz Europe i Latinske Amerike te *American Folklife Center*. Poseban dojam na nas ostavio je *American Folklife Center* koji je 1976. osnovao Kongres SAD-a sa svrhom čuvanja i predstavljanja kulturnog nasljeđa američkog ruralnog stanovništva i radništva kroz programe koji obuhvaćaju istraživanja, izradu dokumentacije, arhiviranje, pružanje usluga informacijske službe, organizaciju glazbenih koncerata i izložaba, nakladničku djelatnost i obrazovanje. U sklopu Centra čuva se *Archive of folk culture*, jedna od najvećih etnografskih zbirki u SAD-u i svijetu. Među mnogim zanimljivim aktivnostima Centra ističemo projekte *Save our sounds* (www.loc.gov/folklife/sos/) i *Veterans history* (www.loc.gov/folklife/vets7).

Posljednji odjel Kongresne knjižnice koji smo posjetili, Odjel za knjižnične usluge za slijepe, ne nalazi se u jednoj od triju povezanih zgrada (*The Thomas Jefferson Building*, *The John Adams Building*, *The James Madison Memorial Building*) koje sačinjavaju kompleks Kongresne knjižnice na Capitol Hillu, nego u predgrađu Washingtona. Kongresna knjižnica vodi centralizirani program knjižničnih usluga za slijepe osobe preko mreže knjižnica diljem SAD-a. Naime, u spomenuti Odjel ne dolaze sami korisnici, nego se iz njega građa dostavlja, otprilike, u po jednu knjižnicu u svakoj saveznoj državi. Važno je istaknuti da je slanje takve građe oslobođeno plaćanja poštarine. Korisnicima se nude knjige na Brailleovu pismu i govorne knjige na audiokasetama koje se mogu preslušavati jedino na posebnim kasetofonima, koji se također besplatno dostavljaju korisnicima. Iznenadio nas je izostanak suvremenijih medija, no ljubazni domaćini upoznali su nas sa svim problemima koje im uzrokuje prelazak na CD-e, tako da na taj medij planiraju prijeći u idućih nekoliko godina. No, najvažnije je istaknuti da u SAD-u postoji zakonska regulativa koja omogućava proizvodnju knjiga za slijepe (na Brailleovu pismu, kao i govornih knjiga) bez ikakvih naknada za autorska prava.

A. Barbarić

Graduate School of Library and Information Science

Za vrijeme jednodnevnog boravka na Sveučilištu Illinois, na predivnom kampusu Urbana-Champaign posjetili smo bibliotekarsku školu *Graduate School of Library and Information Science* (<http://alexia.lis.uiuc.edu>). U iznimno vrijednom i informativnom razgovoru s pomoćnim dekanom Curtom McKayjom i profesorom Terryjem Weechom saznali smo mnogo o njihovoj školi i organizaciji studija. Škola GSLIS utemeljena je 1893. godine, a danas nudi tri programa: poslijediplomski studij na kampusu i na daljinu (školarina iznosi 20 000,00 \$), doktorski studij te *Certificate of Advanced Study* namijenjen knjižničarima sa završenim poslijediplomskim studijem koji se žele dalje školovati, ali ne žele upisivati doktorat. Iako smo saznali mnogo

zanimljivih i korisnih informacija, ovdje bismo ponajprije istaknuli intenzivan savjetodavni rad profesora sa studentima. Dekan za prijam studenata započinje s individualnim radom sa studentima još prije njihova upisa u školu kada se oni javljaju ili dolaze na kampus kako bi saznali što više o školi i programima, o knjižnici i drugim uslugama koje im se na kampusu nude. Potom im pomože pri odabiru pojedinih kolegija, eventualnim problemima s kojima se susreću, o budućim karijerama, mogućnostima zapošljavanja i slično. Studentima koji su pri kraju školovanja škola nudi radionice u kojima uče kako napisati dobar životopis i zamolbu za posao, kako pregovarati o visini plaće i slično. Valja spomenuti i takozvanu *Electronic Mentoring Board* putem koje bivši studenti GSLIS-a i stručnjaci iz područja govore o svojim profesionalnim iskustvima, daju studentima savjete i odgovaraju na njihova pitanja.

S. Faletar

Visokoškolske knjižnice

Svjesni važnosti i središnjeg mjesta koje zauzimaju knjižnice u nastavno-obrazovnom, ali i znanstveno-istraživačkom procesu svakog sveučilišta, a napose sjevernoameričkih koja idu u red ponajboljih visokoškolskih ustanova na svijetu, skupina je imala velika očekivanja u pogledu posjeta navednoj vrsti knjižnica.

Za vrijeme trodnevnog boravka posjetili smo 11 sveučilišnih knjižnica:

- National Cathedral School (Washington, D.C.)
- Georgetown University, Lauinger Library (Washington, D.C.)
- University of Washington, Allen – Suzzallo Library (Seattle, WA)
- University of Missouri Kansas City (UMKC), Miller Nichols Library, (Kansas City, MI)
- Linda Hall Library, (Kansas City, MI)
- University of Illinois at Chicago, University Library (Chicago, IL)
- Loyola University (Chicago, IL)
- University of Champaign-Urbana (Champaign-Urbana, IL)
- University of Pennsylvania, University Library (Philadelphia)
- SCETI (Schoenberg Center for Electronic Text and Image) (Philadelphia)
- Drexel University Library (Philadelphia).

Posjet svakoj ustanovi bio je vremenski ograničen, i to najčešće na sat i trideset minuta. Visokoškolski knjižničari dokazali su se kao vrlo dobri domaćini i organizatori. Većina domaćina, svjesni činjenice da smo kao knjižničari iz Hrvatske došli s određenim stručnim predznanjem, nastojala nas je upoznati s novim uslugama i projektima svoje ustanove. Međutim, nekolicina prezentacija temeljila se na upoznavanju sa suhoparnim činjenicama i statističkim podacima. U tim je slučajevima skupina zauzimala aktivnu ulogu te majeučičkim metodama usmjeravala predstavljanje prema žarištu našega interesa.

Većina visokoškolskih knjižnica koje smo posjetili već su odavno napravile iskorak prema budućnosti razbijajući predrasude da su knjižnice isključivo mjesta pohrane i zaštite knjiga i časopisa. Živopisnu atmosferu knjižnica, žamor studenata pomiješan s lupkanjem više stotina računalnih tipkovnica, interijer koji pokušava dočarati ugođaj toplog doma ili dnevnog boravka svakako bismo vrlo rado vidjeli i u našim visokoškolskim knjižnicama.

Interes skupine bio je usmjeren na pitanja na koja smo dobili sljedeće odgovore:

a) **organizacija i financiranje knjižnica** – većinom je riječ o ustanovama u sastavu kojima se godišnji proračun određuje na razini sveučilišta. Administrativno vodstvo i osoblje odgovara prodekanu, predstojniku ili direktoru odgovornom isključivo za knjižnic(e)u. (Primjer: *Penn University*, URL: <http://www.library.upenn.edu/>)

b) **nabava građe** – knjižnica ima vlastiti budžet kojim raspolaže autonomno, dakle, odgovornost za nabavu isključivo je u rukama knjižnice i njezina osoblja

c) **elektronički izvori informacija** – sve izraženiji proces transformacije „fizičke” knjižnice u digitalnu. Gotovo svaka visokoškolska knjižnica koju smo posjetili ima pristup nekoliko tisuća e-časopisa i e-knjiga te više stotina baza podataka, od kojih su mnoge s *full-text* člancima. Mnoge knjižnice su napravile hrabar iskorak prelaskom s tiskanih časopisa na pristup isključivo elektroničkoj inačici. (Primjer: *Drexel University*, URL: <http://www.library.drexel.edu/>).

d) **poslovanje u mrežnom okruženju** – veliki dio tradicionalnih knjižničnih poslova prebačen je u mrežno okruženje, primjerice: usluga *Ask a librarian*, posudba ili narudžba građe putem mreže, međuknjižnična posudba, online predbilježavanje za rad na računalu, bežične mreže za spajanje prijenosnih računala s bilo koje točke unutar zgrade knjižnice i korištenje online resursa, prikupljanje statističkih podataka o korištenosti elektroničke građe, olakšavanje korištenja mrežnih resursa uvođenjem novih tehnoloških rješenja poput *federated searching* (simultano pretraživanje mrežnih zbirki i izvora kroz jedinstveno sučelje) itd.

e) **digitalizacija građe** – tendencija da se najvrednija i najkorištenija građa i/ili zbirke nakon izrade elaborata i studije izvedivosti digitaliziraju. Sve knjižnice koje smo posjetili imaju iza sebe barem jedan projekt digitalizacije. Digitalizacija građe je u sjevernoameričkim visokoškolskim knjižnicama (bila) pitanje prestiža i jedan od vidova kompeticije s drugim knjižnicama istog ili sličnog karaktera. (Primjer: *SCETI - Schoenberg Center for Electronic Text & Image*, URL: <http://dewey.library.upenn.edu/sceti/>)

Mnoge usluge koje smo vidjeli za vrijeme boravaka u SAD-u mogle bi se, uz nužni preduvjet promjene načina financiranja, organizacije i poslovanja hrvatskih visokoškolskih knjižnica te razvoja profesionalne svijesti knjižničara, vrlo lako uvesti i u naše knjižnice. Na nama, hrvatskim visokoškolskim knjižničarima “leži” težak zadatak da naše knjižnice uvedemo u 21. stoljeće. Zadatak stvaranja hibridnih i digitalnih knjižnica po uzoru na sjevernoameričke iznimno je uzbudljiv posao. Međutim, moramo shvatiti da kritični

preduvjeti nisu tehničke naravi - samo knjižničari-ljudi, a ne strojevi, predani svome poslu i u uskoj suradnji sa znanstveno-nastavnim osobljem, studentima i sa svojom profesionalnom zajednicom mogu stvoriti multidimenzionalnu visokoškolsku knjižnicu spremnu odgovoriti potrebama i izazovima sutrašnjice.

F. Pehar

Narodne knjižnice

U sklopu International Visitor Programa posjetili smo i niz narodnih knjižnica u SAD-u, gdje smo se upoznali s njihovim poslovanjem, tekućim projektima i uporabom najnovijih tehnologija u radu s korisnicima.

Glavne odlike narodnih knjižnica u SAD-u:

- Knjižnice su velike, svijetle i s minimalnim brojem pregrada. Projektirane su tako da su prilagođene i osobama s poteškoćama u kretanju, a sve su oznake i knjižnična signalizacija napisane i na Brailleovu pismu.
- Knjižnice omogućavaju visok stupanj dostupnosti informacija u svim oblicima, a korisnicima je na raspolaganju velik broj baza podataka, CD ROM-ova i referentne literature iz svih područja ljudskog znanja. No, i bez obzira na uistinu impresivnu rasprostranjenost i brojnost računala, sve važne informacije i obavijesti o knjižnici korisnicima se nude u papirnatom obliku. Naime, sve je puno iskričavih i šarenih papira s najraznovrsnijim informacijama te vrisitećih plakata i letaka s popisima najnovijih naslova.
- Knjižnice svakodnevno organiziraju raznovrsna događanja, od književnih i tematskih večeri, edukativnih predavanja (informatičkih tečajeva u kojima sudjeluju kako korisnici, tako i djelatnici), raznolikih tečajeva i radionica pa sve do druženja s poznatim glumcima i sportašima, a sve u svrhu populariziranja knjige.
- U dječjim odjelima knjižničari veliku pozornost pridaju radu s djecom, čitanju priča, živoj komunikaciji te, što je vrlo bitno, razvoju pismenosti.
- Hvalevrijedna je činjenica kako su u sklopu narodnih knjižnica otvorene knjižare u kojima su knjige jeftinije (otpisane knjige te knjige koje za takve knjižare doniraju *Friends of library* – Prijatelji knjižnice).
- Zbog multikulturalnosti, odnosno prisutnosti velikog broja doseljenika, knjižnice su se morale prilagođavati

te danas u svojim fondovima osim građe na engleskom, imaju i građu na nekoliko jezika (ovisno o nacionalnoj strukturi doseljeničkog stanovništva u pojedinom području). U narodnim se knjižnicama također odvijaju i različiti programi učenja engleskog jezika (*English as a second language*).

- U narodnim knjižnicama rade volonteri koji dolaze iz sljedećih razloga: osjećaj odgovornosti prema zajednici i volontiranje kao način da se pojedinac oduži i pomogne zajednici; školarci koji volontiranje u nekoj ustanovi moraju odraditi kao jednu od školskih obveza; te osobe koje moraju odraditi određen broj sati zbog kršenja zakonskih propisa (prebrza vožnja i slično). Da bi netko postao volonter, prolazi policijsku provjeru. Njihov rad uglavnom je vezan uz manualne poslove (razvrstavanje građe, raznošenje narudžbi i slično), tj. ne rade s korisnicima.

Skupina je posjetila sljedeće narodne knjižnice:

Arlington County Public Library – <http://www.publib.ci.arlington.tx.us/>

U atraktivno uređenoj, svijetloj knjižnici, osim uobičajenih, nude se i nestandardne usluge u suradnji s drugim organizacijama, primjerice, daruju se naočale u suradnji s osiguravajućim društvima (*Lions project*). Posebnost ove knjižnice jest u radu volontera, i to ponajviše u *cybercentru* (pomoć korisnicima pri korištenju računala).

Cathedral School - knjižnica -

<http://207.238.25.30/library/upperlowerlib.htm>

Digitalni videolaboratorij bio nam je najzanimljiviji prostor u ovoj školskoj knjižnici. Ondje učenici zajedno s knjižničarkom izrađuju multimedijalne uratke – skeniraju, fotografiraju digitalnom kamerom, rade mrežne stranice, snimaju i montiraju kratke filmove. Učenici knjižnicu doživljavaju kroz prizmu rasonode i susreta s novim tehnologijama.

Seattle Public Library - <http://www.spl.org/>

Seattle Public Library trenutačno se nalazi u velikoj preobrazbi. Naime, iduće bi se godine trebala preseliti u nove prostore. Nova zgrada se gradi u središtu grada, okružena je poslovnim zgradama i, što nas je zapanjilo, bit će na 11 katova. Voditeljica Odjela za informacijsku tehnologiju upoznala nas je s tehnološkim novotarijama koje će se primjenjivati u novoj zgradi knjižnice: TechLogic software za rezervaciju knjiga, online aplikacija za rezervaciju računala i pisača, *The Reading Edge* (stroj za skeniranje i čitanje za slijepce i slabovidne osobe), *Self service check out*. I ova knjižnica, poput svih velikih narodnih knjižnica u SAD-u, korisnicima nudi različite posebne zbirke, a jedna od njih je u sklopu *Fundraising Resource Centera*. Tu su na jednom mjestu okupljeni različiti imenici i adresari, ponajprije ustanova i tvrtki kojima se moguće obratiti za dobivanje donacija, sponzorstva ili za financiranje, te literatura o tome kako se pišu prijedlozi za suradnju, molbe za financiranje, ugovori i slično. Međuknjižnična posudba jedna je od jačih usluga u ovoj knjižnici. Zbog velikog broja zahtjeva koriste se najsuvremenijom tehnologijom (skenerom) uz pomoć koje velikom brzinom izvršavaju većinu korisničkih zahtjeva. I američka pošta izlazi u susret

korisničkim potrebama! Naime, za knjige koje šalju u posebnim vrećicama na kojima je znak knjižnice plaćaju jeftiniju poštarinu. Broj ljudi koji radi na pojedinim odjelima američkih narodnih knjižnica optimiziran je i racionalan. Primjerice, u ovoj knjižnici četiri informatičara održavaju 1000 računala, a jedna osoba zaposlena je za tekuće probleme osoblja (*hot line*). Kao i kod nas, u SAD-u je problem zadržati dobre informatičare u knjižnici (niže plaće u odnosu na druge tvrtke u kojima mogu raditi).

King County Library system - <http://www.kcls.org/>

U ovoj knjižnici upoznali smo se s uslugom "Talk time", tj. uslugom za došljake koji ne govore dobro ili uopće ne govore engleski. Smisao je ovih razgovora da useljenici u SAD koji trebaju naučiti engleski kako bi se zaposlili i započeli novi život, dođu u knjižnicu i bez formalne nastave prakticiraju engleski jezik. Informacije o zapošljavanju, poslovne informacije i jaka informacijska služba osnovne su značajke knjižnice. Općenito, ova usluga (kao Burza znanja u Sloveniji ili kod nas Soba 6 u počecima) jedna je od najvažnijih usluga bilo koje narodne knjižnice u Americi.

Washington Talking book and Braille Library - <http://www.spl.org/wtbbl/wtbbl.html>

Za razliku od Odjela za knjižnične usluge za slijepce Kongresne knjižnice koji smo posjetili u Washingtonu, ova nas je knjižnica iznenadila svojom toplinom, otvorenosti i entuzijazmom. Cijeli sadržaj knjižnice prilagođen je slijepim i slabovidnim korisnicima, ali je prostor knjižnice i sadržaj predstavljen na isti način kao i u bilo kojoj drugoj narodnoj knjižnici.

MR & MRS. F.L. Schlagle Library - <http://www.kckpl.lib.ks.us/schlagle/>

Knjižnica u šumovitoj predjelu Kansasa bilo je pravo iznenađenje nakon knjižnica u velikim gradovima. Njezina posebnost je u višestrukosti – to je knjižnica, park prirode, centar za znanstvene, edukativne, kulturne, informativne i rekreacijske potrebe. Knjižnica ima izložbeni prostor, multimedijalnu učionicu i radionicu, a organiziraju se i različita predavanja – stručna, za profesore i znanstvenike, satovi prirode, edukativne radionice, ljetni kampovi i slično...

MID Continent Public Library - <http://www.mcpl.lib.mo.us/>

U Kansasu smo se upoznali s radom jedne od najvećih američkih mreža narodnih knjižnica.

Chicago Public Library - <http://www.chipublib.org/>

Knjižnica se prostire na 10 katova, a usluge koje se nude obuhvaćaju veliki broj različitih interesa korisnika – od poslovnih i znanstvenih informacija, razvijene informacijske službe do Odjela službenih publikacija, velikog broja baza podataka i audiovizualnih sadržaja. Iznimno zanimljiv jest Odjel za poslovne informacije u kojem se mogu pronaći informacije o zaposlenju, novostima iz ekonomije i sl.

Free Library Philadelphia - <http://www.library.phila.gov/>

Philadelphia je grad–muzej povijesti SAD-a. Knjižnica koju smo posjetili nalazi se u staroj i velikoj zgradi koja u

odnosu na većinu svijetlih i razigranih narodnih knjižnica izgleda monumentalno i pomalo strano. Naravno, usluge koje nude zbog izgleda zgrade nisu manje vrijedne ili manje kvalitetne u odnosu na druge knjižnice. Posebnu pozornost plijene dječji knjižničari koji kroz raznovrsne programe imaju izvrsnu suradnju sa školama i nastavnicima.

M. Dragija Ivanović i N. Matić

CSSU

CENTAR ZA STALNO STRUČNO USAVRŠAVANJE KNJIŽNIČARA

<http://www.nsk.hr/cssu>

Centar za stalno stručno usavršavanje knjižničara radi već treću godinu. Sjedište Centra je u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici, gdje se odvija i najveći broj tečajeva.

Programski odbor koji imenuju osnivači donosi razvojne programe i godišnji program edukacije. Članovima 1. programskog odbora istekao je mandat 2003. godine te je imenovan novi u sastavu: prof. dr. sc. Aleksandra Horvat, dr. sc. Marina Čizmić-Horvat, dr. sc. Jelka Petrak, dr. sc. Daniela Živković, Višnja Cej, Tatjana Nebesny, mr. sc. Dubravka Stančin-Rošić i mr. sc. Marina Mihalić. Posebno se i iskreno zahvaljujemo članovima 1. programskog odbora Centra, prof. dr. sc. Tatjani Aparac-Jelušić, mr. sc. Jadranki Stojanovski, Milki Šupraha Perišić i dr. sc. Mirni Willer, na dvogodišnjoj suradnji u pionirskom razdoblju osnivanja Centra te se nadamo da će i dalje podržavati njegov rad.

Godišnji program izobrazbe u 2004., u trajanju od 387 sati, bit će organiziran u 46 različitih seminara unutar osam modula: Modul I – Intelektualna sloboda i pravna i etička pitanja knjižničarske struke, Modul II - Knjižnično poslovanje i upravljanje, Modul III - Izgradnja zbirki, Modul IV - Bibliografski nadzor, Modul V - Vrednovanje i primjena istraživanja u knjižnicama, Modul VI - Elektronički informacijski izvori i sustavi, Modul VII - Elektroničko nakladništvo i Modul VIII - Podučavanje predavača. Od novih tečajeva u ovoj godini posebice izdvajamo osnovni tečaj iz menadžmenta koji ćemo realizirati pomoću priznatih i cijenjenih profesora Ekonomskog fakulteta.

Novost je ovogodišnjeg programa da će se neki tečajevi organizirano održavati i izvan Zagreba. Uz pomoć i suradnju voditelja županijskih matičnih službi tečajevi će se tijekom ove godine održavati u Bjelovaru, Gospiću, Osijeku, Rijeci, Sisku, Požegi i Vinkovcima.

Tečajeve i ove godine održavaju predavači iz Nacionalne i sveučilišne knjižnice, Knjižnica grada Zagreba, Odsjeka za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta u Zagrebu, predavači iz SRCA te drugi priznati stručnjaci za određene programe ili teme u knjižničarstvu i izvan njega.

Nadamo se da ćete i ove godine pratiti program Centra, pronaći zanimljive sadržaje i imati prilike razmijeniti stručne interese s kompetentnim predavačima koji će, uvjereni smo, pridonijeti stalnoj potrebi da se u iznimno dinamičnoj okolini trajno usavršavamo.

Očekujemo vas, pridružite nam se!

U ime Programskog odbora

Centra za stalno stručno usavršavanje

mr.sc. Marina Mihalić i mr.sc. Dubravka Stančin-Rošić

Program Centra - 2004.

Modul I	Intelektualna sloboda i pravna i etička pitanja knjižničarske profesije	Modul IV	Bibliografski nadzor
I.1	Slobodan pristup informacijama	IV.8	Predmetno označavanje i pretraživanje
I.2	Javno zagovaranje	IV.9	Obrada glazbene građe u narodnim knjižnicama
I.3	Zakonodavstvo i ugovori	IV.10	Metapodaci
Modul II	Knjižnično poslovanje	Modul V	Vrednovanje i primjena istraživanja u knjižnicama
II.1	Nabava preko interneta	V.1	Vrednovanje knjižničnih i informacijskih službi i usluga
II.2	Rad s korisnicima : metode i tehnike	V.2	Knjižnična statistika
II.3	Knjižnične službe i usluge za mladež	V.3	Vrednovanje internetskih informacija
II.4	Knjižnične službe i usluge za djecu	V.4	Vrednovanje mrežnih izvora znanstvenih i stručnih informacija
II.5	Revizija i preventivna zaštita knjižnične građe	V.5	Bibliografsko citiranje, oblikovanje bilježaka i navođenje literature
II.6	Obrada i vođenje zbirki u školskim knjižnicama	Modul VI	Elektronički informacijski izvori i sustavi
II.7	Vođenje projekta	VI.1	Osnove pretraživanja interneta
II.8	Osnove menadžmenta	VI.2	Napredno pretraživanje interneta
II.9	Knjižnični menadžment - praksa narodne knjižnice	VI.3	OPAC
II.10	Marketing u narodnim knjižnicama	VI.4	Baze podataka
II.11	Marketing u knjižnicama u digitalnom okruženju	VI.5	Uvod u MS Word 2000
II.12	Digitalizacija knjižnične građe	VI.6	Uvod u MS Excel 2000
Modul III	Izgradnja zbirki	VI.7	Uvod u PowerPoint
III.1	Izgradnja zbirki	VI.8	Stvaranje mrežnih stranica
III.2	Izgradnja digitalnih zbirki	Modul VII	Elektroničko nakladništvo
III.3	Zavičajna zbirka	Modul VIII	Podučavanje predavača
III.4	Glazbena zbirka		
III.5	Multimediji u dječjim odjelima		
III.6	Službene publikacije u knjižnicama		

Raspored tečajeva travanj-srpanj 2004.

Travanj

<i>Datum</i>		<i>Predavanja, seminari radionice...</i>	<i>Mjesto održavanja</i>
05. 04. 2004.	V.2.	Knjižnična statistika (5 sati)	Narodna knjižnica "Petar Preradović", Bjelovar
06. 04. 2004.	V.5.	Bibliografsko citiranje, oblikovanje bilježaka i navođenje literature (4 sata)	Nacionalna i sveučilišna knjižnica
08. 04. 2004.	IV.6.	Normativna kontrola (6 sati)	Nacionalna i sveučilišna knjižnica
13. 04. 2004.	VI.2.	Napredno pretraživanje Interneta (6 sati)	Nacionalna i sveučilišna knjižnica
15. 04. 2004.	II.12.	Digitalizacija knjižnične građe (6 sati)	Nacionalna i sveučilišna knjižnica
22. 04. 2004.	II.4.	Knjižnične usluge i službe za djecu (6 sati)	Gradska knjižnica Zagreb
26. 04. 2004.	II.3.	Knjižnične usluge i službe za mladež (6 sati)	Nacionalna i sveučilišna knjižnica
27. 04. 2004.	VI.7.	Uvod u PowerPoint (5 sati)	Nacionalna i sveučilišna knjižnica
29. 04. 2004.	IV.7.	Izmjene i dopune u UDK tablicama (6 sati)	Gradska knjižnica Gospić
30. 04. 2004.	II.5.	Revizija i preventivna zaštita građe (4 sata)	Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek

Svibanj

<i>Datum</i>		<i>Predavanja, seminari radionice...</i>	<i>Mjesto održavanja</i>
13. 05. 2004.	IV.4.	Katalogizacija neknjižne građe u narodnoj i školskoj knjižnici (4 sata)	Gradska knjižnica, Rijeka
14. 05. 2004.	III.3.	Zavičajna zbirka (4 sata)	Gradska knjižnica, Zagreb
17. 05. 2004.	II.1.	Nabava preko Interneta (4 sata)	Nacionalna i sveučilišna knjižnica
20. 05. 2004.	IV.1.	Katalogizacija omeđenih publikacija (4 sata)	Gradska knjižnica i čitaonica, Požega
24. 05. 2004.	II.8.	Osnove menadžmenta (6 sati)	Nacionalna i sveučilišna knjižnica
25. 05. 2004.	II.8.	Osnove menadžmenta (6 sati)	Nacionalna i sveučilišna knjižnica
26. 05. 2004.	II.8.	Osnove menadžmenta (6 sati)	Nacionalna i sveučilišna knjižnica
27. 05. 2004.	II.8.	Osnove menadžmenta (6 sati)	Nacionalna i sveučilišna knjižnica
28. 05. 2004.	II.9.	Knjižnični menadžment – praksa narodnih knjižnica (4 sata)	Gradska knjižnica, Zagreb
31. 05. 2004.	IV.7.	Predmetno označivanje i pretraživanje: kategorije predmetnih oznaka (4 sata)	Nacionalna i sveučilišna knjižnica

Lipanj

<i>Datum</i>		<i>Predavanja, seminari radionice...</i>	<i>Mjesto održavanja</i>
01. 06. 2004.	II.12.	Digitalizacija knjižnične građe (6 sati)	Nacionalna i sveučilišna knjižnica
02. 06. 2004.	VI.4.	OPAC (4 sata)	Nacionalna i sveučilišna knjižnica
03. 06. 2004.	IV.9.	Metapodaci (6 sati)	Nacionalna i sveučilišna knjižnica
07. 06. 2004.	III.5.	Multimediji u dječjim odjelima (6 sati)	Narodna knjižnica "Petar Preradović", Bjelovar
08. 06. 2004.	VI.5.	Baze podataka (6 sati)	Filozofski fakultet, Zagreb
09. 06. 2004.	VI.5.	Baze podataka (6 sati)	Filozofski fakultet, Zagreb
10. 06. 2004.	II.11.	Marketing u knjižnicama u digitalnom okruženju (4 sata)	Nacionalna i sveučilišna knjižnica
17. 06. 2004.	IV.5.	Katalogizacija omeđene elektroničke građe (6 sati)	Nacionalna i sveučilišna knjižnica
18. 06. 2004.	III.5.	Multimediji u dječjim odjelima (6 sati)	Gradska knjižnica, Zagreb
24. 06. 2004.	I.1.	Slobodan pristup informacijama (5 sati)	Nacionalna i sveučilišna knjižnica
28. 06. 2004.	III.1.	Izgradnja zbirke (6 sati)	Gradska knjižnica, Zagreb
29. 06. 2004.	III.4.	Glazbena zbirka (4 sata)	Gradska knjižnica, Zagreb

Srpanj

<i>Datum</i>		<i>Predavanja, seminari radionice...</i>	<i>Mjesto održavanja</i>
01. 07. 2004.	VI.1.	Osnove pretraživanja Interneta (4 sata)	Nacionalna i sveučilišna knjižnica
02. 07. 2004.	IV.3.	Katalogizacija članaka (6 sati)	Nacionalna i sveučilišna knjižnica
05. 07. 2004.	IV.7.	Predmetno označivanje i pretraživanje: sintaksa složene predmetne odrednice (6 sati)	Nacionalna i sveučilišna knjižnica

PRIJAVA NA TEČAJEVE

Na svaki od predloženih tečajeva potrebno je *pismeno* se prijaviti. Za prijavu, molimo, koristite prijavnice, otisnute na kraju Programa. Ispunjene prijavnice pošaljite na adresu Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, Centra za stalno stručno usavršavanje, Hrvatske bratske zajednice 4, p.p. 550, 10000 ZAGREB, ili faksom na broj 616-4186. Prijavnica za tečaj dostupna je i na mrežnim stranicama [http://www.nsk.hr/ CSSU](http://www.nsk.hr/CSSU).

- Tečajevi će se održati ako se za pojedini termin prijavi deset polaznika.
- Za programe koji se održavaju u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici, u elektroničkoj učionici, može se prijaviti 16 polaznika, a na tečajeve SRCE-a 14 polaznika.
- Molimo Vas da se na tečajeve prijavite *najkasnije* tjedan dana unaprijed.

- Ako je termin već zauzet, obavijestit ćemo Vas o našem sljedećem terminu.
- Molimo, također, da eventualne odjave najavite pismeno *najkasnije* tjedan dana prije početka, kako bi mogli jamčiti povrat kotizacije.
- U slučaju spriječenosti iz opravdanog razloga, uplaćena kotizacija vrijedi za neki drugi tečaj.

KOTIZACIJA

U programu je naveden iznos kotizacije za svaki tečaj. Kotizaciju uplaćuju polaznici ili ustanove na žiro račun Nacionalne i sveučilišne knjižnice 30102-603-3504 m. br. 3205363 s naznakom "Centar za stručno usavršavanje" s oznakom broja tečaja. (Primjer: I.1. ili VI.1.)

Kotizaciju, molimo, uplatiti nakon primitka računa.

CENTAR ZA STALNO STRUČNO USAVRŠAVANJE**Obrazac za prijavu**

Poslati na adresu: NACIONALNA I SVEUČILIŠNA KNJIŽNICA
Centar za stalno stručno usavršavanje knjižničara
Hrvatske bratske zajednice 4, p.p. 550
10000 ZAGREB

ili faksirati na broj: 616-4186

Prijavljujem:

Predavanje: (šifra tečaja):

Naslov predavanja:

Datum tečaja: / /

Cijena kotizacije: kn

Podaci o polazniku:

Ime i prezime:

Naziv radnog mjesta:

Odjel:

Naziv ustanove:

Adresa:

Poštanski broj:

Tel:

Faks:

Email:

www:

Potpis polaznika:

Potpis odgovorne osobe:

Pečat

Datum prijave: / /

Naziv ustanove (ili ime prezime pojedinca) na koju se šalje račun

Adresa:

Poštanski broj:

JMBG:

Svi tečajevi trebaju se prijaviti i odjaviti pismenim putem. Prijave i odjave telefonom ili elektroničkom poštom ne primamo.

Mjesto održavanja: u programu su navedena mjesta održavanja svih predavanja, vježbi i radionica

Otkazivanje prijave: Obavijest o otkazivanju predbiljezbe mora biti zaprimljena najmanje tjedan dana prije početka predavanja. (Moguća je zamjena polaznika, ali samo ukoliko je obavijest o zamjeni polaznika zaprimljena najmanje tjedan dana prije početka predavanja.)

Osnivanje hrvatskog ogranka Međunarodne udruge glazbenih knjižnica, arhiva i dokumentacijskih centara (IAML)

Nekolicina nas glazbenih knjižničara okupila se 11. prosinca 2003. na osnivačkoj skupštini kako bi pokrenula postupak registracije Hrvatske udruge glazbenih knjižnica, arhiva i dokumentacijskih centara koja bi se poslije priključila velikoj Međunarodnoj udruzi glazbenih knjižnica, arhiva i dokumentacijskih centara (IAML).

U razvijenim zemljama Zapada ta je vrst knjižničarstva vrlo razvijena. Godine 1951. osnovana je *International Association of Music Libraries, Archives and Documentation Centres* (IAML) radi međunarodne suradnje i podrške profesiji glazbenog knjižničarstva. Članovi IAML-a su velike glazbene zbirke, glazbene knjižnice i audiovizualne knjižnice, glazbeni arhivisti i dokumentacijski specijalisti, muzikolozi, glazbeni izdavači i raspačavatelji. Članstvo je otvoreno za sve osobe ili institucije zainteresirane za rad Udruge. Službeni jezici su engleski, francuski i njemački.

IAML okuplja članove iz 57 zemalja, a u 24 zemlje postoje i ogranci. Zemlje s ograncima su: Australija, Austrija, Češka, Danska, Estonija, Finska, Francuska, Italija, Japan, Kanada, Mađarska, Nizozemska, Norveška, Novi Zeland, Njemačka, Poljska, Rusija, Sjedinjene Američke Države, Slovačka, Španjolska, Švedska, Švicarska te Velika Britanija i Irska.

IAML također je član drugih organizacija: Međunarodnog saveza knjižničarskih društava i ustanova (IFLA), Međunarodnog arhivskog vijeća (ICA), Europskog ureda knjižničnih, informacijskih i dokumentacijskih udruženja (EBLIDA), Međunarodnog muzičkog vijeća (IMC), a održava tijesne veze s Međunarodnim udruženjem zvučnih arhiva (IASA) te Međunarodnim udruženjem muzičkih informativnih centara (IAMIC).

IAML je nakladnik časopisa *Fontes artis musicae* koji izlazi kvartalno. Pretplata za časopis uključena je u iznos godišnje članarine.

Dosad su članovi IAML-a iz Hrvatske bili Hrvatski glazbeni zavod, Nacionalna i sveučilišna knjižnica, Knjižnice grada Zagreba, Muzička akademija i HAZU – Odsjek za povijest hrvatske glazbe, svi sa sjedištem u Zagrebu. Oni će odsad biti povezani s IAML-om preko hrvatskog ogranka kada bude dovršen proces osnivanja, a nadamo se i novim članovima, također i iz drugih dijelova naše domovine.

Igor Mladinić, predsjednik Hrvatske udruge glazbenih knjižnica, arhiva i dokumentacijskih centara u osnivanju

Novi naslovi

DEMUT, Ana

Putokazi školske knjižnice / Ana Demut ; ilustrirala Ivanka Pavličić-Kovačević. Zagreb : Školska knjiga, 2003. 217 str. : ilustr. ; 20 cm

ISBN 953-0-61581-7

DOBRIĆ, Bruno

Kultura čitanja i nacionalni pokreti : čitalačka društva i knjižnice u Puli u drugoj polovici 19. i prvoj polovici 20. stoljeća / Bruno Dobrić ; [prijevod Srđa Orbanić ... et al.]. Pula : C.A.S.H., 2003. 262 str. : ilustr. ; 25 cm. – (Biblioteka Histria Croatica)

ISBN 953-6250-63-2

HORIĆ, Andrea

Kako i gdje tražiti informacije : smjernice studentima i pravnim znanstvenicima / Andrea Horić. Zagreb : Pravni fakultet Sveučilišta, 2003. - IV, 98 str. : ilustr. ; 21x21 cm

NOVI uvez : glasilo Zagrebačkog knjižničarskog društva / [glavni i odgovorni urednik Dunja Seiter-Šverko]. – God. 1, br. 1 (prosinac 2003). Zagreb : Zagrebačko knjižničarsko društvo, 2003.

PROLJETNA škola školskih knjižničara Republike Hrvatske (14 ; Crikvenica ; 2002)

Zbornik radova / 14. proljetna škola školskih knjižničara, Crikvenica 24.- 27. travnja 2002.; [uredništvo Biserka Šušnjić ... et al.]. Zagreb : Ministarstvo prosvjete i športa Republike Hrvatske, Zavod za unapređivanje školstva ; Rijeka : Prva sušačka hrvatska gimnazija, 2003. 223 str. : ilustr. ; 24 cm

ISBN 953-7114-00-7

SEMINAR Arhivi, knjižnice, muzeji : mogućnosti suradnje u okruženju globalne informacijske infrastrukture (6 ; 2002 ; Rovinj)

6. seminar Arhivi, knjižnice, muzeji, [Rovinj, 20.-22. studenoga 2002.] : mogućnosti suradnje u okruženju globalne informacijske infrastrukture : zbornik radova / uredila Tinka Katić ; [prijevod na engleski jezik Iva Šrot]. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2003. XIII, 350 str. : ilustr. ; 24 cm. (Izdanja Hrvatskoga knjižničarskog društva ; knj. 32)

ISBN 953-6001-18-7

STRUČNI skup "Narodne knjižnice i problemi društvene isključenosti" (2003 ; Osijek)

Zbornik radova / Stručni skup "Narodne knjižnice i problemi društvene isključenosti" ; [urednik Dragutin Katalenac]. Osijek : Gradska i sveučilišna knjižnica, 2003. 49 str. ; 30 cm

ISBN 953-98057-3-2

VEGH, Željko

Croatiae scriptores Latini : hrvatske knjige tiskane na latinskom jeziku u Zbirci RARA / Željko Vegh. - Zagreb :

Novi naslovi

Knjižnice grada Zagreba, Gradska knjižnica, 2003. 150 str. : ilustr. ; 24 cm

ISBN 953-6499-16-9

VJESNIK bibliotekara Hrvatske / [glavna i odgovorna urednica Tinka Katić]. God. 46, br. 3/4(2003). Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2004. ISSN 0507-1925

Prikazi knjiga

IFLA-ina načela za skrb i rukovanje knjižničnom građom / sastavio i uredio Edward P. Adcock s Marie-Thérčsom Varlamoff i Virginiom Kremp; [prevela s engleskog Koraljka Golub; uredila i usuglasila s engleskim izvornikom i stručnim nazivljem na području zaštite Tatjana Mušnjak]. - Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo 2003. - (Povremena izdanja Hrvatskoga knjižničarskog društva ; knj. 11)

Ovo je prijevod prvog priručnika objavljenog u okviru Međunarodnih izdanja s područja zaštite Središnjeg programa za zaštitu i konzervaciju Međunarodnog saveza knjižarskih društava i ustanova (IFLA-PAC).

U priručniku su obrađena pitanja preventivne zaštite knjižnične građe. Osim zahvala, pojmovnika, predgovora, uvoda i bibliografije, priručnik sadrži šest poglavlja i dva dodatka.

Priručnik je pisan razumljivim jezikom. Pristup zaštiti temeljen je na najnovijim znanstvenim, stručnim i tehničkim dostignućima čija je primjena već provjerena u praksi. Nazivlje koje se koristi u hrvatskom prijevodu usuglašeno je s našim nazivljem na području zaštite.

Prijevod ovog priručnika dragocjen je doprinos u edukaciji za zaštitu pisane baštine u našoj zemlji. Iako je prvobitno namijenjen knjižnicama, mogu ga koristiti i arhivi, muzeji te drugi imatelji/vlasnici pisane baštine. Dokumenti i knjige, a u novije vrijeme i strojno čitljivi zapisi, ne čuvaju se samo u knjižnicama, arhivima i muzejima, nego i u drugim kulturnim, znanstvenim i vjerskim institucijama te kod građana.

Najveći prostor u IFLA-inim načelima za skrb i rukovanje knjižničnom građom dan je okolini i tradicionalnoj knjižničnoj građi, a potom planiranju mjera sigurnosti i zaštite za slučaj katastrofa te preformatiranju. Priručnik je djelomice napisan na razini praktičnih savjeta i uputa za postupanje u određenim situacijama, što mu daje dodatnu vrijednost.

Ovaj nam priručnik upućuje nekoliko veoma važnih poruka:

1. da odgovornost za zaštitu snose svi
2. da je preventivna zaštita skupa, ali ni u kojem slučaju nije skuplja od konzerviranja i restauriranja; stoga je *utvrđivanje prioriteta u zaštiti i odabir gradiva za zaštitu* druga važna poruka koju nam upućuju IFLA-ina načela za skrb i rukovanje knjižničnom građom
3. da svijest o važnosti zaštite treba prenijeti na cjelokupnu javnost
4. da je potrebna suradnja među knjižnicama, arhivima, muzejima i galerijama po pitanju zaštite jer se

Prikazi knjiga

na taj način mogu uštedjeti znatna sredstva kroz izbjegavanje udvostručavanja nekih poslova

5. da preventivnoj zaštiti treba dati prednost pred restauriranjem jer je to daleko učinkovitije i jeftinije.

Sam urednik IFLA-inih načela za skrb i rukovanje knjižničnom građom ističe u predgovoru da se ova publikacija ne može koristiti izdvojeno. Nastala je kompilacijom brojnih izvora, od kojih je njih 87 citirano u bibliografiji, pa je sam urednik ocjenjuje kao uvod u kompleksno područje zaštite i konzervacije. Konzervacija je čak i namjerno izostavljena zato što je iznimno skupa i zahtijeva dobro educirane stručnjake.

T. Mušnjak

6. seminar Arhivi, knjižnice, muzeji, [Rovinj, 20.-22. studenoga 2002.] : mogućnosti suradnje u okruženju globalne informacijske infrastrukture: zbornik radova / uredila Tinka Katić ; [prijevod na engleski jezik Iva Šrot]. – Zagreb: Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2003. – (Izdanja Hrvatskoga knjižničarskog društva ; knj. 32)

Pred nama je dosad najopsežniji zbornik radova s AKM-ovih seminara, koji svjedoči o iznimno bogatom programu plenarnog dijela seminara i radonica te spremnosti većine sudionika da teme svojih izlaganja predstave u pisanom obliku u ovoj knjizi. Tako je u rubrici Izlaganja, na više od dvije trećine od ukupno 350 stranica zbornika, okupljeno 19 tekstova plenarnih izlaganja, uključivo i tri izlaganja održana u okviru radionica, dok se u drugom dijelu opsežno predstavljaju teme četiriju seminarskih radionica. Autori su brojni jer se na temama vrlo često tinski radilo, pa su i radovi suautorski potpisani. Među njima su knjižničari najbrojniji, dok su potpuno izostali arhivisti.

U rubrici Izlaganja nekoliko je većih tematskih cjelina – teorijsko-pragmatični pogled na kulturnu baštinu općenito, standardizacija i primjena računalne obrade u muzejskim i knjižničnim institucijama, digitalne zbirke i elektronički izvori, kulturni turizam. Nekoliko je novih područja, kojima se prijašnji AKM-ovi seminari nisu bavili - konzervatorsko-restauratorska djelatnost, mrežno knjižarstvo i obrazovanje stručnjaka u AKM-ovim zajednicama. U nemogućnosti da se poimence navedu svi radovi, vrijedno je istaknuti njihova tematska uporišta: koncept održivog razvitka u zaštiti kulturne baštine, HEREIN - europska mreža o baštini, sustav računalnog dokumentiranja umjetnina u restauratorsko-konzervatorskoj zajednici, prikazi baza podataka Muzeja za umjetnost i obrt te njemačkog dokumentacijskog centra za povijest umjetnosti Foto Marburg (Bildindex i Manuscripta mediaevalia), standardizacija obrade e-kartografske građe, knjižnični i obavijesni sustav knjižnica Sisačko-moslavačke županije, mogućnosti ujednačavanja i preuzimanja zapisa u nakladničkoj, knjižarskoj i knjižničnoj zajednici, mrežni pristup i posebnosti vizualne građe, *benchmarking* digitalnih zbirki, elektronički arhivi znanstvenih radova, integracija mrežnog servisa i mobilnih uređaja, obrazovni sustav i AKM zajednica, obrazovna djelatnost zagrebačkog Tehničkog muzeja, strategije kulturnog turizma, hoteli kao muzeji i međunarodni projekti ruralnog turizma u Hrvatskoj.

Drugi dio zbornika posvećen je četirima radionicama - mrežno okruženje, Kako sačiniti dobru mrežnu stranicu narodne knjižnice, Dokumentacija, standardi, smjernice i Promicanje kulturnog turizma, gdje se u brojnim priložima upoznaju raznorodni radni procesi i problematika pojedinih institucija triju zajednica, kao i neka opća pitanja.

Ova se knjiga, kao uostalom i prethodni zbornici AKM-a, potvrđuje kao vrijedan izvor informacija o novim kretanjima, postignućima i standardizaciji u području triju zajednica. Ovdje izloženi radovi prvi su put recenzirani (Mirna Willer i Davorka Pšenica), što će, vjerujemo, dodatno poduprijeti njezin već stečeni ugled u širokom krugu stručnjaka, ali i u nastavnim procesima kao ispitna literatura.

V. Juričić

Extensions and corrections to the UDC. - 25(2003). - The Hague : UDC Consortium, 2003.

Publikacija *Izmjene i dopune UDK (Extensions and corrections to the UDC)* UDK Konzorcija (UDCC), s međunarodnim učešćem, godišnje izvještava o stanju UDK sheme, raspravlja o teoriji i praksi njezina razvitka i primjene kao alata za organizaciju znanja, a donosi i bibliografiju izdanja/prijevoda sheme i radova o UDK u prethodnoj godini.

Sadržaj publikacije čine i prijedlozi revizije pojedinih stručnih skupina (nekoliko je već godina u tijeku revizija skupine 61 Medicina), kao i prihvaćene te, u *Glavnoj*

uputnoj datoteci UDK (UDC Master Reference File – MRF), provedene izmjene.

Klasifikacija (497.5)

U broju 25(2003) objavljena je, među ostalim izmjenama, nova klasifikacija (497.5) Hrvatska (T1e - *Opće pomoćne oznake za mjesto*).

Ukinut je broj (497.13) Hrvatska (do 1991.), Hrvatska je podijeljena u pet glavnih geografskih područja kojima su dodijeljeni sljedeći UDK brojevi:

- (497.5) Hrvatska. Republika Hrvatska
- (497.52) Središnja Hrvatska
- (497.54) Istočna Hrvatska
- (497.56) Gorska Hrvatska
- (497.57) Istra. Hrvatsko primorje (Kvarner). Kvarnerski otoci
- (497.58) Južno Hrvatsko primorje. Dalmacija. Dalmatinski otoci sa svojim podjelama.

Primjena nove klasifikacije (497.5) omogućava preciznije klasificiranje dokumenata čiji je predmet sadržaja geografski aspektiran, što će posebice veliki odraz imati u glavnim UDK skupinama 91 Geografija i 94 Povijest.

Potpuna klasifikacija (497.5) bit će preuzeta u *Vjesniku bibliotekara Hrvatske*.

J. Leščić

Osobne vijesti

IN MEMORIAM

Slavica Filipović
(1928.-2003.)

Početkom listopada 2003. u Požegi je preminula naša draga kolegica Slavica Filipović. Ne možemo se ne prisjetiti te vrijedne i simpatične knjižničarke, dugogodišnje djelatnice i direktorice Narodne knjižnice i čitaonice Pleternica, koja je cijeli svoj život posvetila knjižnici voleći je poput obitelji.

Rođena je 11. listopada 1928. godine u Virovitici, a svoje najznačajnije godine i veći dio života provela je u Požegi. U knjižničarstvu je od 1954. godine. Nekoliko godina poslije, 1961. godine, počinje raditi u Narodnoj knjižnici i čitaonici u Pleternici, kada je knjižnica imala fond od svega 2 500 svezaka knjiga. Svaki je dan putovala iz Požege u Pleternicu, a često puta, kako kažu njeni suradnici, ostajala bi "ona sa svojim članovima i do drugog vlaka, no to joj neće biti prvi put". Tako je svu svoju neiscrpu energiju, znanje, želju za napretkom, nesebično darovala knjižnici i sredini u kojoj je djelovala, svakodnevno zaokupljena problemima kako doći do knjiga, novina, polica, kako potaknuti zajednicu na osnivanje knjižnica, kako obilježiti značajne obljetnice, organizirati izložbe i sl.

Jednako predano trudila se i kao članica Društva bibliotekara Hrvatske, kao član Glavnog odbora za narodne knjižnice i čitaonice te kao voditelj Odbora za narodne i školske knjižnice za Slavoniju i Baranju. Treba svakako spomenuti da je Slavica bila dugogodišnji član Društva bibliotekara SlavonSKI Brod, sve do umirovljenja 1987. godine. Družila se s nama, voljela je doći u posjetu, porazgovarati, izmijeniti iskustva, našaliti se i putovati s Društvom.

Za svoj rad i nesebično zalaganje dobila je niz priznanja od kojih treba spomenuti Godišnju nagradu "Pavao Markovac" za popularizaciju knjige, koju je dodijelilo Vijeće Saveza sindikata SR Hrvatske 1967. godine, kao i niz diploma za uspjehe Knjižnice od 1965. do 1969. godine.

Veliko priznanje i veliko hvala zaslužila je i od nas knjižničara, kolegica i kolega koji smo je poznavali i surađivali s njom. Ostat će nam u trajnom sjećanju. Posljednji pozdrav našoj Slavici.

R. Junačko

IN MEMORIAM

Marija Đurđica Lukić
(1946.-2003.)

Početak prosinca 2003. godine sve nas je zatekla iznenadna i tužna vijest da je nakon kratke bolesti preminula naša draga kolegica, školska knjižničarka Marija Đurđica Lukić.

Uvijek je teško povjerovati kada odlaze bliski, dobri, vrijedni, samozatajni i poštenu ljudi koji su cijeli svoj životni i radni vijek pomagali drugima, a tako se prema prijateljima, učenicima i kolegama Osnovne škole "Đuro Pilar" u Slavanskom Brodu u kojoj je radila dvadeset šest godina odnosila kolegica Marija.

Rođena je u Tovarniku 1946. godine, gdje pohađa osnovnu školu, a potom završava srednju i višu za učitelja hrvatskog jezika i povijesti. Kratko vrijeme radi u nastavi u Vinkovcima i Novoj Kapeli, a nakon toga se nastanjuje i zapošljava u Slavanskom Brodu. Najveći dio radnog vijeka provodi na mjestu školskog knjižničara nastojeći svojim učenicima i kolegama što više pomoći u radu, približiti im knjigu i sve druge sadržaje knjižnice. Trudila se da unaprijedi rad školske knjižnice, da pridonese poboljšanju statusa školskih knjižničara sudjelujući u radu Aktiva školskih knjižničara, a isto tako i kao dugogodišnji aktivni član Društva knjižničara Slavanski Brod (od 1984. godine) u kojemu je u nekoliko navrata bila član Upravnog odbora.

Korektan odnos prema suradnicima, druželjubivost i strpljivost, odlike su koje su je krasile i po kojima će nam ostati u trajnom sjećanju.

R. Junačko

Doktorat znanosti

Na Odsjeku za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta u Zagrebu Radovan Vrana obranio je 17. prosinca 2003. doktorat znanosti iz znanstvenog polja informacijske znanosti, grana bibliotekarstvo, naslova *Utjecaj mrežnih izvora informacija na razvoj znanstvene komunikacije u društvenim znanostima u Hrvatskoj* pod mentorstvom prof. dr. sc. Tatjane Aparac-Jelušić.

A. Barbarić

Tvrtko Ujević

Naslov: *Elektronički modeli znanstvenog komuniciranja*
Mentor: prof. dr. sc. Vjekoslav Afrić
Datum obrane: 28. siječnja 2004.

Alisa Martek

Naslov: *Elektronički časopisi i njihova uloga u malim znanstvenim zajednicama*
Mentor: doc. dr. sc. Jelka Petrak
Datum obrane: 25. veljače 2004.

A. Barbarić

Magistri bibliotekarstva

Magistri znanosti iz znanstvenog polja informacijske znanosti, grana bibliotekarstvo, za razdoblje od 1. listopada 2003. do 29. veljače 2004. godine.

Vlasta Maljković

Naslov: *Metapodaci i metapretraživanje s osvrtom na Dablinsku jezgru (Dublin core)*
Mentor: prof. dr. sc. Aleksandra Horvat
Datum obrane: 3. prosinca 2003.

Ivana Hebrang Grgić

Naslov: *Izdavaštvo znanstvenih časopisa nakon 1990. godine*
Mentor: prof. dr. sc. Aleksandra Horvat
Datum obrane: 21. siječnja 2004.

Promaknuća u viša zvanja

Hrvatsko knjižnično vijeće na 10. sjednici održanoj 23. listopada 2003. prihvatilo je 4 molbe za promaknuće u zvanje višeg knjižničara:

Darija Čaleta (Hrvatski prirodoslovni muzej, Zagreb)

Marija Ivanović (Područna knjižnica Galženica, Velika Gorica)

Sofija Konjević (Institut Ruđer Bošković, Zagreb)

Jasenska Zajec (Nacionalna i sveučilišna knjižnica, Zagreb).

V. Juričić

Nagrađeni najbolji studenti bibliotekarstva na Sveučilištu u Zagrebu

Najboljim studentima bibliotekarstva na Sveučilištu u Zagrebu, u školskoj godini 2002./2003., Dorji Mučnjak i Bojanu Macanu, uručene su godišnje nagrade Zaklade dr. Ljerk Markić-Čučuković. Nagrađeni su primili povelju i novčanu nagradu od 2 000 kuna. Svečanost predaje nagrada održana je u Vijećnici Filozofskoga fakulteta, a otvorena je prigodnim govorom prodekana Filozofskoga fakulteta, prof. dr. sc. Miljenka Jurkovića, koji je podsjetio na tradiciju privatnih zaklada kao filantropskih ustanova u Hrvatskoj i njihovu važnost. Osim nastavnika i suradnika u nastavi na Odsjeku informacijskih znanosti, svečanosti su prisustvovali i knjižničari pojedinih odsječkih knjižnica Filozofskoga fakulteta te članovi Zakladnog odbora. Ove je godine imetak Zaklade znatno povećan zahvaljujući novoj donaciji Zakladnika, dr. Frane Čučukovića, pa se može očekivati da će od iduće godine Zaklada nagrađivati i knjižnice, odnosno knjižničare.

A. Horvat

HRVATSKO KNJIŽNIČARSKO DRUŠTVO
c/o Nacionalna i sveučilišna knjižnica
Hrvatske bratske zajednice 4, 10 000 Zagreb

MB 3236706, Žiro račun: 2360000-1101451830
Tel/Fax: 01/6159-320
E-mail: hkd@nsk.hr, URL <http://www.hkdrustvo.hr>

NARUDŽBENICA

Naručujemo za knjižnicu (ustanovu) ili osobne potrebe knjige prema sljedećem popisu. Plaćanje virmanom u zakonskom roku.

Ustanova: _____

Adresa: _____

Telefon: _____ Matični broj: _____

Datum: _____ Pečat i potpis: _____

VJESNIK BIBLIOTEKARA HRVATSKE: godišta/godine, brojevi časopisa

33/1990. br.1-4	100,00 kn	_____	39/1996. br. 1-2, 3-4	240,00 kn	_____	
34/1991. br. 1-4	100,00 kn	_____	40/1997. br. 1-2, 3-4	200,00 kn	_____	
35/1992. br. 1-2, 3-4	240,00 kn	_____	41/1998. br. 1-4	200,00 kn	_____	
Bibliografsko kazalo (br. 1-2) VBH			Bibliografsko kazalo VBH			
1/1950. – 30/1987.			31/1993. – 40/1997.			
36/1993. br. 1-4	120,00 kn	_____	42/1999. br. 1-4	100,00 kn	_____	
Bibliografsko kazalo VBH			43/2000. br. 1-2, 3, 4		250,00 kn	_____
31/1988. – 35/1992.			44/2001. br. 1-4		100,00 kn	_____
37/1994. br. 1-2, 3-4	200,00 kn	_____	45/2002. br. 1-2, 3-4		200,00 kn	_____
38/1995. br. 1-4	120,00 kn	_____	46/2003. br. 1-2, 3-4		200,00 kn	_____

Za narudžbu starijih izdanja možete se javiti u Hrvatsko knjižničarsko društvo.

METEL WIN

PROGRAMSKI PROIZVOD ZA KNJIŽNJIČARSTVO

SVEOBUHVAATNA PODRŠKA ZA SVE TIPOVE KNJIŽNICA
KATALOGIZACIJA
INVENTARIZACIJA
REVIZIJA
STATISTIKE

POSUDBA
PRETRAŽIVANJE
ČLANOVI
KNJIGE INVENTARA

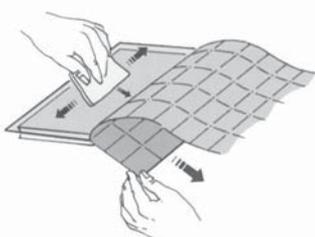
PODRŠKA ZA BIBLIOBUS
BESPLATNO POVEZIVANJE PUTEM INTERNETA
REZERVACIJE I PRODUŽIVANJE PUTEM INTERNETA

Referentna lista na www.library.foi.hr/metel

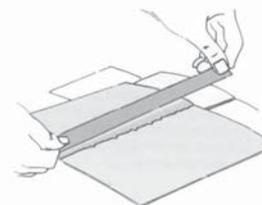
INFORMACIJE: Point d.o.o. VARAŽDIN
Vidovečka 56b
42000 Varaždin
tel: 042 206-306 fax 206-308
mob: 098 284-350, 098 749-068
eMail: point@vz.tel.hr
www.point-vz.hr

MARBET

DISTRIBUTER FOLIJA I REPARATURNIH TRAKA
ZA ZAŠTITU KNJIŽNOG FONDA

NESCHEN

Ljerke Šram 16, 10000 Zagreb
tel./fax: 01/ 6159 772, marbet@zg.hinet.hr

Glavna urednica:

Ana Barbarić

Uredništvo:

Alemka Belan-Simić
 Ivana Hebrang Grgić
 Vedrana Juričić
 Lobel Machala
 Zdenka Sviben
 Lektura: Jasmina Sočo

Adresa uredništva i adresa za narudžbu:

Hrvatsko knjižničarsko društvo
 c/o Nacionalna i sveučilišna knjižnica
 Hrvatske bratske zajednice 4, 10000 Zagreb
 tel./fax.: 01 6159 320
 e-mail: novosti@hkdrustvo.hr
 http://www.hkdrustvo.hr
 Oblikovanje sloga: Amelija Tupek
 Tisak: GIPA, Zagreb
 Naklada: 1300

HRVATSKO KNJIŽNIČARSKO DRUŠTVO
 c/o Nacionalna i sveučilišna knjižnica
 Hrvatske bratske zajednice 4, 10 000 Zagreb

MB 3236706, Žiro račun: 2360000-1101451830
 Tel/Fax: 01/6159-320
 E-mail: hkd@nsk.hr, URL http://www.hkdrustvo.hr

NARUDŽBENICA

Naručujemo za knjižnicu (ustanovu) ili osobne potrebe knjige prema sljedećem popisu. Plaćanje virmanom u zakonskom roku.

Ustanova: _____
 Adresa: _____
 Telefon: _____ Matični broj: _____
 Datum: _____ Pečat i potpis: _____

Naslov publikacije:

<i>Naslov publikacije:</i>	<i>Cijena:</i>	<i>Komada:</i>
Arhivi, knjižnice, muzeji 1 : zbornik radova (1998)	60,00 kn	_____
Arhivi, knjižnice, muzeji 4 : zbornik radova (2001)	60,00 kn	_____
Arhivi, knjižnice, muzeji 5 : zbornik radova (2002)	70,00 kn	_____
Arhivi, knjižnice, muzeji 6 : zbornik radova (2003)	100,00 kn	_____
Dani specijalnog knjižničarstva Hrvatske 1 i 2 : zbornik radova i priloga (2001)	100,00 kn	_____
Dani specijalnog knjižničarstva Hrvatske 3 : zbornik radova i priloga (2002)	50,00 kn	_____
Dani specijalnog knjižničarstva Hrvatske 4 : zbornik radova i priloga (2003)	60,00 kn	_____
Diringer, D. Povijest pisma (1991)	50,00 kn	_____
Galić, P. Povijest zadarskih tiskara (1979)	50,00 kn	_____
Hrvatsko knjižničarsko društvo. Skupština. 32. Informacijska pomagala za novo tisućljeće : radni materijali (2000)	20,00 kn	_____
Hrvatsko knjižničarsko društvo. Skupština. 33. Upravljanje promjenama u hrvatskim knjižnicama : radni materijali (2002)	20,00 kn	_____
Hrvatsko knjižničarsko društvo : 1940.-2000. : spomenica (2000)	60,00 kn	_____
IFLA-ina načela za skrb i rukovanje knjižničnom građom (2003)	80,00 kn	_____
ISBD(A) : međunar. standardni bib. opis starih omeđenih publikacija (antikvarnih) (1995)	80,00 kn	_____
ISBD(ER) : međunar. standardni bib. opis elektroničke građe (2002)	90,00 kn	_____
ISBD(NBM) : međunar. standardni bib. opis neknjižne građe. Prerađeno izd. (1993)	50,00 kn	_____
Line, M.; Wickers, S. Univerzalna dostupnost publikacija : (UAP) (1989)	50,00 kn	_____
Malbaša, M. Povijest tiskarstva u Slavoniji (1978)	50,00 kn	_____
Mikačić, M. Teorijske osnove sustava za predmetno označivanje (1996)	100,00 kn	_____
Narodna knjižnica : IFLA-ine i UNESCO-ove smjernice za razvoj službi i usluga (2002)	80,00 kn	_____
Predmetna obradba – ishodišta i smjernice : zbornik radova (1999)	80,00 kn	_____
Rowley, J. E. Elektroničko računalo u biblioteci (1984)	50,00 kn	_____
Slobodan pristup informacijama u službi kulturnog razvitka : zbornik radova (2002)	60,00 kn	_____
Smjernice za izradu predmetnih preglednih kataložnih jedinica i uputnica (1999)	70,00 kn	_____
UNIMARC : format za univerzalno strojno čitljivo katalogiziranje (1986)	50,00 kn	_____
Verona, E. Pravilnik i priručnik za izradbu abecednih kataloga Dio 1: Odrednice i redalice. 2. izmijenjeno izd. (1986)	150,00 kn	_____
Dio 2: Kataložni opis. (1983)	150,00 kn	_____
Verona, E. Prinosi povijesti Akademijine knjižnice (sadašnje NSB) u Zagrebu : 1814-1874 (1989)	50,00 kn	_____
Vodič kroz glazbene knjižnice i zbirke grada Zagreba (1997)	60,00 kn	_____
Znanstveni skup Normizacija osobnih imena u knjižničarstvu i leksikografiji : zbornik radova (1997)	80,00 kn	_____